

Itota Codito ingantedö ante
Mäadoco
nänö watapæ ante yewæmongainta

Wäö önömæca ponte apænecä ëñënanipa

(Mäateo 3.1-12; Odoca 3.1-9, 15-17; Wäö 1.19-28)

¹ Ponguingä, ante nãni Codito angaingä ïnongä inte Wængonguï Wengä Itota ingantedö ante botö Mäadocobo watapæ ante yewæmömopa.

² Doyedë ïñömö Wængonguï beyæ apænedinque, Codito ingante Wængonguï ïimaï angäimpa, ante Itaiya wodi yewæmongacäimpa.

“Taadö bitö goquïnö waa wëwaquiringä, ante baï cædinque botö,
Botö beyæ në gode änongä ingante da godömo täno beyænte gocä ate bitö ayæ gocæbiimpa, ämopa.

³ Önömæca ïñömö adocanique ogæ tedete aa pecæcäimpa. Tömengä ïñömö, ‘Awënë nänö ponguïnö ante mïnitö tee moncate baï cædinque,
taadö töinö pïnonte baï cæedäni,’ ante aa pecä ëñengäimpa,”

⁴ Ante Itaiya wodi nänö në angaingä ïnongä inte Wäö ñöwo önömæca pöningue æpænë guidongantapa. Mänömaï cædinque tömengä mänïñömö pönäni ïnänite apænedinque, Mïnitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ ëmænte Wængonguï gämænö pöningue æpænë guicæmïnimpa. Mänömaï cæmïni adinque Wængonguï mïnitö cædinö ante në panguënengä incæte pïinämaï inte ñimpo cæcæcäimpa. ⁵ Ante Wäö mänömaï apæneyongante Oodeabæ tömäo quëwënäni Eedotadëë quëwënäni tömänäni tömengä weca pö pö bee tente ëñëninque,

Nāwangä ämipa. Bitö ä bai ēñēnāmaī cæte quēwēmōni inte idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædö, ante wædāni ēñēnīnque Wäö Oododänö æpænē guidongä guidānitapa.

⁶ Wäö iñmō weocoo ante cāmeyo ocaguincoo nonte badöincoo mongænte adobaī pacadeyænta ante æmon-tai badonte encadeyænongäimpa. Tömengä cænguī ante ñāwāique cænte tömengä bequī ante guñēmænque ade bete nē quēwēnongäimpa. ⁷ Īmaī ante apænecä ēñēnānitapa. “Īncayæ ate nē Ponguingä guiquēnē tömengä tæī emongä ewocadongä inte nanguī cæcä ingampa. Botö guiquēnē wædāmo pōni inōmo inte tömengä awæncata eyepæ imopa godö ñī cæquimoo. ⁸ Botö önonque æpænē guidōmo guimīnīpa. Tömengä wæætē da pōnongä ate Wængonguī Tæiyæ Waēmö Önöwoca pö guicä ewocacæmīnīpa,” ante Wäö māniñedē apænegacäimpa.

Itota æpænē guicampa

(Mäateo 3.13-17; Odoca 3.21-22)

⁹ Īnīnque Gadideabæ Nātatadeta quēwente Itota māniñedē pongä adīnque Wäö Oododänö æpænē tömengä ingante guidongä guicantapa. ¹⁰ Īnīnque æpænē guidingä inte do ää ta gongæninque Itota æmō ayongä öönæ gä godonte bayö equemö wææ bai Wængonguī Tæiyæ Waēmö Önöwoca incæ tömengäa wææ guicä acantapa. ¹¹ Ayæ ēñēñongante, “Bitö botö Wēmi inōmi inte nē botö waadebi imīpa, ate tobopa,” ante öönædē inö apænecä ēñengacäimpa.

Itota incæ wēnæ wēnæ cæcæcäimpa, ante wēnæ cæcampa

(Mäateo 4.1-11; Odoca 4.1-13)

¹² Māniñedē Itota ingante Wængonguī Önöwoca incæ, Æibawē, äninque önomæca mäicä æicantapa. ¹³ Æi quēwēnīnque wantæpiyæ coadenta öönæ önomæca quēwēñongante wēnæ awēnē Tatāna

pöningue, Wënæ wënæ cæcæcäimpa, ante Itota ingante cædongäimpa. Ayæ Itota mänömaï babæidi quëwëñömö quëwëñongante Wængonguï tömengä anquedoidi inänite da pöngä pöningue tömënäni tömengä beyæ pönö waa cægadänimpa.

Itota Gadideabæ pöningue tæcæ mä cæcampa
(Mäateo 4.12-17; Odoca 4.14-15)

¹⁴ Mänömaï cæte ate ayæ awënë odeye Edode dobæ Wäo ingante tee mönecä ate mäniñedë Gadideabæ pöningue Itota mä Wængonguï nänö waa pönï cægainö ante iïmaï ante apænægacäimpa. ¹⁵ “Ponguingä, ante dodäni nänï angaiñedë botö Wængonguï Awënë Odeyebo inömo inte ñöwo iïnque bayedë do pömopa, ante apænebo ëñeedäni. Minitö wënæ wënæ mini cædimämo wido cædinque waa pönï botö apænedinö mïni ëñënö ante pönëedäni,” ante Itota angacäimpa.

Në gæyæ dadöwënäni inänite Itota aa pecampa
(Mäateo 4.18-22; Odoca 5.1-11)

¹⁶ Ayæ mäniï pöningue Itota gäwapæ Gadideapæ yæwedeca gote cægonte ayongä Timönö tönö Æntade tömengä tönïñacä inate acantapa. Në gæyæ dadöwëna inöna inte tömëna dicamöñæ æpænë wo guitodonte dadöwëna acantapa. ¹⁷ Tömëna inate Itota,

—Iñäna, botö miñæ edæ tee empo pöeda, ämopa. Në dadonte ænte pömïna inte botö weca pönöminate botö pönö cæbo ate minatö wæætë në apænemïna badinque waodäni inänite në ænte pömïna bacæmïnaimpa, angantapa. ¹⁸ Angä ëñëninque tömëna dicamöñæ do ëmö cæte godinque Itota miñæ edæ tee empo wadæ godatapa.

¹⁹ Itota iñömö godömenque gote ayongä Tebedeo wëna Tantiago tönö Wäo adobaï wipodë dicamöñæ tadömoncöna acantapa. ²⁰ Adinque Itota do, Botö miñæ pöeda, angä ëñëninque tömëna Ao äninque wæmpocä ingante

wæætē, Mæmpo ēñēmi, ānatapa. Bitō nempo wipo ēmō cæte gomōnapa, āninqe adodaque wæmpocā ingante ēmō cæte Itota miñæ wadæ godatapa.

*Itota angā ēñente wēnæ incæ tao gopa
(Odoca 4.31-37)*

²¹ Ayæ tōmēnāni quēwēñōmō Capēnaōmō māmongā pōnānitapa. Oodeoidi guēmanguiōnæ bayonte Itota iñōmō Wængongui apænecā nāni ēñente yewæmongainta ate nāni odōmōincōnē do pō guiddinque odōmonte apænecā ēñēnānitapa. ²² Ēñēñōnāni tōmengā nāmā tæi piñāninqe nē angā inongā inte nō odōmonte apænecā ēñente wædinque tōmēnāni, Wadāni nē wææ odōmōnāni guiquēnē mănōmai odōmonte apānedāni ēñēmongaa. Itotaque nāmā nē ēñente entawēnongā inte nō pōni odōmonte apænecā ēñēmōnipa, ante wædānitapa. ²³ Ayæ wēnæ wentamō ēwocacā inte nē quēwengā māniñedē tōmēnāni odōmōincōnē a ongōninqe iñontobæ yedæ ante apānecantapa.

²⁴ —Bitō Itota Nāatadeta quēwēnīmi inte quīnante mōnatō weca pōmii. Mōnatō imōnate edæ æmæwo wido cæcæte ante wabānō pōmitawo. Bitō æmōmidō imii, ante botō do atabopa. Bitō Wængongui Tæiyæ Waēmō Wēmi inōmi imipa, ante edæ do ēñēmopa.

²⁵ Ante tedeyongante Itota tōmengā ingante wææ āninqe,

—Apocānē quēwenguēnē tedewēē. Waocā baōnē quēwēnōmi inte edæ tao gobāwe.

²⁶ Angā ēñēninqe wēnæ nē wentamō ēwocacā iñōmō waocā ingante quidi quidi māo tæ gotodō go wææñongante, Yæ yæ, āninqe dobæ tao gotapa.

²⁷ Itota angā wēnæ tao gocā adinque tōmānāni guiñente wædinque nāni caboque wæætedō wæætē tededinque,

—İngä İñömö quİNö baİ ante cæcä. Tömengä nê angä İnongä inte edæ mä pöni odömonte apænecampa. Edæ wênæidi nê wentamö ewocadäni İnänite tömengä angä êñente cædänİpa, ante awædö.

²⁸ Ante pönete wædinque tömênäni, Itota mänömaİ cæcampa, ante tededinque Gadideabæ tömäo quëwênäni İnänite mäo gode ä gode ä cædäni do êñengadänİpa.

*Pegodo nänöogæ wäänä ingante Itota cæcä gançæ bacä
(Mäateo 8.14-15; Odoca 4.38-39)*

²⁹ Mänİİ Itota oodeoidi odömöincönê ongöninque İinque odömonte apænecä ate tömênäni tao godinque Tantiago tönö Wäö miñæ godinque Timönö tönö Æntade oncönê go guidänİta. ³⁰ Go guiyönänite wadäni, Timönö nänöogængä wäänä daicawo gawænte möimoga öñongampa, änäni. ³¹ Êñente wædinque Itota tömengä weca go gongæninque pædæ wææmpote bæi ongonte töö æmængä ate tömengä ængæ ganticantapa. Ayæ gançæ badinque tömengä wæætê tömênäni beyæ cæcantapa.

*Daicawo gawænäni İnänite Itota cæcä waa badänİpa
(Mäateo 8.16-17; Odoca 4.40-41)*

³² Mänİönæ gäwadecæ pöni nænque wëmö bayö wadäni daicawo gawænäni İnänite wênæ inte quëwênäni İnänite tömänäni İnänite Itota weca ænte pönänİta. ³³ Ayæ mänİñömö quëwênäni tömänäni adoyömö pöninque odemö goto gongænänİta. ³⁴ Ayæ quiëmê beyæ wênæ wênæ inte wædäni adinque Itota nangui İnäni İnänite godö cæcä waa badänİta. Ayæ wênæidi nangui İnäni İnänite wido cædinque Itota, Botö æbodö İmoo, ante nê adİmİni inte tededämaİ İmäewedäni, ante tömênäni İnänite wææ angacäİmpa.

*Itota oodeoidi odömöincönê go guidınque apænecampa
(Odoca 4.42-44)*

³⁵ Ayæ tæcæ oque pönente wëmö iñonte ængæ gantid-
 inque Itota oncodo tao gote gomonga önömæca godinque
 Wængonguï ingante apænecantapa. ³⁶ Apæneyongante
 Tímönöidi, Ædönö gocäi, ante tee empo tee empo gote,
³⁷ adinque,

—Dæ ämi wædinque tömänäni bitö ïmite ante diqui
 diqui minänipa cæbii.

³⁸ Ante äñönänite Itota wæætë,

—Mönö wayömö gocæimpa. Eyequeï nani quëwëñömö
 nani quëwëñömö mao botö apænebo ëñencædänimpa,
 ante cæcæte ante tate pontabopa.

³⁹ Ante në äningä inte Gadideabæ tömäo godinque ood-
 eoidi odömöincönë go guii go guii cædinque Wængonguï
 nänö apænedö ante Itota apænecä ëñengadänimpa. Ayæ
 wënæidi inänite wido cæcä gogadänimpa.

Në baadingä ingante Itota wadæ caacampa
(Mäateo 8.1-4; Odoca 5.12-16)

⁴⁰ Ayæ wacä cöwë baate ëñawengä inongä inte Itota
 weca ponte da guicapodinque,

—Bitö Ao ämi inte wadæ caabi ininque botö do waintai
 baabaïmopa.

⁴¹ Äñongante Itota tömengä tönö guëa wæwente bai
 nanguï pönengä inte pædæ wææmpo gampo caadinque,

—Ao ämopa. Bitö waintai baacæbiimpa.

⁴² Angä ininque ñömäintai nänö ëñadintai dæ baad-
 inque tömengä waintai edæ do baacantapa. ⁴³ Itota edæ
 tömengä ingante do da godöninque nanguï angantapa.

⁴⁴ —Ëñëmi. Botö æbänö cæboo, ante edæ wadäni
 inänite mao apænedämaï imäwe. Wæætë, Näwangä impa,
 ante acædänimpa, ante cædinque bitö, Wængonguï quï,
 ante në godongä weca töingä godinque waintai bitö baad-
 intai odömömi ædæmö acæcäimpa. Ayæ Möitee wodi

wææ ante nänö angaincoo bai ænte pöningue bitö waintai bitö baadi beyæ ante edæ, Wængongui qui, äningue në godongä ingante pædæ godömi æncæcäimpa, ante Itota në baadingä ingante nangui angantapa.

⁴⁵ Angä incæte në baadingä wæætë wadæ godinque ëñënaï inte gode ä gode ä cædinque edæ, Itota wadæ caacä waintai baaboï aedäni, ante mäo tedecä ëñënanitapa. Mänömaï ëñënaï cæcä beyænque Itota, Tömënäni weca ñöwo ædö cæte edonque goquïmoo, ante wædinque nänënë gote önömæca gomonga cægongantapa. Incæte tömengä weca æmænö quëwënäni æmænö quëwënäni cöwë pö pö cægadänimpa.

2

Në cömäingä ingante Itota angä dao dao gocampa (Mäateo 9.1-8; Odoca 5.17-26)

¹ Ayæ täönæ quëwëninque ocæ ëmænte Capënaömö pongä adinque wadäni, Itota oncönë ponte ongongampa.

² Ante tededäni wædinque nangui inäni acæ pönäni oncönë eyede pöni guidinque odemö incæ tömäo wææ ongönänitapa. Mänömaï tömäo goto ongönäni inänite tömengä Wængongui nänö apænedö ante apæneccä.

³ Eñëñönäni wadäni tönö godongämæ pöningue mengäa go mengäa inäni incæ cömäingä nänö möimpataa æmætæ æmætæ bæi ongonte næænte pönänitapa.

⁴ Ponte ayönäni wadäni Itota weca eyede pöni goto ongönäni adinque në ænte mämö pöninäni iñömö, Ædö cæte guiquiï. Ante wædinque oncömäa inö æidämæ mäi æidinque Itota önönæca inö epæ cædäni ompite gongæñö tömënäni cömäingä möimpataa bæi ongöninque tömengä ingante Itota weca edæ pædæ wæænönäni.

⁵ Wæænte ongongä adinque, Tömënäni æbänö wede pömente cædänipa, ante adinque Itota cömäingä ingante,

—Botö wëmi wädämaï ie. Wënæ wënæ bitö cædimämo ante bitö ñowo ñimpo cæte quëwencæbiimpa.

⁶ Ante apænecä ëñëninque në wææ odömönäni guiquënë pancadäniya godämæ tæ contate ongöninque nämäneque pönente tededinque, ⁷“Quimæ änewëë. Ìngä ìñömö Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæquiringää. Edæ babæ ancædö. Waomö wënæ wënæ mönö cædimämo ante Wængonguinque në ñimpo cæcä ingampa.” ⁸ Ante mímönöque pönëñönäni Itota tömënäni nänä pönëwënö ante önöwënenque do ëñente baï pönëninque edæ,

—Minitö quimæ mänömainö ante pönëwëminii.

⁹ “Botö në cömäingä nänö wënæ wënæ cædimämo ante ñimpo cæbo quëwencæcäimpa,” ante botö Wængonguï baï ämo ëñëninque minitö guiquënë, Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæquiringää, ante pönëminipa. Wæætë edæ, “Ængæ gantidinque möimpata æninque dao dao gocæcäimpa,” ante botö Wængonguï baï ämo ìninque minitö adobaï, Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæquiringää, ante pönëmini ìmaïminipa, ante awædö. Ìñæmpa mänömainö ante pönëmini ìninque minitö edæ æbänö cæquënëmo ìmo äminii. ¹⁰ Incæte botö Waobo ëñagaïmo inte inguipoga quëwëninque waomini mini wënæ wënæ cædimämo ante në ämo inte ñimpo cæbopa, ante minitö edæ ëñencæminipa, ante botö ìimaï cæbopa.

Äninque edæ në cömäingä ingante edæ,

¹¹ —Bitö ìmite ämo ëñëë. Ængæ gantidinque bitö möimpata topo cæte æninque edæ tömëmi oncönë nææante goe.

¹² Angä ëñëninque cömäingä ìningä incæ edæ tömänäni ayönäni ængæ gantidinque möimpata topo cæte nææ nææ tao gocä adänitapa. Dao dao gocä adinque

tömənäni, Æbänö cæcäi, ante ëñənämaï inte guiñente wædinque,

—Wëenënedë mänömaï cædäni atamöniyaa. Ñöwo iñömö mä pönï cæcä amönipa, ante pönëninque, Wængonguï bitö ñäö ëmömi inte waa pönï cæbi amönipa, ante watapæ apænegadänimpa.

Debii ingante Itota angä tee empote gocampa
(Mäateo 9.9-13; Odoca 5.27-32)

¹³ Itota wæætë adodö gäwapæ wedeca gocantapa. Ayæ nanguï inäni adoyömö pö pö cædäni adinque tömengä tömənäni inänite odömonte apæncä ëñənänitapa. ¹⁴ Ayæ godömenque cægonte ayongä Adepeo wengä Debii iñömö, Odömäno awënë qui bacæimpa, ante godonte äinta näni äincönë awënë beyæ æncæte ante ongongä adinque Itota tömengä ingante,

—Botö miñæ pöe.

Angä ëñëninque Debii edæ ængæ gantidinke tömengä miñæ wadæ edæ gocantapa.

¹⁵ Ayæ ate Itotaidi Debii oncönë pö guiite cængöñönäni odömäno awënë beyæ në æwənäni tönö në ëñənämaï cædäni tönö nanguï inäni adoyömö pö guiite godongämæ cænänitapa. Edæ tæiyänäni tömengä miñæ në godäni inönänimpa. ¹⁶ Paditeoidi inönäni inte në odömönäni guiquënë ponte ayönäni në ëñənämaï inäni tönö awënë beyæ në æwənäni tönö Itota godongämæ cængä adinque tömənäni tömengä miñæ në godäni inänite änänitapa.

—Odömäno awënë beyæ në æwənäni tönö wadäni në ëñənämaï cædäni tönö Itota quimæ godongämæ cæwengää.

¹⁷ Äñönäni Itota wæætë tömənäni inänite,

—Në waa ingä guiquënë, Cæbi waa baboe, änämaï ingampa. Në wənæ wənæ ingä guiquënë dotodo ingante do, Cæbi waa baboe, ante aa pecampa. Pancadäniya,

Nämä incæ nō entawëmo ïmopa, ante nē änāni inānite adinque botō nē dotodo bai adobai inōmo inte tōmēnāni inānite aa pedāmaï incæboimpa. Wadāni guiquēnē, Nämä wēnæ wēnæ cæbo ïmopa, ante nē änāni guiquēnē, Wængonguï gāmænō poncædānimpa, ante botō tōmēnāni inānite aa pecæ pontabopa, ante Itota apænegacäimpa.

*Ee ate cænāmaï ingæimpa, ante nē änāni
(Mäateo 9.14-17; Odoca 5.33-39)*

¹⁸ Wäo miñæ nē godāni tönō Paditeoidi tönō mǎniñedē Wængonguï beyæ ante ee ate cænāmaï inōnānimpa. Ìn-
inque wadāni Itota weca pōninque änānitapa.

—Wäo miñæ nē godāni tönō Paditeoidi miñæ nē godāni tönō tōmēnānique, Wængonguï beyæ, ante ee ate cænā-
maï inānipa. Bitō miñæ nē godāni guiquēnē quinante Wængonguï beyæ ante cædāmaï ināni inte do cænānii.

¹⁹ Änāni ēñēninque Itota wæætē,

—Onguïñængä nē monguingä nānō wente ænte nē pōnāni bai inōnāni inte botō miñæ nē godāni iñōmō ædō cæte wæwente bai cænāmaï inguïnānii. Edæ botō tönō watapæ quēwēnāni inte tōmēnāni ædō cæte wæwente bai cænāmaï inguïnānii. ²⁰ Wæætē ayæ ate guiquēnē, Monguingä, nāni nē änongä bai iñōmote wadāni ponte botō ïmote bæi ongōninque ò ænte gocædānimpa. Mānō-
maï cædāni ate botō miñæ nē godāni iñōmō mǎniñedē ate wæætē cænāmaï inte wæcædānimpa, ante apænedinque Itota godōmenque iïmaï ante apænegacäimpa.

²¹ “Wacä dicæ miincoo æninque pedæncooga pōnō tadōmonguingäa. Mānōmaï cæcä ïninque edæ miincoo incæ dobæ gäänē tamonte guipite ate godōmenque wānā tente baquēnē. Mīnitō, Awente bai cænāmaï inte waa quēwengæimpa, ante mīni ānewēnō guiquēnē pedæn-
coo bai inte ēwenguine ēnēpa. Codito nempo watapæ quēwengæimpa, ante botō apænedō guiquēnē miincoo

baī inte quēwenguīne ēnepa. Īnīnque ēwenguīne tönō quēwenguīne ædō cæte adoyömō ēñente cæquīī. ²² Ayæ adobaī yowepæ būnōmæ mīīmæ ænīnque waocā ædō cæte picæ æmontaicadedē godō pe ñīñænguingāā. Edæ picæ æmontaicadedē pe ñīñængā īnīnque yedæ æænīnque ætæwo goquīnō anguēnē. Wæætē edæ æmontai mīīncadedē pe ñīñante ate yedæ æænīnque tæi æbænāmaī ee ongonguī apa quēwēmīni,” ante Itota apænegacāīmpa.

*Guēmanguīönæ īñonte tōmēmō tā pete ænānīpa
(Māateo 12.1-8; Odoca 6.1-5)*

²³ Ayæ ate guēmanguīönæ īñonte Itota tōmēmoncodē tæcæguedencodē gocantapa. Goyongā tōmengā mīñæ nē godāni tōmēmō inca tæcæ tā pe tā pe ænte idōmæ godāni.

²⁴ Adīnque Paditeoidi guīquēnē Itota īngante ānīnque,

—Bitō mīñæ nē godāni æbānō cædānīī, ante cōwā aquēnē. Īñæmpa, Guēmanguīönæ īñonte mānīnō baī cædāmaī īedāni, ante dodāni nāni wææ angāīnō ante ēñēnāmaī inte īīnāni ēñēnāmaī inte quīmæ cædānīī.

²⁵ Ante pīññōnānīte Itota,

—Docā Dabīī wodi tōmengā nānō nē ēmīñænāni tönō ömæpodāni pōnī inte gæwænte wædīnque æbānō cægadānīī, ante yewæmonte öñō incæ mīnītō īñæmpa adāmaī inte āmīni awædō. ²⁶ Wængonguī quī, ante nē godōnānīque cænguī īmpa, ante wææ nāni angāīnō baī cædīnque dodāni pāō, Wængonguī quī, ante ñoncæ ñoncæ cædōnānīmpa. Incæte Abiatade wodi nē godongā ñænængā pōnī īnongā nānō godōñedē māñīñedē Dabīī wodi Wængonguī oncōnē go guīdīnque māñīī pāō do ænte cænīnque tōmengā mīñæ nē godāni īnānīte godōmenque godongā cænānītapa, ante yewæmonte öñō apa ānewēmīnīī.

²⁷ Ante apænedīnque Itota ayæ,

—Wængonguī quīnante, Guēmanguiönæ, ante badongacäi, ante pönëmini. Guëmancädänimpa, ante cæd-
inque Wængonguī waomö beyænque ante, Mīnitö guë-
manguiönæ, ante badongacäimpa, ante pönenguënëmini
imīnīpa. Ædänidö mänionæ iñonte cædāmai inānii, ante
pönëninque Wængonguī dicæ mänionæ beyænque ante
waodāni inānite badongantawogaa. Ædö cæte mänö-
mainö ante pönëwëminii. ²⁸ Ininque botö Waobo nē
ëñagäimo iñömö Tæiyæ Awënë inömo inte edæ guë-
manguiönæ Awënë inömo imopa. Ayæ, Guëmanguiönæ
iñonte edæ æbänö cæquiī, ante adobo nē Ämo ingäimo
imopa, ante Itota apænegacäimpa.

3

Ni cömampoingä

(Mäateo 12.9-14; Odoca 6.6-11)

¹ Inīcayæ ate Itota wæätë oodeoidi Wængonguī
apænecä nāni ëñente yewæmongainta ate nāni
odömöincönë go guicantapa. Mäniñömö onguiñängä nī
cömampote wædongä inte a ongongantapa. ² Mäniñedë
Paditeoidi pancadāniya, Itota wapiticæ cæcä ininque
mönö wæätë piinte angäimpa, ante nē änewënāni inte
cædönänimpa. Nöwo iñömö tömënāni, Guëmanguiönæ i
incæte Itota nī cömampoingä ingante, Waa bacæcäimpa,
ante cæcä ininque mönö mäo piinte angäimpa, ante
babæ cæcæte ante cöwä adānitapa. ³ Ante cöwä ayönāni
nī cömampoingä ingante Itota,

—Bitö ængæ gantidinqe tæcæguedë pö næ gongæe.

⁴ Äninque wæätë nē piinte ancädāni inānite äninque,

—Guëmanguiönæ iñonte mönö æbänö cæquënëmö
imöö, ante wææ angatīi. Mönö edæ waa cæquënëmö
imompa, ante pönëmīnitawo. Wæätë edæ, Wënæ
wënæ cæquënëmö imompa, ante pönëmīnitawo.
Quëwencädänimpa, ante mönö waa cæquënëmö

imompa, ante pöneminitawo. Wæætē, Wæncædānimpa, ante mōnō wænonguēnēmō imompa, ante pöneminitawo. Mānōmaī ante Itota angā ininque tōmēnāni edæ pæ wēenedānitapa. ⁵ Adinque tōmengā ængui badinque tōmēnāni inānite æmætæ gomō æmætæ gomō adinque edæ, Mīmō ömædēināni incædō, ante wædinque nī cōmampoingā ingante,

—Pædæ pompobi, angā ēñēninque pædæ pompodinque nē cōmampodīgā incæ ædæmō waa empocā bapocantapa. ⁶ Adinque edæ Paditeoidi guiquēnē wadæ tao godinque Edodeidi tōnō bee tēninque, Mōnō æbānō cæte Itota ingante wænōmō wænguingāā, ante godongāmæ pōnēninque tedegadānimpa.

Gāwapæ wedeca nanguī ināni pōnānipa

⁷ Itota iñōmō tōmengā nānō nē ēmiñænāni tōnō wadæ tao godinque gāwapæ wedeca godāni adinque Gadideabæ quēwēnāni nanguī ināni tee empote godānitapa. ⁸ Ininque wadāni Oodeabæ, Eedotadēē, Idōmeabæ, Oododānō æmæmäa, Tido eyequeī, Tidōo eyequeī māniñōmō quēwente tededinque, Itota mānōmaī cæcampa, ante tededāni ēñente wædinque bacoo ināni māniōmæ tōmāo quēwēnāni inte tōmengā weca pōnānitapa. ⁹ Adinque Itota, Goto gongæñāni wæcæ wæ, ante pōnēninque tōmengā miñæ cōwē nē godāni inānite, Wipo ænte pōmīni ate botō wipodē wāi wocænte owocæboimpa, angantapa. ¹⁰ Wēēnē iñōmō, Itota nanguī ināni inānite gampocā waa badānipa, ante nē adināni inte tōmēnāni ñōwo, Mōnō gampo cæte waa bacæimpa, ante cædinque goto gongæñāni wædinque mānōmainō ante ānongāimpa.

¹¹ Ayæ Itota ingante adinque wēnæidi nē wentamō ewocadāni incæ tōmengā önōwa gāānē ædæ wææninque,

—Bitö Wængongui Wëmi inömi imipa töö, ante Yæ änänitapa. ¹² Eñente wædinque Itota wæætë, Botö æbodö imoo, ante cöwë änämaï inguënë quëwëmīnii, angacäimpa.

*Itota angä ate dote ganca inäni në gode änäni badänipa
(Mäateo 10.1-4; Odoca 6.12-16)*

¹³ Ayæ änanquidi æidinque Itota, İinäni inänite ämo poncädänimpa, ante aa pecä tömengä weca pönänitapa. ¹⁴ Pönäni ate tömengä dote ganca inäni mänimpodäni inänite, Minitö botö miñæ quëwëñöminite botö wadäni weca da godömo gote apænemīni eñencädänimpa, än-
inque, Botö beyæ në gode ämīni incämīnimpa, an-
gacäimpa. ¹⁵ Ayæ pönö apænebo eñëninque mīnitö täi
ëmömīni inte wënæidi inänite në ämīni badinque wido
cæcämīnimpa. ¹⁶ Tömengä dote ganca nänö apænte
ænäni iñömo iimaï ëmönönänimpa. Tānocä Timönö
ëmongä incæte Itota wawo Pegodo pemongacäimpa. ¹⁷
Tebedeo wodi wëna Tantiago tönö Wäö nāna caya
në yedæ tededa İna adinque Itota, “Detæbo nänömoda
bai İnapa,” ante, Mæmæ beyæ, ante Boänede pemon-
gacäimpa. ¹⁸ Ayæ Æntade, Pedipe tönö Batodömëë, Mäa-
teo tönö Tömato, Adepeo wengä Tantiago tönö Tadeo
inänitapa. Ayæ, Mönö ömæ ingæimpa, ante nangui cæ-
dongä inte wacä Timönö ingantapa. ¹⁹ Ayæ Itota ingante
odömonte në godongingä Codaa Icadiote nāni ānongä
ingacäimpa. Mänimpodäni inänite Itota angä në gode
änäni bagadänimpa.

*Wënæ tönö cæcä İmaingampa, ante wapiticæ änänipa
(Mäateo 12.22-32; Odoca 11.14-23, 12.10)*

²⁰ Ayæ ate Itota oncönë pongacäimpa. Pongä ad-
inque bacoo inäni wæætë pö pö goto gongænāni ad-
inque wadäni guiquënë, Itotaidi quiodö cænguīnānii, ante
wädönänimpa. ²¹ Ayæ, Quimæ. Ocai edæ ömædæcacä

pönente bai cæcämæä, ante pönente tededönänimpa. Mänömainö ante tededäni ëñëninque Itota guidënäni guiquënë tömengä ingante bæi ongonte æncæte ante wadæ pönänimpa.

²² Ayæ nê wææ odömönäni guiquënë Eedotadëë quëwente pöninque, “Iñæmpa wënæ awënë Beedebö tönö quëwengä inte Itota mäningä tönö cædinqe wënæidi inänite wido cæcä imaingampa,” ante tedewënäni.

²³ Eñente wædinque Itota aa pecä pönäni ate, “Tatäna mïni änongå iñömö nämä incæ ædö cæte wido cæquingäa, ante ëñencæmïninimpa, ante botö, Inguipoga æbänö cædänii, ante odömömo aedäni. ²⁴ Awënë odeye nempo quëwënäni iñömö pïñäni badinque näëmæ wæatedö wæatë cædäni ininque awënë odeye nänö ömædepote wæquinque tömënäni nämä ëwente cædänipa.

²⁵ Ayæ adocönë owocabo incæ adoyömö godongämæ quëwëninäni incæ näëmæ wæatedö wæatë cædäni ininque tömënäni oncö woquinque näwæ gobainänipa.

²⁶ Ayæ Tatäna nempo quëwënäni iñömö edæ näëmæ pïinte badinque wæatedö wæatë cædinque tömengä ingante wido cædäni ininque Tatäna dicæ tömënäni awënë imaingäa,” ante Itota odömonte apænecantapa.

²⁷ Ayæ, “Nê tæi pïñængä ingante wïi goto wininque waocä ædö cæte tömengä oncönë guiite mäincoo ö ænguingäa. Edæ nê ëacä ingante bæi ongonte goto winte ate pö guiite ö äñäni bai botö iñömö wënæ inte nê bæi ongonte wido cæbo imopa,” angantapa.

²⁸ Ayæ, “Nawangä apænebo ëñëedäni, angantapa. Mïni waocabo wënæ wënæ cæmïni incæ wadäni inänite godö babæ änewëmïni incæte edæ Wængongui wæatë tömänö ante pönö ñimpo cæcä beyænque quëwencæmïninimpa.

²⁹ Wæatë Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante

waocä godö babæ ante wænæ wænæ apænecä ininque tömengä ämæwo wentamö mongængä bagaingä ininque cöwë wantæpiyæ wentamö mongæncæcäimpa. Mänö-mai beyæ Wængongui ñowopämo ññonte ñimpo cædämaï inte iïncayæ pömämo ññonte adobaï ñimpo cædämaï inte cöwë pancæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

³⁰ Äninque, Minitö botö imote, Bitö wænæ në wentamö ewocacä tönö quëwente cæbaïmipa, ämïnitawoo. Ìñæmpa, Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö quëwente cæbo apa änewëmïni, ante Itota apænegacäimpa.

*Itota badä tönö tömengä biwüidi
(Mäateo 12.46-50; Odoco 8.19-21)*

³¹ Ayæ Itota wäänä tömengä biwüidi tönö mänii näni ponque pö do pöninque yabæque ayæ ongöninque, Guii äñete tae. ³² Änäni ëñente äñecæte ante ponte apænecä ëñëninque wadäni Itota weca contate ongönäni Itota ingante wæætë apænedinque,

—Bitö badä bitö biwüidi tönö bitö imite ante oncodo ponte yabæque ongönänipa cæbii.

³³ Ante äñönänite,

—Botö badä ædänö inää ante ämoo, ante pönëmïni. Ayæ botö biwüidi ædänidö inänii ante ämoo, ante pönëmïni.

³⁴ Äninque godämæ contate ongönäni inänite adinque,

—Ìñäni ññömö edæ botö badäidi botö biwüidi inönäni inänipa, ante mänömaïnö ämo abaïmïnipa. ³⁵ Edæ Wængongui nänö änö bai ëñente æcänö cæte quëwëna mäningä botö biwi ingampa. Mäningä botö biwinque ingampa. Mäninä botö badä inampa, ämo abaïmïnipa, ante Itota apænegacäimpa.

4

*Waocä nänö quiyadö ante odömonte apäenecampa
(Mäateo 13.1-9; Odoca 8.4-8)*

¹ Wæætë gäwapæ yæwedeca gote odömoncæ cæy-ongä nanguï inäni tömäo goto ponte ongönäni adinque Itota wipodë go guiite tæ contate wäi wocænte owoy-ongä tömënäni ayæ gäwapæ yæwedecaque ömaaque ongönänitapa. ² İninque tömënäni inänite nanguï pönï odömöninque Itota, Wængonguï Awënë nempo quëwën-inque æbänö cæquïi, ante ëñencæminimpa, ante botö ïmæca quëwënäni nänï cæinö ante odömonte apænebo ëñëedäni.

Äninque ïmaï ante odömonte apænecä ëñengadän-impä. ³ “Apænebo ëñëedäni. Waocä në quiydongä ïñömö quiyacæ gocampa. ⁴ Gote quiyongä pancamonga taadö ïñömö eyepote wææmompä. Taadö wæænte eyepodimö öñöñonte ayamöidi pöninque dobæ ade cænänipa. ⁵ Pancamonga guiquënë dicamontaa onguipoi woyedömö ïñömö eyepote wææmpä. Onguipoi woyedömö öñömö inte pæquinämaï quingæ tä bocate pædinque æmonga æipa. ⁶ İninque oguimento yæyæmë guiwadämaï inte cöñe bawadämaï ïñonte nænque ti näwänö wänä cacadinque edæ guingo icate näñe wæmpä. ⁷ Pancamonga guiquënë ömentacodë nänö eyepodimö ïñömö pæquinämaï tä bocate gä æiyonte ömentacoo pö incootonque ganta cæca ate näñe wæmpä. Wampo incapa pæquïi. ⁸ Waëmonguipoga quiyadimö guiquënë tä bocate waa pædinque tömëmö nanguï pönï godömenque incapa. Pancawæncaa edæ todëinta ganca, pancawæncaa teitenta ganca, pancawæncaa tiëë ganca mänimpomö incapa. Quiyacä nänö quiyadö ante edæ botö mäninque ante apænebopa.”

⁹ Mänömaï impa, ante iinque apänebopa. Ęamonca ongonte edæ ěñeedäni, ante Itota apänegacäimpa.

*Önömoncaque ěñente pönänämaï inäniipa, ante
(Mäateo 13.10-17; Odoca 8.9-10)*

¹⁰ Ayä ate nanguï ongöninäni dæ godäni ate Iotaidi adodänique ongönönäni edæ, Dote, ante näni gocabo tönö wadäni tömengä miñä godäni tönö tömengä weca ponte änänitapa. Itota ěñemi. Bitö mäninö ante apänedinque æbänö ante odömoncæte ante apänebitawo. ¹¹ Äñönänite, “Wængonguï Awënë Odeye iñömö æbänö awëmö cæcää, ante mïni wocabo wëñëñedë ěñänämaï ininö incæte ñowo edonque pönö apänebo ate mïnitö adomïnique në ěñëmïni baminiipa. Gobæ ongönäni inänite apänedinque, Inguipoga quëwënäni näni cæi bai impa, ante botö pancaa ante odömonte apänebo ěñänäniipa. ¹² Dodäni Wængonguï beyä apänedinque iïmaïnö ante yewæmongadänimpa. Wængonguï nänö në ñimpo cæquënänäni inämaï inäni inte tömënäni iñömö awincaque adinque wïi ædæmö adäni inte önömoncaque ěñëninque ædæmö ěñänämaï inäni inte edæ ocæ ëmænte pönämaï incädänimpa, ante yewæmongadänimpa. Mänömaï iinque bacäimpa, ante beyænque botö tömënäni inänite wïi edonque apänebopa,” ante Itota apänegacantapa.

*Quiyacä nänö cæinö ante pönente iïmaïnö ante ěñëgäimpa
(Mäateo 13.18-23; Odoca 8.11-15)*

¹³ Itota ayä tömënäni inänite godömenque apänegacantapa. “Botö mäninö inguipoga näni cæinö ante do odömonte apänebo ěñëninque mïnitö ěñänämaï imïnitawo. Ininque ñowo godömenque odömonte apänebo incæte mïnitö ædö cæte godömenque ěñenguimïni.”

¹⁴ “Īimaĭ impa. Nē apænecä ĩñömö tömëmö quiy-ate bai cædinque Wængongui tömengä nänö apænedö ante apænecampa. ¹⁵ Pancadäniya guiquënë taadö eyepote wæænīmō bai ĩnāni inte Wængongui nänö apænedö ante ëñëninque mimöno pönënamāi ĩñönānite ayamö ade cængä bai Tatāna incæ ponte ö ængampa. ¹⁶ Wadāni guiquënë dicamontaa woyedömö ĩñömö eyepote wæænīmō bai ĩnāni inte tömënāni Wængongui nänö apænedö ëñëninque quingæ Ao ante watapæ todānipa.”

¹⁷ “Ayæ ate adodāni wantæ ĩñö quëwëñönānite wadāni Wængongui nänö apænedö beyæ pĭināni wädānipa. Ayæ wadāni wënæ wënæ cæcæte ante togænte pānāni wädānipa. ĩnĭnque oguiĭmento yæyæmë guiwadāmaĭ nāñe wænte bai ĩnāni inte tömënāni guĭñente wædinque ëmō cæte godānipa. ¹⁸ Ayæ wadāni guiquënë ömentacodë eyepote wæænīmō bai ĩnĭnāni inte Wængongui nänö apænedö ëñëñönāni, ¹⁹ ingui-poga quëwente quĭëmë beyænque mönö wæpāmo pompa. Ayæ, Māincoo beyænque toquĭmo, ante nāni oda cæte wæwëmāmo pönĭnque wacoo wacoo nāni æĭnënö pönĭnque edæ ömentacoo ñancate cæ bai cæyonte Wængongui nänö apænedĭnö incæ incadāmaĭ bai bapa. ²⁰ Ongui-poga waingui-poga quiyadĭmō bai ĩnāni guiquënë tömënāni Wængongui apænedĭnö ëñente Ao ānĭnque wede pönënāni inte tömëwæ incate bai Wængongui beyæ nangui cædānipa. Pancadāniya todëinta ganca incate bai nangui cæyönāni, pancadāniya godömenque teĭtenta ganca incate bai cædānipa. Pancadāniya nangui pönĭ tiëë ganca incate bai cædānipa,” ante Itota apænecä ëñëñānitapa.

*Gongapæncade ante odömonte apænecampa
(Odoca 8.16-18)*

²¹ Ayä tömënäni inänite Itota iimaï odömöninque apäenecantapa. “Waomini gongapæncade ti wodönod-inque dicæ owætadë boo cæcaminiyaa. Dicæ möimoga äñömengadä inö mäo concæminiyaa. Wæætë edæ wänömënæcapaa concæmini ñäö bæco aminipa. ²² Quinö ante wë wodonte bai i iñömö mäninö ante iincayä ate tadonte edonque ate bai ëñenguinque ñöwo wë wodonte impa. Quinö bee ocate bai i iñömö mäninö iincayä ate wi æncate edonque aquinque ñöwo bee ocate impa. ²³ Èamonca ongonte ëñenguënë cæminii,” angantapa.

²⁴ Ayä tömënäni inänite godömenque apäenedinque Itota, “Önömonca ëñëninque ëñenguënë cæminii. Minitö mini tee mante godoncade incæ adocadeca tee mäninque Wængongui minitö iminite adodö pönöninque godömenque ayä pönongä æncæminimpa. ²⁵ Edæ në éacä ingante godönäni ængä bai në ëñengä ingante godö apänebo ëñente entawëninque tömengä godömenque ëñente bacæcäimpa. Në éadämaï ingä guiquënë tömengä wædænque pönï nänö mänincoo iñonte mänincoo tömancoo ö ænänï wæcä bai në ëñënämaï ingä adobaï tömengä wædænque pönï nänö ëñente entawënö iñonte ö ænte bai cæbo dæ ba ate wæcæcäimpa.” Mänömainö ante Itota tömengä ëmiñænäni inänite odömonte apäneca ëñënanitapa.

Guiyämö pæpa, ante odömonte apäneca

²⁶ Ñöwo iñömö öömaque ongönäni inänite godömenque odömöninque Itota iimaï ante apänegacäimpa. “Waocä quiyacä ate awëmö pæ bai inte Wængongui Awënë Odeye pönö cæcä ate tömengä nempo në quëwënäni awëmö yebëninque bacoo pönï badänipa. Apänebo ëñëedäni. Waocä gönea quiyate ate, ²⁷ woyowotä mö ñöninque baänæ ñäni ömæmöñongä

iimö iñö iimö iñö tömömö nänö quiyadimö incæ awëmö tä bocate pæpa. Waocä iñömö, Æbämë cæte tä bocate pæpa, ante acantawogaa. ²⁸ Edæ onguipo beyænque tömengä nänö quiyadimö incæ tä bocate pædinque æmonga æi cænguimæ baate ate ayæ cænguï yagapa. ²⁹ Yaga adinque, Amiñate cænguï bapa, ante edæ pete ængampa,” ante odömönte Itota apænegacäimpa.

*Möotatamö guidimö ante odömönte apænecampa
(Mäateo 13.31-32; Odoca 13.18-19)*

³⁰ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Wængonguï Awënë Odeye nempo æbänö quëwënanï, ante mönö quïnö odömönte ate ëñenguï. Edæ, Inguipoga quïnö pæte yebænte bai i adinque, Mäninänï adobai yebænänipa, ante ëñengäimpa. ³¹ Ìimaï impa. Möotatamö mini ænte quiyamö guidimö pöni i bai wamö mini quiyamö adomonque incæ adobai guiyämö pöni i iñömö edæ dæ ampa. ³² Incæte möotatamö iñömö tä bocate pædinque möotatawæ edæ ocäñequi doyæ pæwæ bapa. Wïi tömää ocäñequi mini quiyadiwæ bai edæ ocäa inämaï inte möotatawæ iñömö edæ ñænæ awæ impa. Adinque tömëwæ ibæñömö ayamöidi gänë iñömö ponte ongönänipa. Möotatamö guidimö incæ mänömaï pæ bai Wængonguï Awënë nempo quëwënanï iñömö wædænque ininänï incæ nanguï yebænguïnänï inänipa,” ante Itota odömönte apænegacäimpa.

*Inguipoga nänï cæi bai impa, ante Itota odömongampa
(Mäateo 13.34-35)*

³³ Ayæ Itota, Wængonguï Awënë nempo quëwëninque æbänö cæquï, ante ëñencædänimpa, ante imæca quëwënanï nänï cæinö ante godömenque nanguï pöni odömöninque godongämæ ongönänï nänï ëñenganca apænedinque idæwaa. ³⁴ Mäninonque bai odömönte

apænedinque tōmēnāni inānite cōwē godōmenque apænedāmaī inongäimpa. Incæte tōmengä miñæ nè godāni adodānique ongōñōnānite Itota edonque pōni, Mānōmaī impa, ante tōmānō ante apæneca ēñengadānimpa.

*Itota angä ēñente woboyæ æpæ næ gongæmpa
(Mäateo 8.23-27; Odoca 8.22-25)*

³⁵ Māniönæ gāwadecæ bayonte Itota tōmengä emiñænāni inānite,

—Gāwapæ æmæmäa taocæimpa.

³⁶ Äninqe ömaa ongönāni inānite emö cæte taocæ cædinque tōmengä nānō apænedimpodē adopodē ayæ contayongante mantadāni taocantapa. Adinque wadāni wapodē godongämæ taodānitapa. ³⁷ Tao wogaa goyönāni woboyæ iñontobæ nanguī pōni pæmæninque æpæ mængonta mængonta pōninque gao gao wipodē änēñō, ³⁸ Itota yæmiñæmpo bee podoncate mö ñongantapa. Ömæmoncæcäimpa, ante tao cædinque,

—Awënë, bete wæncæ cæmompā mö ñömii.

³⁹ Änāni ēñēninque ñāni ömæmonte ængæ gantidinqe,

—Woboyæ, pæmænāmaī imāwe. Gāwapæ incæ cædāmaī næ gongæmäwe.

Ante āñongä woboyæ pæmænāmaī iñō gāwapæ incæ næ gongæninque ñancæ ñancæ gongæmænimpā. ⁴⁰ Ayæ tōmēnāni inānite,

—Mīni pōnēegade, quimæ guiñewēmīni.

⁴¹ Äñongä tōmēnāni ancai guiñēninque nāmāneque tededinque,

—Æcāmē inte angä ēñente woboyæ incæ æpæ incæ gongæmpā, ante guiñente wægadānimpa.

5

Wënæ wentamö ewocacä tönö nē quëwengä
(Mäateo 8.28-34; Odoca 8.26-39)

¹ Ìninqe Itotaidi mänii ämämäa tao godinque Guedatabæ pö ti wæænänitapa. ² Itota mänömaï pöninqe gäwapæ tao ti wæængä adinque onguinængä wënæ wentamö ewocacä tönö nē quëwengä inongä inte edæ waodänido quëwente tao bee tengantapa. ³ Tömengä waodänido cöwë nē quëwengä ingante ædö cæte goto winguinänii. Daagömenca incæ tæämö impa goto winguinänii. ⁴ Æno pönö goto wimænte wææ Æno pönö goto wiwate bacæcäimpa, ante ancaa cæyönäni tömengä daagömë wangö ñæ wangö ñæ cædongäimpa. Æcämenque incæ tæi piinængä inte tömengä ingante ænguingää. Edæ dæ änongäimpa. ⁵ Itædë incæ woyowotæ incæ tömengä änanquidi æite wææ waodänido pö änanquidi æite wææ ocæ emænte pö pö cæte Yæ yæ äninque dicaca nämä incæ äwænonga äwænonga cæte wencata bai ëñate quëwënongäimpa. ⁶ Ìninqe Itota go dibæ pongä adinque tömengä quingæ pogodo godinque Itota weca ædæ wææninque, ⁷ ogæ tededinque,

—Itota ëñëmi, bitö nē Æibæ Quëwengä Wængonguï Wëmi inömi incæ quimæ botö weca pöwëë. Edæ, Ämögatæ wæcæcäimpa, ante botö imote cædämaï imäwe, ante nanguï angantapa.

⁸ Edæ tömengä tæcæ pö bee tëñongante wënæ ingante Itota iïmaï ante äningä inongäimpa.

—Wentamö nē wentamö ewocabi inte ämo ëñëe. Bitö waocä baonga guidëmi inte ñöwo tao gobäwe, ante Itota täno angä ëñente wædingä inte wënæ ñöwo, Cædämaï imäwe, angantapa.

⁹ Ìninqe Itota,

—Bitö æmömido imii.

Äñongante,

—Tontadoidi tæiyænäni adinque, Deguiönö, änänipa. Mönitö adobaï tæiyæ pönï imönipa, ante botö emöwo adobaï Deguiönö emömopa.

¹⁰ Ante apænedinque ayæ, Mönitö imönite wabæca wido cædämaï incæbiimpa, ante ancaa angantapa.

¹¹ Mänïñömö odæ wængänäidi nanguï inäni eyequeï änanquidi a cængönäni adinque, ¹² wënæidi incæ Itota ingante,

—Ïi odæ wængänäidi weca ämi godinque tömënäni baönë guite quëwëmönie.

¹³ Ante tedete äñönänite Itota Ao angä ëñente wædinque wënæidi wentamö ewocadäni iñömö tao gote odæ wængänäidi baönë go guidänitapa. Ìninqe odæncato dote miido ganca inäni incæ ontacamö cægöninge tömäne to wæi gäwapæno pogodo wæi guite becadote capo wänänitapa.

¹⁴ Becadote wänäni adinque odæ wængänäidi në aadïnäni guiquënë pogodo wodii winonte tömënäni quëwëñömö mäo bee tente apænedinque idömæ mäo gode ä gode ä cæte, Itota mänömaï cæcä wæmönipa, ante apænedäni ëñëninque wadäni, Æbänö cæcäi, ante acæte ante pönänitapa. ¹⁵ Itota weca ponte ayönäni wënæidi tönö në quëwëningä incæ ñöwo önonganque bate weocoo ëñacä inte tæe contate ongongä adinque tömënäni, Mönö Deguiönö enemocä äningä ingampa, ante guïñente wægadänimpa. ¹⁶ Në adïnäni guiquënë ñöwo pönäni inänite apænedinque, Wënæ enemocä ïningä ingante Itota æbänö cæcäi, odæ wængänäidi inänite Itota æbänö cæcäi, ante apænedäni. ¹⁷ Ëñëninque tömënäni wæetë Itota ingante, Mönitö weca quëwëñämaï gobæwe, änäni.

¹⁸ Ëñente wædinque wipodë go guicæ cæyongante wënæidi inte quëwëningä iñömö, Bitö miñæ mäobi goboe.

¹⁹ Äñongante Baa äninque Itota,

—Tömëmi oncönë gote, Wængongui Awënë wënæidi inänite wido cæcä önömoque baboi aminipa, ante bitö guidänäni inänite mäo apänebi ëñencädänimpa. Ayä, Botö wæwente quëwëñömote tömengä guëa wæwente bai pönente pönö cæcä waa batabopa, ante apänebi ëñencädänimpa.

²⁰ Itota angä ëñëninque wadæ godinque tömengä Decapodibæ mäo, Itota waa cæcä waa batabopa, ante apäneca. Ëñente wædinque tömänäni, Æ æbänö cæte mänömaï waa bacäi, ante guiñente wægädänimpa.

Gaido wëñængä beyä cæcæ goyongante

*onquiyængä Itota weocoo gampocampa
(Mäateo 9.18-26; Odoca 8.40-56)*

²¹ Mänii wipodë guite tömengä imæmäa ta ti wæængä ate nanguï inäni acæte ante pö goto goto godämæ gongänänitapa. Itota ayä gäwapæ wedeca ongongantapa. ²² Ayä ongöñongä wacä oodeoidi odömöincö awënë inongä inte tömengä ëmöwo Gaido iñömö Itota ingante adinque pöninque tömengä önöwaca gäänë ædæ wææn- inque, ²³ tömengä ingante,

—Botö wëñængä baquecä iñömö edæ dobæ wænca cæcampa cæbii. Bitö ponte tömengä ingante gampobi waa bate quëwencæcäimpa, ante nanguï angantapa.

²⁴ Gaido mänömaï angä ëñëninque Itota wæätë tömengä miñæ gocantapa. Idömæ goyongante nanguï inäni bee tente goto goto pönäni. ²⁵ Ìninque godämæ ongönäni tönö onquiyængä adocanque wantæpiyæ dote wadepo iñonte wepæ wantæ bidämaï cöwë wææ wæwëningä inte adobai ponte tömënäni miñæ gocantapa. ²⁶ Doyedë iñömö onquiyængä waa bawëncæte ante cædinque

tömengä quincoo tömancoo eyepote pædæ godongä äñ-
 inque dotodoidi tæiyænäni cædäni caate wæcä incæte tö-
 mengä waa bawënänamai inte godömenque wënæ wënæ
 bate wædongäimpa.

²⁷ Mänömai quëwente wæyongante wadäni, Itota
 mänömai cæcampa, ante tededäni ëñente wædinque tö-
 mengä ñowo goto pönäni tönö pöninque Itota önönabæca
 ñö ponte weocooque godö gampocantapa. ²⁸ Edæ,
 “Tömengä weocooque gampote waa bawënëmote,” ante
 pönëningä inte, ²⁹ tömengä godö gampoyongä wepæ
 nänö gowete wæwënimæ wantæ bi ate tömengä, Wantæ
 biwënëmopa, ante önöwënenque pönengantapa. ³⁰ Itota
 iñömö, Æ, tæi piñante botö entawënö incæ edæ wacä
 beyæ cæquinque do gotimpa, ante wæwënenante awædö,
 äninque goto gongænäni tæcæguedë næ gongæninque
 dadï ëmænte cöwä adinque,

—Botö weocoo æcänö pönö gampodai, angantapa.

³¹ Äñongante tömengä nänö në ëmiñænäni guiquënë,
 —Ënodäni pönänipa aquimii. Æcänö gampodai, ante
 ämii.

³² Wææ änäni incæte tömengä, Æcänö botö ïmote
 wede pönëninque gampodai, ante godömenque tömäo
 cöwä cöwä acantapa. ³³ Ayongante onquiyängä
 guiquënë, Wampo bawënëmopa, ante pönëningä inte
 nanguï guiñëninque do do wäate wædinque Itota weca
 ponte ædæ wææncate tömänö ante töingä apænecä
 ëñengantapa. ³⁴ Apænecä ëñëninque Itota wæætë,

—Onquiyæmi ëñëmi. Bitö wede pönënö beyæ edæ
 wampo bawënëmipa. Ñowo edæ wædämai inte waa
 godinque nö bawënente quëwëe, angantapa.

³⁵ Ante tæcæ apæneyongä oodeoidi odömöincö awënë
 Gaido oncönë quëwënäni mäniñedë pöninque edæ Gaido
 ingante apænedänitapa.

—Bitö wengä iñömö ñöwo æmäwo wængampa cæbii. Ñöwo Awënë nē Odömongä ingante quinante godömenque angüi.

³⁶ Ante ponte añönänite Itota tömënäni æbänö tededäni ante eñënamäi inte bai cædinque oodeoidi odömöincö awënë Gaido ingante apænedinque,

—Guiñënamäi inte önonque wede pönëe, angantapa.

³⁷ Ayæ godongämæ ongönäni inänite, Ee ongödäni, äninque Pegodo ingante, Tantiago tönö Wäö nana caya inate mänimpodänique inänite ænte gocantapa.

³⁸ Tömënäni tönö godinque Itota tömënäni odömöincö awënë oncönë ponte ayongä mänincönë waodäni nangui cægöninque edæ Ca ca wædinque ogæ tedete Yæ yæ änäni acantapa. ³⁹ Adinque Itota oncönë guidinke,

—Quimæ ogæ tedete cægöwëminii. Quimæ Ca ca wëminii. Iñampa iñömö wëñængä wodi edæ wii æmäwo wængantapa. Edæ mö ñongampa.

⁴⁰ Ante apæneçä eñëninque tömënäni, Angantedö amini, ante tömengä ingante badete todänitapa. Itota wæætë edæ, Gä goedäni, angä oncodo tao godänitapa. İninque wëñængä wæmpo tönö wäänä inate Itota tömengä miñæ nē pöninäni tönö mänimpodänique inänite ænte manguicä wëñængä wodi nänö öñoncönë wäänë guidänitapa. ⁴¹ Wëñængä wodi ingante Itota pædæ wæmpo bæi ongonte töö æmäninque,

—Tadita cömi, äninque mönö tededö, “Wëñæmi onquiyæmi ængæ gantibi,” angantapa.

⁴² Angä eñëninque wëñængä baqueçä dote wadepo eñadingä inte dobæ ængæ gantite dao dao gocä. Adinque tömänäni ancai guiñente wädänitapa. ⁴³ Itota wæætë, Botö æbänö cæboo, ante minitö mäo apænedämäi iedäni. Äninque edæ wëñængä beyæ cængui angä godöna cængantapa.

6

*Näatadeta iñömö ponte Itota apænecampa
(Mäateo 13.53-58; Odoca 4.16-30)*

¹ Itota wadæ godinque tömengä miñæ nē godāni tönö tömengä nänö pægaiñömö pongadānimpa. ² Ayæ, Guëmanguïönæ impa, āninqe Itota tömēnāni odömöincönē go guidinque tæcæ odömonte apænecā ēñēninqe māniñömö ongönāni nanguï ināni guiñente wædinque nāni caboque tededānitapa.

—İngä iñæmpa ædö cæte nanguï ēñente apænecā. Æbänö cæquiï, ante æcänö tömengä ingante godö odö-mongä adinque tömengä mänömaï bamönengæ cæcā, ante ēñencæte ante wæmönipa. ³ İngä iñæmpa mönö awæmpa nē timöwengä ĩmaingä inte bamönengæ mänömaï cæcampa, ante awædö. Edæ Mäadiya wengä ĩnongä inte tömengä iñömö önönānique mēmö ingampa. Tanti-ago tönö Ootee, Codaa tönö Timönö tömēnāni mēmö ĩnāmaï ingantawogaa. Tömengä biwinqueidi incæ mönitö tönö wii ongönāni atamöö.

Ante pönente wædinque tömengä beyæ ante piinte badānitapa. ⁴ İninqe piinte badāni adinque Itota wæætē angantapa.

—İñæmpa, Wængongui beyæ nē apænecā inte tömämæ gote apæneyongante tömengä ingante waa adānipa. Wæætē tömengä nänö pægaiñömö ponte apæneyongante māniñömonque wæætē wiwa adānipa. Tömengä nänö guidēnāni tönö tömengä oncönē owodāni tönö mānim-podānique tömengä ingante wiwa adānipa töö.

⁵ Äninqe Itota adopoque adopoque gampocā waa badānitapa. Mänömaï wædænque cædinque tömengä, Ædö cæte gomonga cæquimoo. ⁶ Äninqe, Mīni pönēegade. Quinante pönēnāmaï ĩmīni, ante wægacāimpa.

Wængongui Awënë ingantedö ante apæneedäni, ante Itota angä godänipa

(Mäateo 10.5-15; Odoca 9.1-6)

Ayæ wayömö nāni quëwëñömö wayömö nāni quëwëñömö māo odömōninque Itota apænecä ëñengadänipa. ⁷ Ayæ, Dote ināni, nāni änōnāni inānite aa pecä pōnāni ininque, Ñōwo mīnitō æmænō mēmīnaa æmænō mēmīnaa goyōmīnite botō pōnō cæbo ate mīnitō awënëidi bai badinque edæ wënæidi wentamō ëwocadāni inānite nē ämīni incæmīnimpa, ante da godongä godänitapa. ⁸ Ayæ, İimai cædāni, angantapa. Mīnitō taadō godinque ongontoque mīni nææntoque næænte goedāni. Cænguī incæ māincoo da wenguincade incæ ænāmaī inte godinque tigitamō önoncamoncadedē da wënāmaī inte ömæpomīni goedāni. ⁹ Awæncata mīni ëwataque ëwate weocoo mīni ëñacooque ëñadinque wacoo ænāmaī goedāni, angantapa. ¹⁰ Ayæ godōmenque äninque Itota,

—Godinque æcōnēnō tāno go guimīni owodinque mīnitō wayömö mīni go quëwenguinganca mānincōnenque go guī go guī cædinque quëwëedāni. ¹¹ Æyōmōmē goyōmīnite wadāni, Pōedāni, änāmaī inte mīnitō apænedö ante wīi ëñēnāni wædinque mīnitō wæætē tōmēnāni inānite ëmō cæte İimainō ante goedāni. Mīnitō İñæmpa, Pōedāni, änāmaī İmīni adinque mönitō gomōni tamëñedāni, ante odōmoncæte ante mīnitō önōwa wadæ wadæ cæwadinque wadæ goedāni.

¹² Äninque Itota tōmengä ëmīñænāni inānite, Ñōwo goedāni, äninque da godongä godänitapa. Godinque tōmēnāni wabæca quëwënāni inānite māo, Mīnitō wënæ wënæ mīni cædinō ante wæwente pōnēninque ñimpo cædāni, ante māo apænedāni ëñēnānitapa. ¹³ Wënæidi nanguī ināni inānite wido cædänitapa. Ayæ waodāni nan-

gui inäni wənæ wənæ inte wədäni iñönänite oginguipæ
öni öni paadäni ate waa bagadänimpa.

*Wäo æpænē nē guidönongä wængampa
(Mäateo 14.1-12; Odoca 9.7-9)*

¹⁴ Itota ëmöwo ante apænedäni ëñëninque tömämæ
quëwënäni do ëñëninque gode ä gode ä cæte tedeyönäni
Edode pancabaa awënë odeye incæ, Itota æbänö cæcää,
ante ëñengacäimpa. Ìninqe tömengä iñömö,

—Æpænē nē guidönongä Wäo wodi dobæ wænte
ñäni ömæmöninqä inte iingä Itota iñömö ïmaingampa.
Mäninö beyænque tömengä täi pñænte entawënonqä
inte nē nangui cæcä ingampa, ante pönëmopa, angan-
tapa.

¹⁵ Ayæ wadäni,

—Ediya wodi ïmaingampa.

Ante tedeyönäni wadäni wæætë,

—Wængongui beyæ nē apænegainäni bai tömengä
adocä ïmaingampa.

¹⁶ Ante tededäni ëñëninque Edode iñömö,

—Botö nē wangö tamencadongä Wäo wodi adocä
incæ edæ ñäni ömæmonte a ongömaingampa, ante wæ-
dongäimpa.

¹⁷ Wäo wodi iñömö iimaï wængacäimpa. Do iñedë
awënë Edode nänö töninacä Pedipe ayæ miingä iñongä
Pedipe manguiwëningä Ædodiya ingante Edode iñömö,
Botö nänöogængä bacæcäimpa, ante ö ænte mongä. Ìn-
inqe tömengä adocä Wäo wodi ingante bæi ongonte goti
winte tee mönedongäimpa. ¹⁸ Edæ Wäo iñömö nänö caate
wænguinque Edode ingante iimaïnö ante do wææ äningä
inongäimpa. “Edode ëñëmi, Wængongui nänö angainö
bai ëñënamäi inte bitö töninacä nänöogængä ingante edæ
manguiwëmipa töö.”

¹⁹ Ante wææ angä eñëninque Ædodiya guiquënë Wäö nänö äninö beyæ cöwë piininque tömengä ingante wænoncæ cæcä incæte ædö cæte tömengä ingante wænonguingää. ²⁰ Edæ, Wäö tæiyæ waëmö onguïñængä inte nē nō cæcä ingampa, ante do eñëningä inte Edode iñömö Wäö ingante edæ guïñente wædongä inongäimpa. Ìninqe tömengä ingante edæ wææ gompodongäimpa. Ayæ Wäö apænecä eñëninque Edode, Angä eñente æbänö cæquimoo, ante nanguï wæcä incæte tömengä ingante eñëninque todongäimpa. ²¹ Ìncayæ ate Edode nänö eñagaïönæ iinque bayonte Ædodiya, Æönædö wænonguïmoo, ante nänö äniönæ eyepæ batimpa. Edode iñömö, Mäniönæ bai eñagaboimpa, ante ææmæ cædinque wente ængä ate tömengä miñæ awënëidi tönö tontadoidi awënëidi tönö Gadideabæ quëwënëni awënëidi tönö tömänäni becæ pönänitapa. ²² Ponte bete cængöñönäni Ædodiya wengä baquécä incæ tæcæguedë pö gongænte tode pete äwacä adinque awënë odeye Edode tönö godongämæ ongönäni nanguï todönänimpa. Ìninqe baquécä ingante Edode änongäimpa,

—Waa pönï bitö tode pete äwadï beyænque bitö quiëmë ante æinente ämi ate botö eñente da pönömo æe.

²³ Äninqe ayæ godömenque äninqe, Wængonguï eñëñongä nöingä ämopa, änongäimpa. Quiëmë impa bitö æinëmi botö tömää edæ do godömo æncæbiimpa. Edæ bitö æinente ämi ininqe botö awënë odeyebo inömo inte botö enempodö incæ edæ tæcæ pä cæte pönömo æmaïmpa. ²⁴ Angä eñëninque taodinque,

—Badä eñëmi, quïnö anguïmoo.

Äñongante wäänä edæ do,

—Botö iïmaï ämopa, änantapa. Wäö æpænë nē guidongä ocabo wangö tomencate pædæ pönömi æmoe, ancæbiimpa, ämopa.

²⁵ Änä ëñëninque awënë weca do ponte guidinque baquecä wæætë,

—Wäö æpæñë në guidongä ingante wangö tomencate tömengä ocabo ïñi coyomënætaca cö cæte do pönömi æmoe.

²⁶ Angä ëñente wædinque awënë odeye ïñömö, Æ ëñente awädö. Quïnö ñöwo cæquïmoo, ante nanguï wædongäimpa. Incæte tömengä, Botö ïñæmpa godongämæ becönäni ëñëñönänite, Wængonguï ayongä cöwë godoncæboimpa, ante në äñimo inte edæ ædö cæte ñöwo Baa anguïmoo. ²⁷ Ante pönente wædinque tömengä nänö äñinö, Cöwë godonguï impa, ante pönëninque Edode wæætë në wænongä ingante, Bitö godinque wangö tomencate ænte mämömi ængæe. ²⁸ Angä ëñëninque në wænongä wæætë tee mönincönë gote guidinque Wäö ingante wangö tomencacä wængantapa. Ayæ Wäö ocamö ïñi coyomënætaca cö cædinque baquecä weca ænte mämö pædæ pönongä æninque baquecä wæætë wäänä ïnante godongä æñönäimpa.

²⁹ Mänömai wængäimpa, ante gode änäni ëñente wædinque Wäö wodi tömengä miñæ në godinäni incæ pöninque tömengä baö ïñi ænte mäo daga wengadänimpa.

5.000 ganca ïnäni ïnänite Itota godongä cænänipa

(Mäateo 14.13-21; Odoca 9.10-17; Wäö 6.1-14)

³⁰ Mänii Itota në nänö da godöninäni ïñömö ocæ ëmænte ponte godämæ gongænte, Mänömai cætamönipa. Mänömai odömonte apænemöni ëñëñänitapa. ³¹ Ante apænedänitapa. Ayæ, wädäni nanguï owentædæ pænta owentædæ pænta wææ cægönäni adinque tömënäni ædö cæte cæquïñänii. Cænguï incæ ædö cæte cænguïñänii. Adinque Itota,

—Minitö adomïnique botö miñæ önömæca gote wædænque guëmædäni, angantapa. ³² Angä Ao ante

tömənäni adodänique Itota miñäe wadæ godinque önömæca gocæte ante wipodë wææ contate wogaa godänitapa. ³³Goyönänite wadäni guiquënë, Itotaidi incæ godänipa, ante adinque wacönë ta wacönë ta godinque tæiyänäni tee ta tee ta go ömaaque oo pænta pogodo gote do edæ pöninque a ongönänitapa. ³⁴Ayæ wipodë wogaa mämö tæcæ æænoncadoyönäni Itota iñömö ti wæænte ayongä nanguï inäni do ponte a ongönäni acantapa. Tömənäni në aacä dæ añongä obegaidi quëwenguināmai inäni inte adodänique ongönäni bai inäni inte wæwänänipa, ante pönente tömengä tömənäni tönö godongämæ wæwente bai pönengantapa. Ininque nanguï odömonte apæ necä ëñänänitapa. ³⁵Ayæ gäwadecæ bayö Itota miñäe në godäni tömengä weca ponte äninque,

—Nöwo wëmö bacæ cæpa cæbii, änänitapa. Ayæ, Önömæca incæ cængui dæ ampa. ³⁶Īnāni inänite ämi idömæ owodäni weca godinque ayæ nanguï inäni nāni quëwëñömö godinque cængui godonte cænguinānie.

³⁷Äñönänite Itota wæætë,

Minitö wæætë godömīni cæncædänimpa, ämopa.

Äñongante,

—Æ, ënodäni ināniyaa. Īñæmpa ocho apäicä cæte beyæ paga æinta æninque mänimpota päö ante godonte æninque edæ wīi eyepæ ĩmāimpa. Mönitö wadæ gote mänimpota beyæ päö godonte æninque iñömö godongämæ ongönäni inänite godömöni cænguinānii, ämitawoo.

³⁸Ante wæyönänite Itota,

—Päö æpodö nææmīnii. Acæ goedäni.

Angä ate pöninque,

—Päö önompo æmæmpoque gæyæ mēa pönī mæ on-gompa.

³⁹ Ante apænedäni ëñëninque Itota godongämæ mä ongönäni inänite, Ñöwo mïni cabo mïni cabo gaguimäa tæ contaedäni. ⁴⁰ Angä ëñëninque pancadäniya tiëë ganca näni cabo nänënë pancadäniya tincoenta ganca näni cabo nänënë tömänäni näni cabo näni cabo tæ contadänitapa. ⁴¹ Tæ contadäni ate päö önompo æmæmpoque gæyæ mäa æninque öönädë inö æmö adinque, Wængonguï, bitö waa pönömi ænte cæmönipa, ante apænedinque päö pä pä æ cædinque tömengä, Nanguï inäni cænguï ante ænte mäo cö cæedäni, ante tömengä miñæ në godäni inänite pædæ pönongä æninque mäo cö cædänitapa. Ayæ gæyæ mäa iñonte adobaï æninque tömengä tömänäni inänite di mäñæ di mäñæ cæcä æninque cænänitapa. ⁴² Æninque tömänäni tömo pönï cænäni, ⁴³ ate edæ tömengä ëmiñænäni päö tönö gæyæ näni ao mænte ñönöni ee öñoncoo pædæ wææmpo ö æ da da wente æninque otodë önompo tipæmpoga go mentodëa cænguï eyede da wënäni contagatimpa. ⁴⁴ Në cænäni iñömö onguïñænäni edæ tinco miido ganca mänimpodäni nanguï inäni näni wencabo cængadänimpa.

*Itota yædopæ dao dao gocampa
(Mäateo 14.22; Wäö 6.16-21)*

⁴⁵ Itota ayæ do tömengä nänö në ëmiñænäni inänite, Ægodöedäni. Minitö täno wipodë guiite æmä wedeca Betaida tao goyömïni botö wæætë wadäni në cænïnäni inänite ämo godäni ate pömoedäni. ⁴⁶ Angä Ao ante tao goyönäni tömengä wadäni inänite wæætë angä godäni ate adocanque ongonte Wængonguï ingante apænecæte ante änanquidi æicantapa. ⁴⁷ Ayæ wëmö bayö tömënäni tæcætibæ wogaa goyönäni tömengä adocanque ömaa ongonte ayongä, ⁴⁸ tömengä nänö ëmiñænäni wiyate taocæ cæyönäni edæ woboyæ nanguï pæmænte pönömenque ænte pö ædö cæte goquinänii. Adinque tawadiya nänö

peyedē edæ tæcæpæ pōni ī gāwapæ wænōmēnæcapæ
 inō edæ Itota iñōmō æpæno yædopæ dao dao obo ponte
 wodo pænta gocæ cæcantapa. ⁴⁹ Yædopæ edæ gocā gomō
 adinque tōmēnāni Yæ āninqe, Waocā wænte babæningā
 wabānō cægongā, ante wædānitapa. ⁵⁰ Edæ tōmengā
 ingante adinque tōmānāni ancai guiñente wædānitapa.
 Tōmengā iñōmō tōmēnāni inānite do apænedinque,

—Ee piyænē cæte guiñēnāmaī iedāni. Botō imo apa
 guiñewēmīni.

⁵¹ Āninqe wipodē pō guicā ate woboyæ incæ næ
 gongæ pæmænāmaī batapa. Ba adinque tōmēnāni
 godōmenque guiñēninque, Quinante mænōmaī cæ, ante
 wædānitapa. ⁵² Edæ, Itota æbānō iñontobæ pāo nanguī
 pōni pōnō badongā, ante nē adīnāni incæte tōmēnāni
 mīmō ömædē ināni inte baī wīi pōnente wægadānimpa.

Caate wædāni inānite Itota cæcā waa badānīpa
 (Māateo 14.34-36)

⁵³ Ayæ æmæmäa taodinqe tōmēnāni Guēnetadetebæ
 ti wææninqe wipo ñā cæmencadānitapa. ⁵⁴ Mænōmaī
 ti wæænte ñā cæmencayōnāni māniñōmō quēwēnāni
 guiquēnē, Tōmengā Itota ingampa, ante do adānitapa.
⁵⁵ Ante adinque māniōmæ tōmāo pogodo godinque wēnæ
 wēnæ wæwēnāni inānite ñōnæmpado ñō cædinque, Itota
 æyōmōnō ongongāā, ante ēñēninque tōmēñōmō tō-
 mengā nānō ongōñōmō do ænte pōnānitapa. ⁵⁶ Ayæ
 wadāni nāni nanguī pōni quēwēñōmō incæ wædænque
 nāni quēwēñōmō incæ idōmæ incæ, Itota ædōmē gocāā,
 ante adinque wadāni wæncæ cædāni inānite māniñōmō
 ænte māmō taadō wedeca ñō cædāni öñōnānitapa. Iñāni
 wæætē tōmengā ingante, Bitō weocoo yæwedecooque
 āmi gampote waa bamōnie. Ante wæyōnānite, Ao angā
 ēñente nē gampo gampo cædānique tōmānāni waa ināni
 bagadānimpa.

7

*Mimöno tao godi beyænque waocä wentamö ewocacampa
(Mäateo 15.1-20)*

¹ Ayæ Paditeoidi tönö në wææ odömönäni tönö pancadäniya Eedotadëë quëwente mäniñedë Itota weca ponte godongämæ gongænte ayönäni, ² Itota miñæ në godäni pancadäniya mempodämaï inte wentamö empote cænäni adänitapa. ³ Edæ dodäni, Önompo ædæmö mempoïnänique cæncædänimpa, ante näni wææ angainö ante Ao äninque, Bapogabo cæte wæcæ wæ, ante Paditeoidi tönö oodeoidi tömänäni ancaa mempote ate cænönäni inänipa. ⁴ Ayæ, Ædæmö äadänique cænguïnäni inänipa, ante pönëninque oodeoidi näni godonte æiñömö gote pöninque ædæmö äate ate cænänipa. Ayæ dodäni godömenque nanguï näni wææ angainö ante pönente Ao ante cædinque tömënäni owæta cængæ tiguicade awæmpa tömancoo ancaa mënongate quëwënänipa. ⁵ Ininque dodäni näni wææ angainö ante Ao ante tömänö ante ëñente cæte quëwënäni inte Paditeoidi tönö në wææ odömönäni ñowo iñömö Itota ingante edæ piinte äninque,

—Bitö miñæ në godäni iñömö quïnante dodäni näni angainö ante ëñenämaï inte wentamö nampote cænguï cænänii.

⁶ Ante piinäni wædinque Itota wæætë,

—Minitö guiquënë waa cæmini inte bai në änewëmini iñöminite mini cædö ante Wængonguï iïmaï apænecampa, ante Itaiya wodi nöingä ante yewæmongacäimpa.

“Inäni iñömö botö imote önöneque waa apænete bai tededäni incæte, tömënäni mimöno æmæ pönente edæ gobæ ongonte bai inäni awædö.

⁷ Ayä botö imote waa ate bai ædæ wæænte tededinque, Wængonguimi imidö angüenë, ante apænedäni incæte tömënäni botö imote önonquedö ante cædänipa.

Waodänique näni wææ änönö ante odömonte apænedänipa töö.”

Ante Wængonguï pïingampa, ante yewæmongacäimpa.

⁸ Edæ Wængonguï, ïimai cæedäni, ante nänö wææ angainö ante Baa änimini inte mïnitö waodänique näni änewënö ante Ao ante cæminipa töö, angantapa.

⁹ Ante apænedinque Itota godömenque,

—Mïnitö dodäni näni angäinonque ante ëñente cæcæte ante cædinque Wængonguï nänö wææ angainö ante wido cædinque dicæ waa cæminiyaa. ¹⁰ Möitee wodi, “Bitö Wæmpo ingante bitö badä inante waadedinque waa cæe,” angacäimpa. Ayä, “Waocä wæmpocä ingante wäänä inante pïinte wënæ wënæ angä ininque mïnitö tömengä ingante wænömini wæncæcäimpa,” ante wææ ante yewæmongacäimpa. ¹¹ Incæte mïnitö ïïmainö ante wææ cæminipa. Waocä mæmpocä ingante waa cæquënergä ïñongante wäänä inante adobai waa cæquënergä ïñongante mïnitö wæætë wææ äninque, Bitö wæmpocä ingante wäänä inante apænedinque ïïmai ante apænecæbiimpa, änewëmïnipa. Bitö, “Mæmpo, bitö quï, ante, Badä, mïnö quï, ante do botö pönongüenënö incæ ñowo wæætë Wængonguï ingante do edæ godonte impa,” ante, Codobänö näni änö impa, ante apænecæbiimpa. ¹² Äninque mïnitö Wæmpo beyä wäänä beyä në cæquënergä ingante wææ ämïni beyä tömengä wïi cæcampa. ¹³ Mänömai cædinque mïnitö dodäni näni angainö mïni Ao ante äninonque ante ëñëninque Wængonguï nänö angainö ante edæ, Önöneque impa, ante bai cæminipa töö. Ayä adobai wapiticæ äninque mïnitö wadö wadö

cædinque wænæ wænæ cæminipa töö, ante Itota apænegacäimpa.

¹⁴ Ayæ nanguï inäni inänite Itota aa pecä pöñönänite apænegantapa.

—Minitö tömämïni imïnite apænebo ëñëninque ocaidë pönente ædæmö ëñëedäni. ¹⁵ Quincoomë yabæque ongoncoo incæ waocä önönë guidi beyænque tömengä mïmö dicæ wentamö entawengungää. Wæætë mïmönë wiwa pönëninque nänö tao godincoo beyænque mïmö wentamö mongængampa, ante apænebo ëñëedäni.

¹⁶ Eamonca ongonte ëñëedäni.

¹⁷ Ante apænedinque Itota nanguï ongönäni inänite ëmö cæte oncönë gote wäänë guicä ate tömengä nänö në ëmiñænäni guiquënë, Mänömainö ante odömonte apænedinque bitö æbänö ante odömoncæte ante apænebitapa, ante ëñencæte ante wæmönipa. ¹⁸ Ante wæyönänite Itota,

—Minitö incæ ocai ömæcadäni bai inöminï inte ëñënämaï imïnitawo. Cænguï incæ waocä mïmönë guiipa wentamö ewocaquingää. ¹⁹ Edæ wiï mïmönë guiipa. Wæætë cæncadë guite goiwaa ogä mente wido cæquinque i apa anewëminii.

Mänömainö äninque Itota, Tömää cænguï waëmö impa, angacäimpa. ²⁰ Äninque godömenque,

—Mïmönë wiwa pönëninque nänö tao godincoo beyænque waocä wentamö ewocacampa. ²¹ Edæ mïmönë nänö entawente taodinö beyænque waocä önöwëninque wænæ wænæ ante pönengampa. Mïmönë towëinente nänö pönëno beyænque waocä godö towente quëwengampa. Mïmöno äinente wædinque wacä qui awëmö ængampa. Mïmönë nänö piinte pönëno beyænque godö wænongampa. Nänöogængä inämaï iñongante waocä mïmönë towëinente nänö pönëno beyænque godö mongampa. ²² Mïmönë nanguï äinente

wædinqe mæincooque ante pönëwengampa. Mīmönë nänö taodī beyæ wacā ingante piinte cæcampa. Mīmönë pönëwëninque, Wacā edæ oda cæcædänimpa, ante babæ cæcampa. Wīwa nänö pönëwënö beyænque quingämë bai cæte quëwengampa. Mīmönë nänö piinte adö beyæ waocā, Wacā bai ñænæmo pönī bacæboimpa, ante cæcampa, ayæ wacā ingante godö wënæ wënæ ante babæ angampa. Mīmönë nāmā ante waa ate nänö pönënö beyænque, Tömëmoque waëmö imopa, ante nāmā waa acampa. Mīmö ömædengä inte ëñënämaī cæte önonque quëwengampa. ²³ Mänīī wīwa cæpāmo tōmāmāmo mīmönë nänö pönënö beyænque waocā wentamö ëwocacampa, ante Itota apænecäimpa.

*Onquiyæ oodeo inämaī inte Itota ingante pönente angä
(Mäateo 15.21-28)*

²⁴ Mänīñömö quëwente godinqe Itota Tido eyequeī gogacäimpa. Ayæ, Awëmö guiite owoyömo wadāni adāmaī incædänimpa, ante pönëninque oncönë pö wäänë guiite ongongä incæte ædö cæte wīī aquinānīī. ²⁵ Edæ, Itota owocampa, ante do tededāni ëñëninque wacā wäänä, Botö wengä onquiyængä iñömö wënæ në wentamö ëwocacā ingante ënempocampa, ante wædinqe Itota weca ponte ædæ wæænte apænecantapa. ²⁶ Itota ëñëmi. Wënæ botö wengä tönö në quëwengä ingante wido cæquiimi, angantapa. Mänīī onquiyængä Tidopëniabæ në ëñagaingä inte guidiego tededö në tedecā inongä. ²⁷ Adinqe Itota, Wīī oodea onquiyængä inongampa, ante wædinqe angantapa.

—Wënāni cængui ingüënë waocā dicæ guintamöidi cængui ante wææntodongüingä. Bitö edæ wabi iñömite botö bitö beyæ ædö cæte cæquimoo.

²⁸ Äñongante,

—Awënë iñæmpa wēñænāni cænguī cæninque eye-podāni wæænte ænömengadæmpa inō öñöñö guintamöidi ade cæmpa.

²⁹ Ante apæneyongä Itota,

—Bitö nö apænedimi inte waa gocæbiimpa. Wēnæ bitö wēñængä nänö wædö incæ dobæ edæ emö cæte wadæ gotimpa.

³⁰ Angä eñëninque oncönë go guite ayongä tö-mengä wēñængä önonganque bate möimoga ongongå agacäimpa.

Babetamoncacä ingante Itota waa cæcampa

³¹ Mänii Tido gote quëwëninque Itota wadæ godinque Tidöo wodo pænta gocanque go Gadideapæ wedeca poncæ cædinque Decapodibæ yaatænque pongantapa.

³² Gadideapæ wedeca pongä adinque wacä önömonca babetamoncacä inte önöne wapiticæ tedecä ingante Itota weca ænte pöninque, Gampo cæbi waa babaingampa.

³³ Äñönäni Itota babetamoncacä ingante nänënë ænte godinque önömonca pædæ guipomoncacantapa. Ayæ nämä önonpo towæ tänompodinque wapiticæ tedecä ingante godö gampo cæguëñewacantapa. ³⁴ Ayæ öönædë inö æmö adinque öö guëmante äninque babetamoncacä ingante, “Epata,” äninque mönö tededö, “Önömonca wi æmoncabäwe,” angantapa.

³⁵ Äñongä edæ önömonca tee mömoncate bai ini wi ænete bai badinque önonguëñëwa nïmæncæguëñëwa gote bai cæguëñëwadinque töö tedecantapa. ³⁶ Itota, Botö cæbo në adimiini inte gode änämaï iedäni, äninque ancaa angä incæte në adinäni iñömö godömenque nanguï gode ä gode ä cæte tededäni ³⁷ Eñente wædinque tömänäni nanguï guñëninque, “Edæ önömonca babetamonca ininäni inänite Itota cæcä ate önömonca eñëñäni badänipa. Önöne babetade ininäni inänite cæcä ate

önöne tededäni badäni atamönipa. Tömää edæ waa cæcä ingampa,” ante nanguï tedete wægadänimpa.

8

4.000 ganca inäni inänite Itota godongä cænänipa

(Mäateo 15.32-39)

¹ Mäniñedë wadäni tæiyæ pönï inäni ponte ëñëñönäni tömënäni cænguï dæ ä adinque Itota tömengä miñæ në godäni inänite aa pecä pönäni ate,

² —Iñäni botö weca ongönäni iñömö mëönaa go adoönæque iñonte botö weca ongöñönäni tömënäni cænguï ömæpodäni badäni ate wædinque botö tömënäni tönö godongämæ wæte bai nanguï pönëmo imopa. ³ Cænämäi inte gue ænente wæyönänite botö, Oncönë goedäni, ämo gote bai tömënäni edæ idömæ godinque tepæ gæwæninque edæ nangæ badinque bocæ bocæ cæte wæcædönänimpa. Edæ pancadäniya gobæ quëwente pönäni abopa.

⁴ Ante apænecä ëñente wædinque tömengä miñæ në godäni wæætë,

—Iñæmpa önömæca incæ päö impa æninque godömöni cænguñänii.

⁵ Ante wæyönänite Itota,

—Päö æpodö nææmïni. Äñongante,

—Önompö æmæmpoque go mëa më ongompä.

⁶ Ante apæneyönäni Itota godongämæ nanguï ongönäni inänite angä onguipoiya tæ contadänitapa. Ayæ päö önompö æmæmpoque go mëa nänï næænincoo pædæ godönäni æninque tömengä Wængonguï ingante, Bitö waa pönömi cæncæmönimpa, ante apænedinque pä æninque tömengä miñæ në godäni inänite, Pædæ godö pædæ godö cæmini cæncædänimpa, ante godongä æninque wadäni inänite godäni ænte cænänitapa. ⁷ Ayæ

gæyæ mēa pōni nǣænānitapa. Māniī nāni nǣæni æninqwe Wængongi ingante apænedinque adobaī angā pædæ godō pædæ godō cædāni. ⁸ Æninqwe tōmo pōni cænānitapa. Ayæ idæwaa cænāni ate tōmēnāni pā ænte nāni cænte ñōnōni ee oñoncoo wente æninqwe Itota miñæ nē godāni otodē pōnō da wēnānitapa. Īninqwe ōnompō æmæmpoqwe go mentodēa cængui eyede contagatimpa. ⁹ Nē cænāni iñōmō onguiñænāninqwe ante tee mampote coatodo miido ganca bai ināni inte ongōnōnānimpa. Īnque cænāni ate Itota angā wadæ godānitapa. ¹⁰ Godāni ate Itotaidi do wipodē guii contate cæwodinque imæmāa pōninqwe Dadāmānotabæ pongadānimpa.

*Mā cæte odōmōmi amōnie, ante Paditeoidi ānānīpa
(Māateo 16.1-4; Odoca 12.54-56)*

¹¹ Itota pongā adinque Paditeoidi ponte bee tēninqwe tōmengā ingante, Æbānō cæbii, æbānō āmii, ante ancaa ānānitapa. Ayæ, Mōnō āmō ēñente tōmengā oda cæbaingampa, ante cædinque Itota ingante apænedinque, Bitō, Pōnencædānimpa, ante oōnædē mā cæi bai cæbi amōnie. ¹² Ānāni ēñēninqwe Itota, Ancaa ānāni awædō, ante wæwente badinque oō oō ante guēmangan-tapa.

—Īñæmpa ñōwomīni, Mā cæte odōmōmi adinque pōnē-maimōnīpa, ante ancaa āmīni awædō. Nāwangā āmo ēñeedāni. Ñōwomīni imīnite mā cæte odōmōnāmaī ingæimpa.

¹³ Ante āninqwe tōmēnāni inānite emō cæte godinque wipodē guite æmæmāa taocæ cæte cæwodinque wadæ gocantapa.

*Wapiticæ apænedāni ēñēninqwe gomō aedāni, angampa
(Māateo 16.5-12)*

¹⁴ Mänii ämämäa nani tao gocæ cæyedē tōmengä miñæ nē godāni guiquēnē pāo wii pōnente ænāmaï inte godāni ïninqe pāo adoque pōni nani wēenēñedē ññōninque wipodē õñompa. ¹⁵ Itota iññōmō mánii pāo tōmēnāni nani ænāmaï ïnō ante wii tededinque wadō ante pōnente apæñecantapa.

—Pāo yedæ æmpoquï, ante Paditeoidi tōnō Edode nani da wente cæi ate gomō aedāni. ¹⁶ Angä eñente wædinque tōmengä nānō nē emiñænāni wæætē nani caboque tededinque, Pāo ænte pōnāmaï ïmōimpa, ante Itota wabānō mánōmaï beyæ ämaingampa.

¹⁷ Ante nāmāneque tededāni wædinque Itota wæætē tōmēnāni ïñānite,

—Pāo ænāmaï inte mīni pōññō ante quimæ tedewēmīni. Botō pāo ante dicæ wæbogaa. Nanguï cæbo adimīni inte mīnitō ayæ eññāmaï ïmīnitawo. Edæ mīmō ömædēmīni inte tedewēmīnipa, ante awædō.

¹⁸ Edæ awincaque adinque ayæ adāmaï ïmīnitawoo. Öñōmoncaque eññēninque eññāmaï ïmīnitawoo. Edæ botō æbānō cætābopa, ante adimīni inte edæ wii pōñēmīnitawo. ¹⁹ Pāo önompo æmæmpoque botō pā ænte godōni incæ tinco müido ganca ïñāni nani cænte ññōñni ee õññonte æpotodēnō cængui wente æmīni.

Äñongante,

—Önompo tipæmpoga go mentodä.

²⁰ Ayæ pāo önompo æmæmpoque go mēa guiquēnē coatodo müido ganca ïñāni nani cænte ññōñni ee õññoncoo æpotodēnō cængui wente æmīni.

Äñongante,

—Önompo æmæmpoque go mentodä.

²¹ Apæñedāni eññēninque tōmengä edæ,

—Iñæmpa Tadoteoidi tōnō Paditeoidi wapiticæ ante nani odōmonte apæñedō ante botō, Gomō aedāni, ante

wææ ämopa, ante minitö ayæ ëñënamai iminitawoo, angacäimpa.

Betaida iñömö babetamongä ingante gampomongampa

²² Mäninö godinque Betaida iñömö pönäni adinque wadäni babetamongä ingante Itota weca ænte pöningue, Gampomonguimi. ²³ Änani ëñëningue Itota babetamongä önopmo bæi ongonte töö æmænte tömënäni quëwëñömö tao yabæque ænte mäocä gocantapa. Ayæ godö towæ tänömonte gampo cæmöninque, Pancaa tæcæ abi edæ, angantapa. ²⁴ Äñongä edæ tæcæ iñæ æmonte,

—Awæ cægonte bai waodäni incæ cægönäni abopa.

²⁵ Itota wæætë godö gampo cæmongä ate babetamongä iningä incæ ñöwo cöwä adinque edæ waa bamöninque tömäo edonque pönä acantapa. ²⁶ Ininque tömengä ingante Itota,

—Iñömö näni quëwëñömö yaatænque wadæ godinque tömëmi oncönë goe, angä gogacäimpa.

Bitö Codito inömi imipa, ante Pegodo angampa

(Mäateo 16.13-20; Odoca 9.18-21)

²⁷ Itota iñömö tömengä miñæ në godäni tönö wadæ godinque Tetadea Pidipobæ wædænque inäni näni quëwëñömö wædænque inäni näni quëwëñömö go go cædänitapa. Idömæ godinque tömengä nänö në ëmiñænäni inänite Itota angantapa.

—Wadäni botö imotedö ante tededinque, Æbodö imoo, ante apænedäni ëñëmïni.

²⁸ Äñongante,

—Bitö imitedö ante apænedinque pancadäniya, Æpænë në guidongaingä Wäö wodi incæ Itota adocä imaingampa, ante tededänipa. Wadäni guiquënë, Ediya wodi incæ Itota inongä imaingampa, ante apænedänipa. Wadäni guiquënë, Wængongui beyæ në apænegainäni bai Itota

iñömö adocä i'maingampa, ante bitö imitedö ante ted-edänipa, änänitapa.

²⁹ Ante tömengä miñäë në godäni apäenedäni eñëninque Itota,

—Ayäë mīnitö guiquënë, Æbodö imoo, ante äminii.

Äñongante Pegodo iñömö,

—Bitö mönö Codito inömi imipa.

³⁰ Angä eñëninque, Botö imotedö ante, Codito inongä ingampa, ante gode änämaï edæ pæ wëëneedäni, ämopa, ante Itota wææ angacäimpa.

*Itota, İimaï cædäni wæncæboimpa, ante apäenecampa
(Mäateo 16.21-28; Odoca 9.22-27)*

³¹ Ayäë mäniñedë Itota tömengä miñäë në godäni inänite iimaï ante mä odömonte apänegacäimpa. Botö Waobo eñagai'mo inte nanguï caate wæquënëmo imopa. Edæ në aadäni näni Picæncabo tönö, Wængonguï quï, ante në godönäni ñænænäni tönö në odömönäni tönö mäninäni iñömö botö imote Baa änäni wæquënëmo imopa. Ayäë botö imote godömenque wænönäni wæncæboimpa. Incæte botö do wænönäni wænimo inte edæ meönaa go adoönæque iñonte ñäni ömæmoncæboimpa. ³² Mänömaï ante Itota edonque apäenecantapa. Apäenecä eñëñönäni Pegodo guiquënë Itota ingante nänënë mäocä godinque, Quimæ wæncæ änewëë, wææ ante tæcæ pīincæ cæyongante, ³³ Itota edæ tömengä miñäë në godäni gämænö dadi emænte adinque Pegodo ingante näemæ pīinque angantapa.

—Bitö Tatänabi bai inömi inte edæ botö weca ongönämaï wadæ gobäwe. Wīi Wængonguï nänö änönö ante pönëmi inte bitö woadänique näni pönëwënonque ante pönëninque mänömainö ante tedebi awädö, angantapa.

³⁴ Ayæ tömengä ëmiñænäni tönö nangui ongonäni inänite aa pecä pönäni ate Itota tömänäni inänite apänedinque,

—Æcänö botö miñæ pöinäna ina tömengä nämä beyænque ante pönenämaï inte botö miñæ tee empote poncæcäimpa. Nämä nänö wænguiwæ ænte mongænte ponte bai cædinque tömengä, Botö wænguimo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cöwë tee empote gocæboimpa, äninque poncæcäimpa. ³⁵ Edæ æcänö, Nämä wææ gompodinke quëwencæboimpa, ante cædinque botö miñæ pönämaï ingä guiquënë tömengä iñömö edæ quëwënëmaï incæcäimpa. Wæætë edæ, Wänönäni wæmo incæte botö Itota miñæ tee empote godinke tömengä waa pönï nänö cægäinö ante apænecæboimpa, ante æcänö cæda guiquënë tömengä edæ ayæ quëwencæcäimpa. ³⁶ Edæ waocä inguipoga ongoncoo tömancoo ö æncæte ante cædinque nämä önöwoca incæ pædæ godongä wë womonte ba ininke edæ tömengä nänö ömæwocate wæquinque mäincooque æmaingampa. ³⁷ Iñæmpa eyepæ godongampa diyæ önöwoca wæætë æmaingää. ³⁸ Nöwodäni Wængongui ingante pämente godinke në ëñenämaï cädäni weca quëwëninque minitö iñömö botö Waobo në ëñagäimo beyæ ante guingo imonte wäminitawo. Botö apänedö beyæ ante guingo imonte wäminitawo. Iñæmpa botö Mæmpo ñäö guinæ gongæñonte anquedoidi tæiyæ wæmö ëmönäni tönö dibæ pöninque botö wæætë botö beyæ ante në guingo imonte wædingä beyæ ante näëmæ guingo imonte wæcæboimpa.

9

¹ Mänömainö äninque Itota godömenque,

—Botö weca ongömini pancaminiya iñömö iimaï ba acæminimpa, ante nawangä ämopa. Minitö ayæ wænämaï miimini quëwëñömini botö Wængongui Awënë Od-eye inömo inte täi piñæninque Tæiyæ Awënë babo acæminimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota waëmö pöni ñäö bai ëmongä bacä adäniipa
(Mäateo 17.1-13; Odoca 9.28-36)

² Mäninö ante apæ necä ate Itota iñömö önonpo æmæmpoque go adoönæque iinque go ate Pegodo ingante Santiago tönö Wäö inate mänimpodäni inänite änanquidi mäicä adodäni æibæ æite ongongadänimpa. Æite ongöñönäni edæ Itota awinca tömënäni ayönäni edæ wii cöwë nänö ëmönö bai waëmö pöni ñäö bai edæ ëmongä bamongä adänitapa. ³ Tömengä weocoo ñäö pöni näämænta weocoo ëñacä adinque tömënäni, Ædö cæte iincoo bai näämænta pöni yamonte cæquünäni, ante edæ wädänitapa. ⁴ Ayæ ayönäni edæ doyedë pöni në æigaina iñömö Möitee wodi tönö Ediya wodi incæ Itota tönö edæ godongämæ pö gongæninque tedegöna adänitapa. ⁵ Adinque Pegodo guiquënë Itota ingante,

—Awënë në Odömömi ëñëmi. Iñömö mönö waa pöni ongonte awädö. Bitö ämi iinque mönitö oncontaicoo mentaiya go adotaique mænöninque bitö oncontai ante adotaique Möitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænömaimönipa, angantapa.

⁶ Edæ Wäö tönö Santiago tönö godongämæ guñente wædinque Pegodo, Æbänö ante tedequimoo, ante ëñënamäi inte mäninö ante önonque tedecantapa. ⁷ Ayæ edæ boguimämo ocabogadäni obo wææninque ganta owo iinque önönepämoque boguimämöde apæ necantapa. “Iingä iñömö botö Wengä botö në waadecä ingampa cæminii. Tömengä pönö apæ necä ate ëñëdäni,” ante apæ necä ëñengadänimpa. ⁸ Eñëninque quingæ gomö

gomö ayönäni wada edæ do dæ goda iñönate Itota adocanque ñöwo tömënäni weca ongongä agadänimpa.

⁹ Ayæ änanquidi inö wææ pöñönäni Itota tömënäni inänite angantapa. Mäninö mini adinö ante minitö gode änämaï pæ wëneyömiini botö Waobo ëñagaïmo inte edæ wænte ate ñäni ömæmoncæboimpa. Ñäni ömæmömo ate minitö edæ mäniñedë ate apænecæmïn-impä. ¹⁰ Ante angä ëñëninque tömënäni gode änämaï pæ wënedäni incæ nämäneque, Mäninö tömengä nänö ñäni ömæmonguïmämo ante æbänö ante apænecää, ante wædönänimpa. ¹¹ Ìninqe Itota ingante,

—Mänömaï i ininqe, Ediya wodi täno poncæcäimpa, ante nê odömönäni iñæmpa quïnante apænedänii.

¹² Äñönänite Itota wæætë,

—Ediya wodi näni änogä iñömö täno pongä ingampa. Näwangä impä. Pöninque tömengä, Doyedë ingaï bai ñöwo wæætë adobaï nö pöni bacæimpa, ante badongampa. Ìninqe dodäni Waocä nê ëñaquingä ingantedö ante yewæmöninqe, Nanguï caate wæyongante wadäni pïininqe Baa ancædänimpa, ante quïnante yewæmongadänii, ante pönëmiini. ¹³ Incæte botö iïmainö ante apænebo ëñeedäni. Ñöwocä mönö Ediya inongä inte do pongäimpa ante aquënë. Tömengä pongä adinqe wadäni edæ dodäni näni yewæmongainö bai adobaï cædinque quiëmë ante näni cæinëwënö ante do cædänipa, ante Itota tömengä tönö nê æidänäni inänite apænegacäimpa.

*Itota wëncæ ingante angä go ate wëñængä waa bacampa
(Mäateo 17.14-21; Odoca 9.37-43)*

¹⁴ Itotaidi mäniï wææninqe tömengä nänö nê ëmiñænäni æidämaï inäni weca ponte ayönäni wadäni nanguï inäni goto gongænäni adänitapa. Nê æidämaï inäni tæcæguedë ongöñönänite nê wææ odömönäni

guiquënë tömënäni tönö wæatedö wæätë änäni adänitapa. ¹⁵ Itota do pongä adinque edæ goto gongäenänäni tömänäni guiñente wædinque wadæ pogodo ponte bee tēninque, Bitö pömi, änänitapa.

¹⁶ Äñönänite Itota,

—Tömënäni tönö quinä ante apænedinque wæatedö wæätë äminii.

¹⁷ Äñongante adocanque tæcæguedë ongongä inte wæätë apænedinque,

—Awënë në Odömömi ëñëmi. Botö wengä wënæ babetadecä ingante ewocampa, ante wædinque botö tömengä ingante bitö weca ænte pontabopa. ¹⁸ Æyömömë ongöñongante wënæ pö guiidinque wëñängä ingante cöwë gotodongä tæ go wæængampa. Ìninque wëñängä wodi mäwanta tadedinque wentoquënë wentoquënë angadinque pæ opate bacampa. Mänömaï cæcä ate wædinque botö bitö miñæ në godäni inänite, Wënæ inte wido cædäni, ämo cæquënänäni incæ ædö cæte cæquinänii.

¹⁹ Ante apæneyongä Itota tömënäni inänite,

—Ñöwomini mini pönëgade. Botö minitö weca æpogadö quëwëmoï. Pönänämaï inte cæyöminite botö æpogadö piyänë cæte wæwëmoï. Edæ wëñängä ingante botö weca ænte mämömini pongædäni, angantapa.

²⁰ Ænte pönäni ate wënæ incæ Itota ingante adinque do wëñängä ingante do do wæate bai cædinque wido cæcä tæ go wæængantapa. Ayæ mäwantabo tadedinque бага wentoquënë wentoquënë angadinque edæ pæntæmæ pæntæmæ gocä. ²¹ Adinque wæmpocä ingante Itota,

—Æyedënö mänömaï bacäi.

Äñongante,

—Wëñängäñedë do badingä inte quëwengampa.

²² Quëwëñongante wëñängä ingante wantæ wantæ iñö wantæ wantæ iñö, Gongapamö guitodömo gonte

wæncæcäimpa, ante wënæ incæ cæcä. Ayæ, Æpænë adobai guitodömo becadote wæncæcäimpa, ante cæcampa cæbii. Näwangä täi piñæmi ïninqe bitö mönatö wæwënö ante pönente cæbaimipa. ²³ Äñongante,

—Bitö guiquënë wabänö wede pönëmi ïmitawoo. Edæ wede pönëñongante edæ waocä beyæ tömäa do cæte impa.

²⁴ Angä ëñente wædinque wæmpocä ïñömö yedæ äninque,

—Bitö ïmite pönëmpa. Edæ botö æmæ pönënö ante bitö cæbi ate ædæmö wede pönente bacæboimpa, ante wæbopa.

²⁵ Ante äñongä nanguï ïnäni do pogodo pönäni ate wædinque Itota ïñömö wënæ në wentamö ëwocacä ingante piinte äninque,

—Wënæbi bitö, Babetamonca babetade bacädänimpa, ante në cæbi inömi inte ñöwo tao godinque wiï adodö guiquimi incæbiimpa, angantapa.

²⁶ Eñente wædinque nanguï Yæ yæ äninque wëñängä ingante wido cæcä do do wäate tä go wæäninque päntæmæ päntæmæ goyongante wënæ tao gocantapa. Gocä ate wëñängä do wäninäni bai öñongä ate wædinque pancadäniya, Æmäwo wæmaingampa, ante wädäni.

²⁷ ïninqe Itota ïñömö pædæ wæampo önompo bai ongonte ængæ ganticantapa.

²⁸ Itota ayæ wadæ godinque oncönë pö guiyongante tömengä nänö në ëmiñænäni awëmö äninque,

—Mönitö guiquënë bitö bai wido cæcæte ante cædinque quïnante wido cædämaï intamöni.

²⁹ Ante wæyönänite,

—Wënæ mäningä bai ingante wido cæcæte ante cædinque wantæpiyæ cænämaï inte Wængonguï ingante nanguï apænete ate wido cæcæimpa, ante apænecä ëñengadänimpa.

*Wænönäni wæncæboimpa, ante Itota adodö ante apænecä
(Mäateo 17.22-23; Odoca 9.43-45)*

³⁰ Ayæ wadæ gote Gadideabæ wodo pænta godinque Itota, Wadäni adämaï iñönänite ³¹ botö ëmiñænäni adodänique ongöñönänite odömonte apænebo ëñencædänimpa, ante cæcantapa. Ayæ tömënäni inänite iïmainö ante awëmö apænecantapa.

—Adocanque, Waocä nê ëñagaingä æyömönö on-gongää, ante godö odömöninque botö imote waodäni nempo pædæ godongä æncædänimpa. Nê ænäni wæætë botö imote edæ wænönäni nãñe wæncæboimpa. Incæte mëönaa go adoönæque iñonte botö adobo incæ ñäni ömæmoncæboimpa.

³² Ante apæneyongante tömengä ëmiñænäni önömoncaque ëñëninque ëñënämaï inäni inte, Æbänö ante tede-bii, ante guiñente wædinque änämaï pæ wëenegadän-impä.

*Æcänö ñænængä inte nê angä inguingää, ante tededänipa
(Mäateo 18.1-5; Odoca 9.46-48)*

³³ Mänii godinque Capënaömmö iñömmö ponte oncönë guuidinque tömënäni inänite Itota,

—Idömæ pönninque æbänö ante tedeminitawo.

³⁴ Äñongante edæ, Mönö cabo incæ æcänonque ñænængä pönï inongä inte nê angä inguingää, ante tedewëñänäni inte guingo imonte wædinque pæ wëenedänitapa. ³⁵ İninque tæ contadinque Itota iñömmö, Dote, nãni äincabo inänite, Pödäni, angä pönäni ate,

—Yæcado ongömonte, ante nê äñongä iñömmö tömengä wæætë yæmiñængä pönï gote ongonte tömänäni beyæ nê godö cæcä bate waa tobaingampa.

³⁶ Äninque Itota wëñængä guiyangä ingante äninque tæcæguedë goncæte pæ mäninque tömënäni inänite wæætë apænecantapa.

³⁷ —Æcänö botö emöwo apænedinque mäningä bai wëñængä ingante, Pöe, ante godö waa cæcä iñömö tömengä iñömö edæ botö imote edæ do, Pöe, ante pönö waa cæcä ingampa. Ayæ edæ botö imote, Pöe, ante nē waa cæcä iñömö tömengä iñömö wii botö adoboque imote waa cæcä ingampa. Wæætē botö imote nē da pönöningä ingante Wængongui ingante adobai edæ, Pöe, ante do waa cæcampa, ante Itota apænegacäimpa.

*Mönö imonte æcänö piinämai ina mönö tönö cæcampa
(Mäateo 10.42; Odoca 9.49-50)*

³⁸ Itota mänömai apæneca ēññönäni Wäo guiquënë, —Awënë nē Odömömi ēñēmi. Wacä bitö emöwo apænedinque wënæidi inte wido cæcä atamönipa töö. Ayæ, Wii mönö cabo ingampa, ante adinque mönitö tömengä ingante Baa äninque, Cädämai imäwe, antamönipa.

³⁹ Ante apæneyongante Itota wæætē,
—Ee amini cæcædäni. Edæ æcänö botö emöwo apænedinque öönæde nani cæi bai mä cæda, tömengä ædö cæte botö imotedö ante do wënæ wënæ anguingää. ⁴⁰ Edæ mönö imonte æcänö piinämai ina tömengä mönö cabo inongä inte bai mönö tönö godongämæ cæcä ingampa töö. ⁴¹ Näwangä ämopa. Bitö Codito nänö nē emiñænömi imi ænte bee, ante wacä minitö iminite æpæ adotacaque pönongä bemini ininque nē pönöningä wæætē tömengä nänö pönöninö beyæ eyepæ æncæcäimpa, angacäimpa.

*Wacä oda cæcæcäimpa, ante nani wæquinque cædänipa
(Mäateo 18.6-9; Odoca 17.1-2)*

⁴² Mänömainö apænedinque Itota godömenque apænecantapa. “Wadäni godö cædäni beyæ botö imote nē pönänäni incæ pancadäniya edæ dobæ oda cæte wënæ wënæ cædänipa. Ininque, Wëñængä adocanque guiyangä

pöni ingä incæ oda cædämaï incæcäimpa, ante wææ cæcæte ante cædinque nē godō cæcæ cædingä ingante iïmaï cædäni iïnque tömengä toquënegä iïmaingampa. Waodäni nāni dacæ godō dacæ godō cæquinca ñænænca æninqe tömengä önömenca æ wëmencadinque tömengä ingante tæcætibæ wido cædäni iïnque tömengä edæ, Wënæ wënæ cædämaï inte becadote wæmo beyænque Wængonguï botō imote wii godömenque pangampa, ante wædinque waa toquënegä iïmaingampa. ⁴³ Bitō önompoca cædinque wënæ wënæ cæbi iïnque bitō önompo aa wi æmpote bai wido cæte bai cædinque wënæ wënæ bitō cædinö ante wido cæbæwe. Iïnämpa inguipoga quëwëninque æmæmpoque empobi incæte bitō cöwë bitō wænāmaï quëwënguinque öönædë æibi waa iïmaïmpa. Edæ wii tipæmpoga empobi inte edæ bitō gonga cöwë bæcote wæwënguïñömö wii æmæwo wido cæte wæquïmidö anguënë. ⁴⁴ Edæ mäniñömö tadömengadænguipo iïñömö cængota wænāmaï gonga ëmönāmaï bæcoquinö anguënë.”

⁴⁵ Ayæ, “Bitō önöwaca wapiticæ godinque ëñënāmaï cæbi iïnque önöwa aa wi æwate bai wido cæte bai cædinque wënæ wënæ bitō cædinö ante wido cæbæwe. Iïnämpa inguipoga quëwëninque æmæwaque ëwabi incæte bitō cöwë bitō wænāmaï quëwënguinque öönædë æibi waa iïmaïmpa. Edæ wii tipæmpoga ëwabi inte edæ bitō tadömengadænguipo wido cæte wæquïmidö anguënë. ⁴⁶ Edæ mäniñömö tadömengadænguipo iïñömö cængota wænāmaï gonga ëmönāmaï bæcoquinö anguënë.”

⁴⁷ “Ayæ ægodawate tæ go wæænte bai cædinque bitō awinca beyæ ëñënāmaï cæbi adinque bitō awinca cäi cæmonte bai cædinque wënæ wënæ bitō cædinö ante wido cæquïmi, ämo. Edæ bitō, Botō tipæmonga ëmonte incæ

tadömengadænguipo wii goinente awædö, ante pönente wædinque edæ cäi cæmonte awinca æmæmonque ëmömi inte quëwëninque Wængongui Awënë Odeye weca æite waa tobaïmipa. ⁴⁸ Edæ mäniiñömö tadömengadænguipo iñömö cængota wænämaï gonga ëmönämaï bæcoquino angüënë,” ante Itota apænecantapa.

⁴⁹ Ayæ godömenque apænedinque, “Waodäni, Ööingä ñömænämaï ingæimpa, ante cædinque cati ñænæ quimönique gongapamö æñö cæte biyadänipa. Waomini tömämïni adobaï caate wædinque ædæmö biyate bai badinque ñömænämaï inguimïnidö angüënë. ⁵⁰ Cati quimonte cæi iñömö waëme inte gæpæ ëmompä. Incæte nongæmonte ba adinque mïnitö wæætë æbänö nö cæmïni wæætë gæpæ ëmongui i. Ööingä waëme bacæimpa, ante quimonte cæi wëä wëä pæmönäni bai cædinque mïnitö mïni caipæ incæ piyænë cæte wacä ingä wacä ingä waa cæte quëwëedäni,” ante Itota odömonte apænecä ëñengadänimpa.

10

Nänöogængä ingante nani pämäenö ante (Mäateo 19.1-12; Odoca 16.18)

¹ Mänii Capënaömö ongöninque wadæ tao iguidinque Oodeabæ ganca Oododänö æmæ wedeca pongantapa. Pongä adinque nanguï inäni wæætë pö pö cædäni adinque Itota cöwë nänö odömöi bai adobaï odömonte apænecä ëñënanitapa. ² Paditeoidi guiquënë, Godö ämö ëñëninque Itota adodeque oda cædete wacä tocäi, ante cædinque tömengä weca pöninque, Itota ëñëmi, änänitapa. Wængongui æbänö ante wææ angacäi. Waocä tömengä nänöogængä ingante pämängä ininque edæ nö cæte intawo.

³ Ante äñönäni tömengä wæætë,

—Möitee wodi æbänö ante yewæmöninque mīnitō īmīnite wææ angacāi.

⁴ Angä ēñēninque,

—Æmæwo pāmæmo goquīmi, ante yewæmöninque mäninta bitō yewæmöninta onquiyængä ingante godōmi ængä ate bitō önonque pāmæncæbiimpa, ante Möitee wodi wææ ante yewæmongacäimpa.

⁵ Ante apænedäni ēñēninque Itota,

—Ĩñæmpa, Mīmō ömædēmīni īnömīni inte mīnitō wēnæ wēnæ cæinēmīni īmīnīpa, ante wædinque Möitee wodi, Mänömaī cæedäni, ante yewæmongacäimpa. ⁶ Edæ wēēñēdē Wængonguī nänö badongaiñedē tōmengä, “Onguīñængä ingampa, ayæ, Onquiyængä ingampa, ante badongacäimpa. ⁷ Mänömaī beyæ waocä mæmpocä ingante emō cædinque wäänä īnante emō cæte godinque onquiyængä ingante, Botō nänöogængä, ante æmæwo mongä ate tōmēna nāna gæncaya īnōna inte mōn-
inque guēa quēwencædaimpa. ⁸ Īninque æmæwo mōn-
inque tōmēna nāna gæncaya incæ adocanque bai bate quēwencædaimpa,” ante Möitee wodi nänö yewæmongai
bai cædinque tōmēna nāna gæncaya do mōninque nänēnē
īnämaī adocanque bai do bacäimpa. ⁹ Mänömaī beyæ
Wængonguī, Adocanque bai īnapa, ante nāna gæncaya
nänö nē badongaiña īñōnate waocä wæætē pango cædä-
maī incæcäimpa.

¹⁰ Angä wædinque Itota tönö oncönē guidinque tō-
mengä mīñæ nē godānique, Æbänö ante ämitawo. Godō-
menque apænebi ēñēmōnie. ¹¹ Ante āñōnānite Itota,

—Æcänö näwä nänöogængä ingante pāmæninque wacä
onquiyængä ingante mōna tōmengä wīwa towengä do
badinque näwä nänöogængä ingante wīwa cæcampa.
¹² Onquiyængä quiquēnē tōmengä nänöogængä ingante
pāmænte godinque wacä ingante godō mongä īninque

tömengä adobaï wiwa towengä bacampa, ante Itota apæneçä eñengadänimpa.

*Wëñænäni inänite gampo cæcadinque waa apæneçampa
(Mäateo 19.13-15; Odoca 18.15-17)*

¹³ Ayæ ate, Wëñænäni inänite Itota pönö gampo cæcadinque waadete apæneçæcäimpa, ante cædinque wadäni tömengä weca ænte pö ænte pö cædäni adinque tömengä miñæ nê godäni guiquënë, Ænte pönämaï iedäni, äninque Baa Baa änäni. ¹⁴ Ate wædinque Itota ænguï badinque nê Baa änönäni inänite wææ äninque,

—Wëñænäni inänite ee amïni poncædänimpa. Edæ mäninäni näni pönënö baï adobaï pönënëni inte edæ Wængonguï Awënë Odeye nempo do quëwënäni inänipa. Ìninque minitö iñömö wëñænäni inänite Baa änämaï iedäni. ¹⁵ Edæ näwangä apænebo eñëedäni. Wëñængä do pönengä inte Ao angä ingä baï Wængonguï Awënë Odeye ingante do pönëninque nê Ao änäni iñömö tömënänique tömengä nempo guidinque quëwënänipa. Wadäni guiquënë Wængonguï Awënë Odeye ingante Baa ante pönënämaï inäni guiquënë tömënäni ædö cæte tömengä nempo guidinque quëwenguïnänii, ante Itota apænegacäimpa.

¹⁶ Äninque edæ wëñænäni inänite bæi ongonte pæ mäninque, Wængonguï minitö iminite waadete pönö cæcæcäimpa, ante Itota gampo cæcacä gampo cæcadinque waa apænegacäimpa.

*Mäincoo nanguï ëacä Itota weca ponte apæneçampa
(Mäateo 19.16-30; Odoca 18.18-30)*

¹⁷ Ayæ godömenque gocæ cæyongä wacä edæ Itota weca pogodo ponte da guicapodinque,

—Awënë nê waa Odömömi apænebi eñëmoe. Botö æbänö cædinque cöwë wænämaï wantæpiyæ quëwëmaï-moo.

¹⁸ Äñongante Itota edæ,

—Wængongui adocanque nē waa cæcä iñongante bitö botö imote, Nē waa cæbi imipa, ämii. ¹⁹ İmaı cæedäni, ante Wængongui nänö wææ angainö ante bitö tömëmi do ëñëmipa. “Wacä ingante godö wänönämaı ie. Bitö nänöogængä inämaı iñongante godö guëa mönämaı ie. Wacä qui adinque awëmö äenämaı ie. Wacä wënæ wënæ cæcä atabopa, ante godö babæ wapiticæ änämaı ie. Wacä qui æncæte ante cædinque babæ cædämaı ie. Wæpocä ingante wäänä inante waa adinque tömëna inante godö waadete cæe,” ante wææ yewæmongacäimpa, ante bitö edæ do ëñëmipa, angantapa.

²⁰ Ante apænecä ëñëninque nē äningä guiquënë Itota ingante wæætë,

—Awënë nē Odömömi ëñëmi. Botö mäninö bitö änö bai tömänö ëñente cædinque pægaboı ae.

²¹ Apænecä ëñëninque Itota tömengä ingante cöwä adinque waadete pönëninque,

—Adodeque ayæ ëñente cæquënëmi imipa, ante ämo ëñëe. Öönädë bitö waëmoncoo ænguinque edæ ñowo godinque imæca bitö mänincoo tömancoo godonte äninque bitö äninata wæætë ömæpodäni inte wädäni inänite tömanta godömi æncædänimpa. Ayæ edæ botö imote tee empote pöe.

²² Angä ëñëninque, Botö mäincoo nanguı impa, ante pönente wædinque nē ëacä iñömö nanguı wæwëninque wadæ gogacäimpa.

²³ Gocä adinque Itota godongämæ adinque tömengä nänö nē ëmiñænäni inänite,

—Wængongui Awënë Odeye nempo guiite quëwencæte ante cædinque waodäni ömæpodäni inte botö miñæ pönänipa. Mäincoo nanguı ëacä guiquënë æbänö cæte ömæpocä inte botö miñæ ponte guiite quëwenguingää, angantapa.

²⁴ Ìninque tòmengä miñäe në godäni tòmengä nänö apäenedö beyäe ante, Æbänö angäa, ante guiñente wäyönänite Itota wæætë,

—Botö wëmini ëñeedäni. Wængongui Awënë Odeye nempo guite quëwencæte ante cædinque ante waocä mäincoo mangä beyænque eyepäe cæcampa diyäe guiquingäa. ²⁵ Edæ cämeyo guiyangä ingampa diyäe daagö guiyampite pædæ tacäa. Ìninque, cämeyo ñænængade ïnogä inte pædæ tadämaï ingä bai në ëacä adobai ingampa. Tòmengä nämä ayongä ñænængä ïnogä inte edæ æbänö cæte Wængongui Awënë Odeye nempo do wäänë guite quëwenguingäa.

²⁶ Ante apä necä ëñëninque godömenque nanguï pönï guñente wædinque tömënanï nämäneque tededinque,

—Ïñæmpa mänömaï ï ïninque æcänö wäänë guite quëwenguingäa.

²⁷ Ante nämäneque tededäni ïnänite adinque Itota,

—Waomïnique incæ nämä mini cædö beyænque ædö cæte quëwëmaïminii. Wængongui guiquënë wii wao bai cædongä inte nämä incæ tömänö do cæcä ingampa.

²⁸ Ante apä necä ate Pegodo tòmengä ingante äninque,

—Mönitö ïñömö möni ëadincoo owæ caate bitö miñäe ömæpomöni pömöni ae.

²⁹ Tæcæ äñongante Itota tömënanï ïnänite wæætë,

—Mïnitö botö beyäe ante pönëninque waa pönï botö apänebodö beyäe ante pönëninque pömïnitapa. Ìninque edæ botö iïmaï ante näwangä ämopa. Æcänö mäninö beyäe tòmengä oncodo taodinque tòmengä tönñädäni ïnänite ëmö cædinque mæmpocä tönö wäänä ïnante ëmö cæte wëñänäni ïnänite ëmö cæte godinque tòmengä göneacoo ëmö cæte owæ caate godinque botö miñäe æcänö wadæ pöna ïñömö, ³⁰ tòmengä ïñömö ingui-poga quëwënincoo wëënë nänö ëadincoo bai adopocoo

æninque godömenque adopo adopo tiëë ganca mänimpoga adopo æncæcäimpa. Ayæ onconcoo æninque tömengä tönĩñadäni tömengä badäidi tömengä wëñænäni tiëë ganca bai yebænäni bai æninque, tömengä göneacoo wæætë bacoo æncæcäimpa. Incæte tömengä ingante togænte pancädänimpa. İncayæ pömämo bayonte botö, Bitö quëwenguimämo, ante godömo æninque tömengä cöwë wantæpiyæ wænämaï quëwencæcäimpa. ³¹ Incæte edæ täno yæcado ongöninäni inte pancädäniya wæætë yæmiñæ gote ongönäni bacädänimpa. Ayæ yæmiñæ ongöninäni inte wæætë yæcado ponte ongönäni bacädänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Wæncæboimpa, ante Itota wæætë adodö ante apænecampa (Mäateo 20.17-19; Odoco 18.31-34)

³² Mänii Eedotadëë ante ñowo änämænë æiyönäni Itota incæ täno beyænte æicä. Ate wædinque tömengä ëmiñænäni guiquënë, Tömengä nänö wænguinque täno æicampa, ante wæyönäni ayæ pönäni guiquënë guifente wædönänimpa. Itota iñömö tömengä miñæ, Dote, ante näni gocabo inänite nänënë ænte mäocä goyönäni tömengä, Botö imote iïmaï cädäni bacæboimpa, ante edonque apænecantapa. ³³ Eñëñönänite, “Ñowo iñömö mönö edæ Eedotadëë iñömö æicæimpa. Mäniiñömö æi pö gongæmö ate adocanque, Waocä në ëñagaingä æyömonö ongongä, ante godö odömongä bæi ongonguinäni. Ayæ, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö në odömonäni nempo tömengä botö imote pædæ godongä æninque tömënäni wæætë botö imote apænte äninque, Cöwë wæncæcäimpa, äninque oodeoidi inämaï inäni inänite wæætë pædæ mäo godönäni. ³⁴ Æninque iïnäni wæætë botö imotedö ante badete todinque botonga tawimæ towæ tänongadinque æmontaimenca tæi tæi pänäni ämogate wæyömete botö imote godömenque

wænönäni wæncæboimpa. Wæætë do wænimo inte botö meönaa go adoönæque iñonte ñäni ömæmoncæboimpa,” ante Itota wæætë apænegacäimpa.

*Tantiago tönö Wäö, Mönatö ämai cæe, ante wædapa
(Mäateo 20.20-28)*

³⁵ Ayæ Tebedeo wëna Santiago tönö Wäö iñömö Itota weca pöninque,

—Awënë në Odömömi ëñëmi. Mönatö quiëmë ämöna cæbi waa tobaimönapa,

³⁶ Äna ëñëninque,

—Mīnatö beyæ quīnō cæbo ämīna.

³⁷ Äñongante,

—Awënë inömi inte bitö ñäö emömämöde tæ contadinque mönatö imönate iīmai cæcæbiimpa, ante ämönapa. Adocanque bitö tömëmæmi inö adocanque dipæmæmi inö ämi tæ contaquīmōna.

³⁸ Ante äna ëñente wædinque Itota wæætë,

—Iñæmpa mīnatö ëñënämaī inte mänömaī ämīna awædö. Edæ botö nantate wæwenguimæ bai becabo bai mīnatö edæ adobai adotaca becate bai Ao ante botö beyæ nantate wæwenguimīnaa. Ayæ botö wænguimämo ante mīnatö adopænë guiite bai adobai Ao ante botö beyæ guiñënämaī inte wænguimīnaa.

³⁹ Ante äñongante,

—Ao ante guiñënämaī cæcæmönaimpa.

Ante apæneyömate Itota,

—Botö nanguī caate wæwëmo bai mīnatö adotaca becate bai äanque bai caate wæquimīna imīnapa. Botö wænguimämo ante mīnatö adopænë guiite bai adobai wænguimīna imīnapa. Näwangä impa. ⁴⁰ Incæte botö tömëmæmo inö botö dipæmæmo inö æcänö tæ contaquina, ante wīi botö godö ämo imopa. Wæætë, Awënë

contaimpa mäniinaque tæ contaquina, ante do badongängä inte Mæmpo Wængongui iñömö tömengä adocanque godö angä contacädaimpa, ante Itota apænegacäimpa.

⁴¹ Mänömainö ante tededapa töö, ante eñëninque wadäni diete ganca tömengä miñæ në godäni guiquënë Tantiago tönö Wäö inate piinänitapa. ⁴² Piinäni ate wædinque Itota aa pecä pönäni ate tömënäni inänite wæätë apænecantapa.

—Minitö, Oodeoidi inämaï inäni æbänö cædänipa, ante do eñëminipa. Tömënäni näni, Awënëidi, ante në änönäni iñömö nämä beyænque ante cædinque nanguï piinte änäni wædinque awënëidi nempo quëwënäni incæ wæätë do eñente cædänipa. Ayæ tömënäni weca në ñænænäni inönäni iñömö, Tömëmoque ämo eñente cædäni, ante piinte änäni wædänipa. ⁴³ Minitö guiquënë tömënäni nämä beyænque ante nanguï änäni bai wii adobai cæquënëmini iminipa. Wæätë mini cabo iñömini adocanque ñænängä pönï ingä bacæte ante cædinque tömengä täno edæ minitö beyæ në cæcä baquënegä ingampa. ⁴⁴ Ayæ yæcado ongöinente wæcä iñömö tömengä yæcado ongoncæte ante cædinque wæätë edæ yæmiñæ pönï gote tömänäni beyæ në cæcä badinque tömengä nämä beyæ ante cædämaï inguënegä ingampa. ⁴⁵ Edæ Waobo eñagaïmo inte adobai, Botö beyæ pönö cæcædänimpa, ante wii pömo imopa. Wæätë wadäni beyæ godö cæcæte ante pömoimpa. Ayæ edæ nanguï inäni tee mönete bai wæwëñönäni botö wæätë, Tömënäni wibænete tadinque quëwencædänimpa, ante tömëmo wepæ incæ godoncæte ante pömo imopa, ante Itota apænegacäimpa.

*Batimeo babetamongä ingante Itota angä waa bamongä
(Mäateo 20.29-34; Odoca 18.35-43)*

⁴⁶ Itota mäninö godinque Eedicoo näni quëwëñömö pongadänimpa. Tömengä nänö në ëmiñænäni tönö tæiyænäni tönö Eedicoo iñömö wodo pänta tayönäni wacä babetamongä Tïmeo wodi wë Batïmeo iñömö taadö wedeca, Pönömi æmoe, ante änecönongäimpa. ⁴⁷ Ìnïnque wadäni, Itota Näatadeta pædingä inte pongampa, ante tededäni ëñëninque tömengä ogæ tedete,

—Itota ëñëmi. Awënë Dabii wodi pæïmi iñömi inte botö wädö ante pönente cæe.

⁴⁸ Ante tæcæ añongante godongämæ godäni pancadäniya, Apocænë inguënë quëwëe, ante änäni incæte tömengä godömenque yedæ aa pedinque,

—Awënë Dabii wodi pæïmi iñömi inte botö wädö ante pönente cæe.

⁴⁹ Änïnque ancaa aa pecä ëñëninque Itota näë gongäen-
inque,

—Babetamongä ingante aa pemïni pongædäni.

Angä ëñëninque babetamongä ingante,

—Ængæ gantidinque wädämaï ïmäwe. Bitö ïmite, Pöe, angä apa quëwëe.

⁵⁰ Änäni ëñëninque babetamongä incæ ayacooga gäni tadongate do ængæ gantidinque Itota weca pongä.

⁵¹ Adinque,

—Bitö beyæ quïnö cæquïmoo.

Äñongante babetamongä,

—Awënë në Odömömi ëñëmi. Cæbi waa bamonte aboe.

⁵² Angä ëñëninque Itota,

—Waa bitö bamonguinque botö ïmote pönëmitapa. Önonque wadæ gobäwe.

Äñongante tömengä do waa bamonte adinque Itota miñä taadonque gogacäimpa.

11

*Itota Eedotadëë iñömö pongampa**(Mäateo 21.1-11; Odoca 19.28-40; Wäö 12.12-19)*

¹ Mänii gote Eedotadëë obo pöningue Odibowænquidi nāni anquidi ontacamö goinö Betapaguee nāni quëwëñömö ganca ayæ Betānia nāni quëwëñömö ganca pöñönāni Itota tömengä miñæ nē goda inate mënaa inate da godöningue angantapa. ² İimai angantapa.

—Mänii nāni quëwëñömö ongö amīna. Tömëñömö go guiite ayömiina bodo wë picængä incæ waocä ingante mongænāmaï iningä inte ñāni ñæingä a ongongä acæminaimpa. Adinque ñi cæyænte ænte pöeda. ³ Wacä, Quinante ñi cæyæmīnaa, ante wææ angä ëñëningue minatö wæætë edæ, Mönö Awënë nānö ænguënönö ante ænte gomönapa. Tömengä iinque cæte ate adodö do da pönongä æedāni, ante äeda.

⁴ Angä ëñente gote ayöna bodo wë taadö wedeca odemö awāa ñānö ñæ a ongö adinque ñi cæyænte ænte gocæte ante cæda.

⁵ Adinque mäniñömö ongönāni guiquënë,

—Bodo wë quimæ ñi cæyæwëmiinaa.

⁶ Añönānite Itota nānö āninö adodö āna ëñëningue, Ao ānāni. ⁷ Eñëningue ñi cæyænte Itota weca töi töi ænte pönatapa. Ænte pöningue tömëna weocoo yabæcooque æidämæ wo cæyabæda ate Itota wänömënæca inö æi ziyæ tæ contacantapa. ⁸ Adinque nangui ināni, Itota nānö ponguinö, ante tömënāni weocoo yabæcooque pönö bee podöwayönāni wadāni guiquënë gönea gote yæpæma öñabo tapænte māmö bee bee podöwadāni ate tömengä podöwainonque gocantapa. ⁹ Gocä adinque täno godāni tönö ayæ pönāni tönö nangui ināni godongämæ godinque yedæ āninque,

—Möni quëwenguinque impa, ante, Badogaa, ante tomönipa. Awënë Wængongui ëmöwo beyænque pömi ïninqe bitö toquinque edæ Wængongui bitö ïmite waa cæcæcäimpa. ¹⁰ Mönö mæmæ Dabii wodi pæïmi ïnömi ïmipa, ante adinque mönitö, Awënë odeye Dabii wodi nempo näni waa quëwengai bai bitö nempo mönitö waa quëwenguinque impa. ïninqe, Badogaa, ante yedæ äñömöni æibæ pöni quëwënäni incæ, Badogaa, ancædän-impä.

¹¹ Ante yedæ äñönäni Itota Eedotadëë pö ti wææninqe Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque mäniñömö ongoncoo tömäa acantapa. Ayæ, Gäwadecæ pöni ba awædö, ante tömengä ëmiñænäni dote ganca ïnäni tönö wadæ tao Betänia gogacäimpa.

*Iigowæ ömæcawæ i adinque Itota piingampa
(Mäateo 21.18-19)*

¹² Gote Betänia monte baönæ pönönäni Itota gæwænte wædinque, ¹³ Quinö impa cænguimoo, ante gomö ayongä iigowæ öñabo ëmæ incæ incate bocabaimpa, ante gote ayongä ömæcawæ acantapa. Önönepoque i beyæ incadämaï intapa. ¹⁴ Ante iigowæ inte apænedinque,

—Iigowæ ëñëmi. Incaquinämaï inte bitö incaquimi cænguinanii.

Äñongante tömengä nänö në ëmiñænäni edæ ëñëe gongænänimpa.

*Wængongui oncö tæiyæ waëmö bacäimpa, ante cæcä
(Mäateo 21.12-17; Odoca 19.45-48; Wäö 2.13-22)*

¹⁵ Do näni ponguënönö Eedotadëë pönänitapa. Itota ïñömö Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque mäniñömö mäincoo mänäni tönö wädäni godonte æncæte ante godongämæ pönäni tönö ongönäni adinque tömänäni ïnänite, Oncodo tao goedäni, ante da tadongä

tao godänitapa. Ayä campio ante nani godonte äimpa tönö equemö godoncæte ante nē mänäni nani cönöimpa tönö bæ tacä tōmampaa guidömēmæ tæ go wææntapa. ¹⁶ Ayä wadäni mäincoo mongænte yacönenque gocæte ante cæyönänite Itota, İincodo mongænte godämaï iedäni, äninque wææ cæcantapa. ¹⁷ Ayä tōmēnāni inänite angantapa.

—Wængonguï beyä iimainö ante yewæmongatimpa. “Tömämæ quēwēnāni botö oncönē pö guiðinque botö imote apænecädänimpa,” ante Wængonguï angä incæte mīnitö wēnæ wēnæ cæmīni beyænque Wængonguï oncö incæ nē awēmö ö ænāni nani womöincönē bai wentamö bapa töö.

¹⁸ Ante odömonte apæneyongante, Wængonguï qui, ante nē godönāni ñænænāni tönö nē wææ ante odömönāni tönö ēñēē gönänitapa. Wadäni önönänique guiquēnē, Itota quinante waa pōni apænecä ēñēmōnii, ante wädäni. Adinque awēnēidi wæætē, Itota beyænque pīnāni wæcæ wæ, ante pönēninque Itota ingante guiñente wæðinque, Quñö cæmō wæmaingää, ante wænoncæte ante pönente cægadänimpa. ¹⁹ Gäwadecæ bayonte Itotaidi iñömö oncodo tao godinque godömenque yabæque tao gogadänimpa.

*Iigowæ ömæcawæ do guiñē wæ adänipa
(Mäateo 21.20-22)*

²⁰ Baänæ ate iimö nani pöninö adodö ponte ayönāni iigowæ yæwaguinto ætæwowate tōmēwæ æi ayawæ edæ dobæ guingo iwate wænimpā, ante adänitapa. ²¹ Adinque Pegodo, Itota iimö nänö äni bai impa, ante pönēninque,

—Awēnē nē Odömömi cōwä ae. Bitö piinte äniwæ inte iigowæ edæ dobæ guiñē wæ ataque.

²² Äñongante tōmēnāni inänite Itota wæætē,

—Wængonguī ingante wede pönemäewedäni, angantapa. ²³ Ii änanquidi iñömö ongö iñonte waocä, “Änanquidi eññemi, äninque, Bitö cabænte wo gote gäwapænē guie,” angä eññinque änanquidi tömē gäwapæno do wo gote guiqui i, ante pönëminitawo. Edæ näwangä ante minitö iminite apænebopa. Æcämenque incæ edæ æmæ pönënamai inte, Botö änö bai do bacæimpa, ante wede pönëninque äna ininque tömengä nänö äninö bai do æmaingampa. ²⁴ Mänömai beyæ botö minitö iminite apænebopa. Minitö quieëmē incæ ante Wængonguī ingante apænedinque, Tömengä näwangä pönongä æncæboimpa, ante wede pönente apænemini ininque minitö äninö tömänö edæ do æncæminimpa.

²⁵ Ayæ edæ, “Minitö, Wiwa cæbo incæte Wængonguī öönæde nē quëwëngä inte botö imote pönö ñimpo cæcä ininque botö waa tobaimopa, ante wæminitawo. Iñæmpa, Wængonguī mänömainö cæcæcäimpa, ante cædinque minitö tömengä ingante apænecæte ante ongöninque täno piyænē cæte cædäni. Wacä wænæ wænæ cæcä wædömini inte minitö wæetē tömengä ingante pönö ñimpo cædäni, ante Itota apænægacäimpa. ²⁶ Wæetē edæ minitö pönö ñimpo cædämai imini ininque minitö wænæ wænæ cædinö ante minitö Mæmpo öönæde nē quëwengä inongä inte tömengä adobai ñimpo cædämai imaingampa,” ante Itota apænægacäimpa.

*Awënë imipa, ante æcänö änai, ante Itota ingante änänipa
(Mäateo 21.23-27; Odoco 20.1-8)*

²⁷ Eedotadëe iñömö adodö pönänitapa. Itota Wængonguī oncö ñænæncönē yabæcönē go guie cægöñongä, Wængonguī qui, ante nē godönäni ñænænäni tönö nē wææ ante odömönäni tönö nē aadäni nani Picæncabo, nani änäni tönö tömengä weca ponte änänitapa. ²⁸ Tömengä ingante,

—Æcänö nē angä inte bitö imite angä cæbii, änänitapa. Æcänö bitö imite, Nē ämi imipa, pönö äna æninque bitö nē ämi inte bai edæ mänömaï cæbii. ²⁹ Ante wæyönänite Itota näëmæ äninque,

—Botö mīnitö änö bai adodeque ämo eñëninque mīnitö wæætë apænemīni eñëmoedäni. Apænemīni eñente ate, Botö cædinö ante æcänö nē angä inte pönö äna æninque cæboï, ante botö wæætë apænebo eñëmaimīnīpa.

³⁰ Wäö wodi ingante æcänö, Æpænë guidonguimi, äna eñëninque tömengä wæætë guidongäi, ante pönemīni. Edæ Wængonguï angä eñente cæcantawoo. Wæætë waodänique änäni eñente cæcantawoo. Æcänö Wäö ingante änaa, ante apænemīni eñëmoedäni. ³¹ Angä eñente wædinque tömënäni, Æbänö anguiï, ante wæatedö wæætë nämäneque tededinque, “Wængonguï angä eñente Wäö guidongantapa, ante ämö bai Itota wæætë mönö imonte, ‘Quinante Wäö ingante pönënämaï imīnitapa,’ ancædongäimpa. ³² Ante pönente wædinque wæætë, Wængonguï beyæ nē apænecä Wäö wodi inongäimpa, ante tömänäni pönënänīpa. Ante pönëninque awënëidi wæætë, Waodänique änäni eñente Wäö guidongantapa,” ante mönö ædö cæte anguiï. Edæ pīnänī wæcæ wæ. ³³ Ante guiñente wædinque Itota ingante edæ,

—Wa. Eñënämaï imönīpa.

Ante wæyönänite Itota wæætë,

—İninque edæ, Æcänö nē angä inte pönö äna æninque botö cæboï, ante mīnitö änö ante botö adobaï apænedämaï incæboimpa, ante angacäimpa.

12

*Nē aadäni inguënänäni incæ wiwa cædänīpa, ante
(Mäateo 21.33-46; Odoca 20.9-19)*

¹ Ayä mäniñedē Itota, Wængonguī æbänö cæcää, ante eñencædänimpa, ante ïmæca quëwënäni nāni cæinö ante odömöninque ïmaï apænençantapa. “Wacä yowementacodē mīninque wææ da da mǎo da caadinque, Tömëmoncoo ænte pīnä pīnä gāwate tōmëmæ ontatodē wæ yopænte æñömö, ante ææ wote badongä. Ayä yowementacodē awëmö guidāmaï incædänimpa, ante æi wænömænæca gomö aquñömö mænongä. Ate wabæca gocæ cædinque wadāni ömæ wite nē aadāni ïnānite, Botö yowementacodē incæ ömæ wite aadāni, angantapa. Aayöminite botö, Minitö qui, ante pancamonga pönömo æncæminimpa, angä Ao äñönäni wadæ gocantapa.”

² “Ayä yowedepo bayonte tōmengä ingante nē cæcä ingante apænedinque, Bitö yowementacodē nē aadāni weca godinque pancamonga ämi æninque botö weca wæætē māmömi æmoe, angä gocantapa. ³ Angä godinque pongä adinque yowementacodē nē aadāni guiquënë nē æncæ pöningä ingante bæi ongonte tæi tæi pāninque ömæpocä da tadönäni gocantapa. ⁴ Adinque nē ëacä ïñömö wacä ingante tōmengä ingante nē cæcä ingante angä gote pongä adinque yowementacodē nē aadāni adobai tæi tacadāni wæyongante, Guingo imonte wæcæcäimpa, ante tōmengä ingante godö wiwa cædānitapa. ⁵ Ayä wæætē nē ëacä wacä ingante da godongä godinque yowementacodē pongä adinque nē aadāni wæætē tōmengä ingante wænönäni wængantapa. Ayä wæætē nangui ïnāni ïnānite da godongä pönäni adinque pancadāniya ïnānite tæi tæi pāninque pancadāniya ïnānite wænönäni wænānitapa.”

⁶ “Adocanque pönī nē ëacä weca ongönongäimpa. Män- ingä ïñömö nē ëacä wengä onguñængä ïñongante nē ëacä tōmengä ingante nangui waadedongäimpa. ïninque nē ëacä ïñömö, “Tömëmo wengä ingante da godömo gocä ad-

inque tömënäni guiñente wædinque ee abainänipa, ante pönëninque tömengä ingante da godongä tömangä pönï gocantapa. ⁷ Gote dicæ pongä adinque tömënäni, 'Tö-mengä ingampa. Wæmpocä mäincoo ïni edæ iingä iñömö nē ænguingä ingampa cæmöö. Mönö edæ mäo wænömö wængä ate edæ mönö qui babaimpa.' ⁸ Änewëninque tömënäni nē äcä wengä ingante edæ bæi ongonte wænöninque tömengä baö ïni yowementacodë wææ cæte yabæque edæ, Ömäe, ante wido cædänitapa. Mäninque apænebopa."

⁹ Ante tededinque Itota apænegacäimpa. Ayæ mänii nē äninäni inänite wæætë iimaï angantapa. "Ïninque yowementacodë nē aaquënënäni inänite nē äcä æbänö cæquiringä, ante pönëmini. Tömengä edæ, Ömäe, ante do pöninque nē aaquënënäni inänite godö wænöninque wadäni inänite yowementacodë godongä äninque aacædänimpa."

¹⁰ Äninque Itota, "Minitö guiquënë dodäni nani yewæ-mongainta adämaï inte botö imote äminitawo. Edæ iimaïnö ante Wængongui angä ëñente yewæmongadän-impä.

'Dica ænte adinque, Wænæ wænæ inca, ante nē mäenönäni nani wido cædinca incæ gomonga wæmonca inca ïninque täno nani ñönöinca bæbængapa do bacapa.

¹¹ Wængongui Awënë incæ mänömaï cæcä adinque mönö waocabo guiñente wædinque waa amompa, 'Ante yewæmonte i abäiminipa."

¹² Mänömaï apænecä ëñente wædinque awënëidi wæætë, Iñæmpa nē aaquënënäni nani cæinö ante odömonte apænedinque Itota mönö imonte piinte angä awædö, ante pönëninque tömengä ingante bæi ongoncæ cædänitapa. Incæte, Wadäni piinäni wæcæ wæ, ante

wædinqe ee adinqe bæi ongönämaï inte tömënäni edæ wadæ gogadänimpa.

Tæiyæ Awënë nänö äintamö ante tededänipa

(Mäateo 22.15-22; Odoco 20.20-26)

¹³ Mänii awënëidi incæ ayæ ate Paditeoidi pancadäniya tönö Edodeidi pancadäniya inänite da godöninqe, Minitö gote Itota ingante äñömïni wabänö tömengä nänö pante wæquinque adodeque wapiticæ bai tedebaingampa. ¹⁴ Änäni ëñëninque Itota weca wadæ pöninqe,

—Awënë në Odömömi ëñëmi. Bitö nö pönente cæbi ïmipa, ante do ëñëmönipa. Ayæ bitö ayömi mönitö tömämöni önömönique bai ïmöni adinqe bitö iñömö, Waodäni æbänö anguïnänii, ante ayæ, Æbänö cæquinänii, ante wädämaï ïmi inte Wængongui taadö ante bitö guiñënämaï inte nö odömönte apænebipa. Ininqe apænebi ëñëmönie. Odömäno gobiedöno beyæ ante tæiyæ awënë Tetædo tigitamö nänö ärintamö ante æbänö wææ yewæmonte i, ante ëñencæte ante wämönipa.

¹⁵ Godonte edæ waa cæte intawo. Wæætë wënæ wënæ cæte intawo. Ante äñönänite Itota iñömö, Waa cæte bai tedewënanipa, ante do ëñente wædingä inte tömënäni inänite,

—Botö imotedö ante cædinqe, Æbänö cæmö ate oda cæqingää, ante quïnante cæminii. Deënadio tigitamö ænte pömïni aboedäni.

¹⁶ Angä ëñente ænte pönäni adinqe,

—Æcänö awinca bai yewæmonte badonte i. Æcänö ëmöwo ante yewæmonte i.

Ante äñongante,

—Awënë Tetædo awinca bai yewæmonte badonte impa. Adocä ëmöwo ante yewæmonte ongö amönipa.

¹⁷ Ante apænedäni ëñëninque Itota tömënäni inänite,

—Awënë Tetædo qui i inique edæ Tetædo ingante godongæimpa. Wæætë Awënë Wængongui qui i inique Wængongui ingante godongui i apa anewëminii.

Angä ëñëninque tömënäni, Æ, nö pöni ante apænecampa, ante tömengä ingante waa adinque guifente wægadänimpa.

*Ædö cæte ñäni ömæmonguii, ante wædänipa
(Mäateo 22.23-33; Odoca 20.27-40)*

¹⁸ Ayæ Tadoteoidi në, Waocä wæninque ñäni ömæmönämaï æmæwo wængampa, ante në anewënäni inte Itota weca pöninque, Mõni änö ante ämi ëñëmaimönipa, äninque,

¹⁹ —Awënë në Odömömi ëñëmi. Möitee wodi mönö beyæ ante wææ yewæmöninque iïmaï ante yewæmon-gacäimpa. Waocä möninque wëñæ tapæidämaï inte wængä ate tömengä töninacä wæætë owæmpoingä ingante möninque wëñæ tapæidinque, Botö töninacä wodi wengä ingampa, ante pæpogacæcäimpa, ante yewæmon-gacäimpa.

²⁰ “Iininque wadäni iïmaï cædänitapa, ante apænemöni ëñëe. Edæ önompo æmæmpoque go mengäa näni caipæ iñönänite bamoncadengä möninque wëñæ tapæidämaï manguiwëninque edæ näne wængä. ²¹ Wængä in-
inque wææ ayæmengä adocä ingante möninque wëñæ tapæidämaï näne wængä. Ayæ wææ wacä adobai wëñæ tapæidämaï näne. ²² Ayæ wææ wëñæ tapæidämaï näne, ayæ wææ wëñæ tapæidämaï näne, ayæ wææ wëñæ tapæidämaï näne, ayæ wææ wëñæ tapæidämaï näne, ayæ wææ ayæmengä pöni adocä ingante möninque wëñæ tapæidämaï näne wængantapa. Onquiyængä guiquënë ancaa owæmpote wædinque tö-mangä pöni näne wængantapa. ²³ Iininque, Mönö ñäni

ömæmonguïönæ, ante mīni äönæ iñonte mäningä owæmpoingä iñömö æcänö nänöogængä baquingää. Edæ tömengä ingante iñömö edæ tömänäni manguiwengadänimpa.”

²⁴ Äñönänite Itota wæætë,

—Mīnitö iñæmpa. Wængonguï angä ëñente nāni yewæmöinta adāmaï inte bai ämīni awædö. Wængonguï adocanque täi piñængä inte edæ tömä cæcampa, ante pönënamāi inte edæ oda cæte ämīni awædö. ²⁵ Edæ Wængonguï anquedoidi öönædë cöwë owodāni bai iñönāni inte waodāni ñāni ömæmöninge godö ñänönāmaï mönāmaï inguīnānidö anguënë. ²⁶ Wæætë do wængaināni nāni ñāni ömæmonguīnö ante Möitee wodi ocāñequiya ante yewæmöninge adotaa æbänö yewæmongacāi, ante mīnitö adāmaï inte ämīni awædö. Edæ Möitee wodi ingante Wængonguï iīmaï angacāimpa. “Botö iñömö Abadäö Wængonguīmo ingaīmo inte ayæ Itaca Wængonguīmo ingaīmo inte botö Acobo Wængonguīmo adobo īmo anguënë.” ²⁷ Ante nē angaingä inte edæ æmæwo wænīnāni tömënāni Wængonguï ædö cæte inguingää. Wæætë edæ mīi quëwënānique tömënāni Wængonguï inongä ingampa, pönenguënë quëwëminīi. Nē wænte godīnāni incæ ayæ mīināni quëwënāni inānīpa. Mīnitö edæ wadö ante tededimīni inte edæ oda cæte wapiticæ änewëminīpa, angacāimpa.

Wængonguï nänö wææ angaine mënea täineda pönī ënepa (Mäateo 22.34-40)

²⁸ Mänömaï äñönänite nö apænecä ëñente wædinque adocanque nē wææ ante odömongä iñömö Itota weca pöninque,

—Wængonguï, iīmaï cædāni, ante nänö wææ angainecoo ante pönëninge ædedö täine pönī i iñonte mönö nanguï ëñente waa cæquīi.

²⁹ Æñongante Itota iñömö,

—Īimaïne ante nänö wææ angaïne iñömö edæ tæïne pönĭ ēne iñonte mönö nanguĭ ēñente cædinque waa cæcæimpa, angantapa. “Idægoidi, ämo ēñeedäni. Wængonguĭ mönö Awënë iñömö, tömengä adocanque inongä inte edæ näwä Awënë inongä ingampa. ³⁰ Mänömaĭ Awënë Wængonguĭ ingampa, ante adinque bitö mĭmö entawente tömengä ingante waadedinque önöwoca ewocabi inte ædæmö waadete pönencæbiimpa. Ayæ edæ bitö ocai encabi inte nö pönëninque bitö baö tæĭ piñænte ēñabi inte edæ godö waadete cædinque tömengä ingante waa waadete pönëe,” ante nänö yewæmongaïne tæïne iñonte mönö nanguĭ ēñente waa cæcæimpa. ³¹ Ayæ wade nänö angaïne adobaĭ tæïne iñonte mönö ēñente waa cæcæimpa. “Nämä bitö waadete waa cædö baĭ adobaĭ pönëninque bitö wadäni inänite adobaĭ waa waadete cæe.” Mäninque. Īimaĭ cæedäni, ante Wængonguĭ nänö wææ angainö ante tæineda baĭ wade edæ dæ ampa.

³² Ante apænecä ēñëninque nē wææ odömongä iñömö,

—Awënë nē Odömömi näwangä edæ ante apænebi ēñë-mopa. Wacä wængonguĭ dæ ãñongante adocanque mönö Wængonguĭ inongä ingampa, ante nö ämipa. ³³ Īinque tömengä ingante mĭmöno entawente waadedinque mönö ocai encamö inte nö pönëninque mönö baö tæĭ piñæmö inte godö Wængonguĭ ingante waadete cædinque nämä mönö pönënö baĭ wadäni inänite adobaĭ waadete godö waa cæmö adinque Wængonguĭ waa acampa. Näwangä impa. Baö bataa iya tante godömö incæ, Wængonguĭ quĭ, ante mönö ancaa godömö incæ Wængonguĭ ayongä wædænque waa cæte impa. Wæætē mänĭnö bitö äninö baĭ cæmö adinque Wængonguĭ godömenque waa acampa.

³⁴ Ante nē wææ odömongä nö ēñente apænecä wæd-inque Itota edæ,

—Bitö Wængongui Awënë Odeye nempo obo pöni ongömi inte guibaïmipa, ante awädö.

Angä ëñëninque tömänäni, Mönö æbänö godömenque anguii, ante guïñënete wædinque pæ wëënegadänimpa.

*Codito æcänö Pæingä ïnongä ingää, ante
(Mäateo 22.41-46; Odoca 20.41-44)*

³⁵ Pæ wëënedäni adinque Itota ayæ Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë ongöninque odömonte apænecantapa.

—Dodäni näni wææ yewæmongainö ante në odömönäni iñömö mönö Codito ingantedö ante apænedinque, Awënë Dabii wodi pæingä ïnongä ingampa, ante quïnante änänii, ante pönëminii. ³⁶ Ìñæmpa Dabii wodi incæ Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö apænedinque,

“Botö Awënë ingante apænedinque Awënë Wængongui incæ iïmaï ante apænegacäïmpa.

Bitö botö tömëmæ ïnö tæ contate ongöñömi,

Bitö ïmite në piïnäni ïnänite bæ tabo ate,

bitö önöwa gäänë ongönäni ïnänite pinä gawacæbiïmpa.”

Ante Awënë Dabii wodi incæ yewæmongacäïmpa.

³⁷ Codito ïnongä ingampa, ante awënë Dabii wodi nänö në angaingä ïnongä inte edæ adocä Codito iñömö ædö cæte näëmæ Awënë Dabii wodi pæingä inguingää, ante pönenguënë anewëminii. Mänömainö ante Itota odömonte apæneca ëñëninque tæiyænäni godongämæ ongönäni waa ëñengadänimpa.

*Në wææ odömönäni ïnänite Itota piïngampa
(Mäateo 23.1-36; Odoca 11.37-54, 20.45-47)*

³⁸ Itota godömenque iïmaï ante odömonte apænegacäïmpa. “Cædämaï, ante wææ ante näni yewæmongainta në ate odömönäni ïnänite minitö gomö

aedäni. Tömənäni iñömö doyəncoo waëmoncoo wēñate mongænte todänipa. Waodäni näni godonte äiñömö cægöñönänite wadäni pö bee tēninque tömənäni inänite, Nē odömömi, bitö imite waa amönipa, ante apænedäni eñēninque edæ nē odömönäni iñömö nanguï todänipa. ³⁹ Ayæ tömənäni odömöincönē go guidinque tömənäni nämanque ante pönēninque waëmompaa pönï tæ contate todänipa. Ayæ æëmæ becæ godinque tömənäni, Botö täno bete tocæboimpa, ante waëmompaa pönï tæ contate bete todänipa. ⁴⁰ Ayæ owæmpoinäni oncö yo mongænte bai cædinque ö æwēnāni inte nē wææ odömönäni iñömö, Botö imote waa acædänimpa, ante cædinque Wængonguï ingante nöingä apænete bai cædinque babæ cædinque wantæpiyæ tededänipa. Tömənäni godömenque näni nanguï pönï pante wæquinque mänömai nämä beyænque ante cædänipa, ante adinque mīnitö iñömö ee gomö aedäni,” ante Itota wææ angacäimpa.

*Owæmpoingä incæ, Wængonguï qui, ante godongampa
(Odoca 21.1-4)*

⁴¹ Mäniñedē Wængonguï oncö yabæcönē iñömö, Wængonguï qui, ante näni wēnoncadedē da wēñönänimpa. Mänincönē pö guidinque tömənäni näni da wēnoncade gäänē tæ contadinque Itota a ongöñongä nanguï inäni adoyömö pöninque daga daga wēnāni acantapa. Pancadäniya nanguï eadäni inte nanguï pönï da wēnāni acantapa. ⁴² Ayæ a ongöñongä owæmpoingä ömæpocä inte önontamonque incæ mentamonga ænte mämö daga wengantapa. ⁴³ Adinque Itota tömengä nänö nē emiñænäni inänite aa pecä pönäni ate,

—Nawangä ante apænebo eñēedäni. Wadäni tömänäni wædænque pönï godonte bai wii eyepæ daga wēñönäni iingä owæmpoingä iñömö ömæpocä inte wædongä incæte godömenque nanguï godonte bai godongä abopa.

⁴⁴ Edæ mänināni guiquēnē nanguī ēadāni inōnāni inte, Quēwenguinta impa, ante cō cædinque tōmēnāni nāni wīī æinentaque ayæ ongōintaque godōnānīpa. Īngā ōmæpocā ingā guiquēnē tōmengā nānō quēwenguinta incæ, Wængonguī quī bacæimpa, ante tōmanta edæ daga wengampa, ante Itota apænegacāimpa.

13

*Wængonguī oncō ñænæncō bæ tate bacæimpa, ante
(Mäateo 24.1-2; Odoca 21.5-6)*

¹ Māniī Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē ongonte iinque apænete tao goyongā tōmengā nānō nē ēmiñængā adocanque Itota ingante,

—Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi, angantapa. Dicacoo wainca wænōmēnæca wænōmēnæca nāni mænongainca-coo waincō ongō cōwā ae.

² Añongante edæ,

—Bitō guiquēnē, ñænængade nāni mænongaincō ongō abii. Mānincōo mīni acoo incæ tōmanca bæ tadāni wæænca adinque panguīmæ panguīmæ godinque dica adocaque pōnī incæ wænōmēnæca ongōnāmaī ingæimpa, ante Itota apænegacāimpa.

*Oo iinque bacæimpa, ante æbānō ate ēñenguīī, ante
(Mäateo 24.3-28; Odoca 21.7-24, 17.22-24)*

³ Māniī taodinque Odibowænquidi go æidinque tōmēnāni Wængonguī oncō ñænæncō gomō nāni ayōmō tæ contayongā Pegodo tōnō Tantiago, Wāō tōnō Æntade mānimpodāni Itota ingante awēmō ānānitapa. ⁴ Māniī bitō ānīnō ante æyedēnō iinque baquīī, ante ēñencæte ante wæmōnīpa. Ayæ, ĩmaī cæbo ate mīnitō, Oo pōnī impa, ante ēñencæmīnīpa, ante Wængonguī æbānō mā cæquingāā, ante apænebi ēñēmaīmōnīpa.

⁵ Ante wæyönänite Itota, “Wapiticæ odömöñönäni mīnitō wæætē, Mönō oda cædāmaī ingæimpa, ante nāmā wææ aquēnē quēwēmīni. Edæ īīmaī baquī ī ataquēdāni. ⁶Edæ wadāni nanguī īnāni babæ tedete pōninque botō ėmōwo ante, ‘Botō mānīmodō īnōmo īmopa,’ ante apænedinque wapiticæ edæ māodāni godinque nanguī īnāni tōmēnāni mīñæ oda cæte wapiticæ gocædānimpa,” ante apænecantapa.

⁷ Ayæ, “Wabæca awēnē tōnō pō bee tēninque wæatedō wæætē cædapa, ante tededāni ėñencāmīnimpa. Ayæ wayōmō nāni guēadō guēa cæte wænōnō ante tededāni incæte edæ guīñente wædāmaī īedāni. Edæ mānīnō botō ānīnō baī cōwē bacæimpa. Ba incæte mōnō inguipoga quēwēnō īñōmō mānīñedē wīī æmæwo īinque bacæimpa. ⁸ Adobæca quēwēnāni īñōnānite wabæca quēwēnāni ponte bee tēninque guēadō guēa cæquīnāni īnānipa. Adobæca awēnē odeye nempo quēwēñōnānite wabæca awēnē odeye tontadoidi māmō bee tēninque guēadō guēa cæte wænonte wænguīnāni īnānipa. Ayæ wayōmō wayōmō goinque pō wæcædānimpa. Ayæ waodāni nāni cæīnente wænguinque cænguī incæ tōmāā capo wængæimpa. Mānīī wēñæ mā nantate baī wæwente bamīni incæte mīni godōmenque wæwenguinque ingæimpa.”

⁹ Ante apænedinque Itota godōmenque, “Tōmēmīni nāmā incæ wææ aedāni. Edæ mīnitō īmīnite bæi ongōninque edæ nē apænte ānāni weca māo pædæ godōnāni æncædānimpa. Ayæ godōmenque tōmēnāni odömōincōnē māo gōnōnāni gongæñōmīni mīnitō īmīnite tæi tæi pancædānimpa. Ayæ botō beyænque pancabaa awēnēidi gobedōnadodoidi weca ayæ tōmāmæ awēnēidi odeyeidi weca māo gōnōnāni gongæninque mīnitō botō beyæ apænecāmīnimpa.

¹⁰ Edæ iinque bayedë botö äñedë ayæ badämaï iñonte, Botö æmo beyænque quëwencæminimpa, ante waa pönï botö apænedö ante tömämæ quëwënäni doyedë ëñencædänimpa. ¹¹ İninque mänïñedë mïnitö imïinite nãni bæi ongonte ænte goyedë, Në apænte änäni weca ongöninque æbänö ante apænequimoo, ante wädämaï iedäni. Edæ, Æbänö waa apænequii, ante Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca apæneçä ëñente ate apæneçæminimpa. Wïi nämä pönëninque wæætë Wængonguï nänö apænedö ëñëninque apæneçæminimpa.”

¹² “Mänïñedë edæ nãna caya iñönate adocanque näëmæ piïninque, Wænonçæ, äninque tömengä tönïñacä ingante da godongä gocæcäimpa. Nãna wencaya iñönate mæmpocä iñömö näëmæ piïninque, Wænonçæ, äninque tömengä wengä ingante da godongä gocæcäimpa. Ayæ wëñænäni incæ wæmpoda inate näëmæ piïninque mäo apænedäni ëñëninque wadäni tömënäni wæmpoda inate mämö wænönäni wæncædaimpa. ¹³ Ayæ, Coditoidi imïinipææ, ante tömänäni botö ëmöwo beyænque mïnitö imïinite nanguï piïncædänimpa. Piïnäni wæwëmiini incæte æcänö iimæca iinque baganca wæntädämaï inte botö ëmöwo beyæ piïnte badämaï inaa botö tömengä ingante æmo beyænque quëwencæcäimpa,” ante Itota apæneçantapa.

¹⁴ Ayæ, “Wadäni pö ñömæi bai öö wadö nãni wo ëwenguimämo incæ tæiyæ waëmö iñömö ænte mämö cö çæcædänimpa, ante doyedë yewæmongatimpa. Docä nänö yewæmongainta adinque në adingä iñömö tömengä do ëñëmaingampa. İncayæ ate cö çædäni ongö adinque edæ mänïñedë Oodeabæ quëwëmiini iñömö änanquidi do wodii winonte æibæwedäni. ¹⁵ Ayæ oncömanca ongömiini iinque mäincoo æncæte ante oncönë

wæi guiidāmaī inte oncōmancaque oncōmancaque wodii winōmāewedāni. ¹⁶ Ayæ nē gōnea cæmini iininque yacoo æncæte ante oncōnē ocæ émænāmaī inte godōmenque wodii winōmāewedāni. ¹⁷ Māniōnæ iinque bayedē yædēmadā ināni tōnō goōmæ nē gānōnāni tōnō tōmēnāni nāni wæquimāmo baquinō anguēnē. ¹⁸ Ayæ mīnitō mīni wodii winonguiōnæ ante pōnēninque edæ Wængongui ingante, Wīi edæ cōonædepo bacæimpa, ante apæneedāni. ¹⁹ Edæ māniñedē waodāni nanguī nāni wæwēmāmo nāni angā baquinō anguēnē. Edæ Wængongui nānō badongañedē mǎnōmaī nāni wæwēmāmo baī dæ ãñonte ayæ godōmenque ñōwo ganca dæ ānompā. Ayæ godōmenque iinque baganca mǎnōmaī nāni wæwenguimāmo baī dæ anguinō anguēnē.”

²⁰ “Edæ wantæpiyæ nāni wæwenguī impa, ante adinque Wængongui, Mānimpoōnæque edæ wæwencædānimpa, ante pōnōmenque ante ānāmaī ingā baī quingānō quēwenguēnē dæ ancædōnānimpa. Incæte Wængongui, Mānimpodāni inānite apænte æmo beyænque nē quēwenguināni inānīpa, ante nānō apænte ængaināni inānite waadete pōnēninque dobæ, Mānimpoōnæque wæwencædānimpa, ante cædinque pōnōmenque angacāimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

²¹ Ayæ, iinque bayonte æbānō inguiī, apænedinque Itota godōmenque iīmaī ante apænecantapa. “Māniñedē wadāni mīnitō imīnite, ‘Iñōmō mōnō Codito ponte ongongā tamēñedāni,’ ante ayæ, ‘Wayōmō a ongongā atamōnīpa,’ ante tededāni ēñēninque edæ mīnitō iñōmō ēñēnāmaī imāewedāni. ²² Wadāni māniñedē ponte a ongōninque nāmā incæ ante, Tōmēmō Codito inōmō imopa, ante babæ ante tedequināni. Ayæ, Wængongui beyæ nē apænebo inōmō imopa, ante nē babæ ante tedequināni. Tōmēnāni, Wængongui nānō apænte ængaināni

incæ æmæwo oda cædinque wapiticæ gocædänimpa, ante cædinque bamönengæ bai cædinque öönæde cæi bai cædinque nõ odömonte bai cæquinäni inänipa. Incæte Wængongui nè apænte ængaingä inte edæ ee aquingä diyæ æmæwo oda cædinque wapiticæ goquinäni. ²³ Edæ iinque badämaï iñonte botö ñowo do apænebo ëñente cæedäni. Oda cædämaï incæboimpa, ante nämä wææ aabæwedäni,” ante Itota angacäimpa.

Waobo ëñagaïmo inte botö iïmaï ponte cæcæboimpa, ante (Mäateo 24.29-35, 42, 44; Odoca 21.25-36)

²⁴ Äninqe Itota ayæ godömenque apænedinque, “Mänii näni wæwëmämo näni angä iinque go ate nænque iñontobæ wëmö badinque apäicä apäidämaï ingæimpa. ²⁵ Némoncoo öönæde inö wææ tæ wææninque waa tæ waa tæ wæængæimpa. Öönæde tæi ongongaincoo incæ wancæ wancæ cæte bai wapiticæ goquinö angüenë. ²⁶ Mäniiñedë edæ botö Waobo nè ëñagaïmo inte boguïmancodë pöninque tæi pöni pïñæmo iinque edæ ñäö apäite bai waëmö ëmonte wææmo acædänimpa. ²⁷ Mänömaï pöninque botö anquedoidi inänite ämo godinque tömënäni æmænö betamonca æmænö betamonca boguïmä näni pö goinö godinque inguipoga tömäne godinque öönæ tömäne godinque Wængongui nänö apænte ængainäni inänite äñete poncædänimpa.”

²⁸ Ante Itota godömenque apænedinque, “Igowæ æbänö iwæ, ante odömonte apænebo ëñëninque pönëedäni, angantapa. Tömëwæ miïwæ badinque iigowæ wayabo tänä nä boca adinque mïnitö, Öñabo nänö bocaïnepo inte nænque näwantedæ baquinque bocapa, ante pönëninque edæ do ëñëmïnipa. ²⁹ Ayæ adobai mäninö botö apænedö bai edæ do ba adinque mïnitö, Waocä nè ëñagaingä do odemö pöni ongöninque

ingui-poga oo poncæcäimpa, ante eñencæminimpa.
³⁰Nawangä ämopa. Ñöwomîni ayæ mîimîni quëwëninque wænte godâmaï iñömîni mäninö botö apænedinö bai tömänö edæ do iinque baquïnö anguënë. ³¹Edæ öönædë ongöñömö ingui-poga tönö wo ëwente bai dæ ba incæte botö angai-nonque guiquënë dæ badâmaï inte edæ cöwë tæi ongongæimpa,” angacäimpa.

³²Ayæ, “Mänïönæ æyedënö i, ante, Mänïnepo ædepodö i, ante eñencæte ante mîni wædinö ante æcämenque incæ eñënämaï ingampa. Tömänäni eñënämaï iñönäni edæ Wængongui anquedoidi incæ eñënämaï inänipa. Wæmpocä Wëmo incæ eñënämaï iñömote Wæmpocä iñömö tömengä adocanque incæ edæ në eñengä ingampa,” angantapa.

³³Äninqe ayæ godömenque apænedinque Itota tömënäni inänite iimäi angantapa. “Iinque, Æyedënö baquïi, ante eñënämaï imîni inte edæ mönämaï mîimîni wänö cöninque edæ Wængongui ingante apæneedäni.
³⁴Botö ponguïnö iñömö waocä ëacä nänö cæi bai impa. Iingä waocä iñömö wabæca gocæ cædinque, Botö imote në cædäni në änäni badinque botö oncö waa aacædänimpa, ante adocanque ingante, Mäninganca cæe, wacä ingante edæ, Mäninganca cæe, wacä ingante, Mäninganca cæe, ante odömöninque odemö wææ a congä ingante, Cöwä ae, äninque wadæ gocä.
³⁵Iinque botö në ëacä bai iñömote mînitö, Mönitö Awënë æyedënö ponguingää, ante eñënämaï imîni inte gäwadecæ ayaönænëña tawadiya peyedë ñäö ba, æyedëmë poncæcäimpa, ante wadö congüënë cæmîinii.
³⁶Edæ, Wïi mö ñömöni ponguingä ingänö anguënë, ante cædinque mîimîni quëwëmaïminipa. ³⁷Mînitö imînite botö änö ante tömänäni inänite adobai, Wänö congüënë quëwëminii,” ante Itota angacäimpa.

14

*Itota ingante bæi ongonte ængæimpa, ante cædänipa
(Mäateo 26.1-5; Odoca 22.1-2; Wäö 11.45-53)*

¹ Mëönaa go ate wodo pänta gogaïönæ bai Patowa æämæ baquimpa, ante pönëninque oodeoidi ñowo, Päö yedæ æmpoqui ömæmö i mönö cænguïönæ inguimpa, ante cædönänimpa. Mäniñedë, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö në wææ ante odömönäni iñömö, Mönö awëmö cæte Itota ingante bæi ongonte ænte mäo wænggæimpa, ante cædönänimpa. ² Oo pönï impa, ante wædinque awënëidi,

—Iñæmpa æämæntedæ iñonte wænömö bai tömänäni ængui bate Yæ yæ ante püinte cæcædönänimpa, ante adinque mönö ædö cæte mäniñedë cæquiï, ante wæ-gadänimpa.

*Itota ocaboga onquiyængä ogui wapæ gao cæcacampa
(Mäateo 26.6-13; Wäö 12.1-8)*

³ Itota iñömö Betänia godinque në baadingä Timönö oncönë go guite ëñacantapa. Guii ëñate cæncöñongä onquiyængä adoyömö pö guicantapa. Tömengä ogui wapæ näwä näadodopæ näni änömæ nänö nanguï godonte ænimæ dica adabatodo waincadedë pe ñiñænte mäningä inte ñowo ænte mämö Itota weca pongantapa. Pöninque tömengä mänincade wencade ao mænodinque Itota ocaboga edæ gao cæcacantapa. ⁴ Adinque godongämæ ongönäni pancadäniya ængui badinque näni caboque tededinque,

—Iñæmpa ogui wapæ incæ önonque guënte bai cæcampa töö. ⁵ Edæ waocä adoque wadepo cæte beyæ paga æninque todetiento deënadiota näni æninta ayæ godömenque æninta beyæ godonte ænguënëmæ

imæmpa. Godonte ænte bai ömæpodäni inänite wæætë godonguënë apa.

Ante nämäneque tededinque onquiyængä ingante nangui piinte änänitapa.

⁶ Itota wæætë,

—Quimæ püiwëminii. Ìingä onquiyængä iñömö botö imote waa pöni cæcä apa quëwëminii. Ee aquënë quëwëminii. ⁷ Edæ ömæpodäni mini äninäni minitö weca cöwë quëwënäni adinque minitö æyedëmë tömënäni beyæ waa cæinëmini inte edæ do waa cæbaïminipa. Botö guiquënë minitö weca wii wantæpiyæ ongoncæboimpa. ⁸ Adinque mänimæ ogui wapæ botonga gadongadinque tömengä edæ botö baö daga wenguinque eyepæ iñonte öni paacantapa. Ìinque tömengä nänö cæganca ante do cæcä apa änewëminii. ⁹ Minitö iminite näwangä ante apænebopa. Tömämæ æyömömë wadäni näni ëñente toquinque botö imotedö ante apænedäni ëñënanii mäningä onquiyængä nänö cædinö ante adobai tededäni ëñente pönencædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

*Itota ingante odömonte godoncæte ante Codaä cæcampa
(Mäateo 26.14-16; Odoca 22.3-6)*

¹⁰ Ayæ mäniñedë näni, Dote, äincabo iñönäni adocanque Codaä Icadote näni änongä iñömö, Itota æyömönö ongongää, ante odömonte pædæ pönömo æncæminimpa, ante cædinque, Wængongui qui, ante në godönäni ñænänäni weca wadæ gocantapa. ¹¹ Godinque tömengä, Ìimaï cæcæboimpa, ante apænecä ëñëninque awënëidi nanguï todinque Ao äninque, Cæbi ate tiguitamö pönömöni æncæbiimpa, änäni. Ëñëninque Codaä Ao äninque, Æbänö cæte godö odömömo ænguïnänii, ante cöwä adinque ancaa cægacäimpa.

*Awënë Itota pöö tönö owæta pönongä cænte bedänipa
(Mäateo 26.17-29; Odoca 22.7-23; Wäö 13.21-30; 1 Coodintoidi
11.23-26)*

¹² Oodeoidi pöö yedæ æmpoquĩ ömæmö ĩ nāni cænguïönæ tæcæ ba ate tøménāni, Wodo pænta gogaiönæ bai Patowa mönö cænguïönæ impa, ante pönente cædinque, Wængonguĩ qui impa, ante codotedo mäniönæ edæ cöwë wænönönänimpa. Īninqe mäniönæ ĩnque ba adinque tømengä nänö nē ěmiñænāni Itota ingante äninque,

—Ædönö ämi gote mönitö Patowa ææmæ ante cæmöni ate bitö bete cænguimii.

¹³ Änāni ěñëninque Itota tømengä nänö nē ěmiñæna mënaa ĩnate da godöninque,

—Mänii nangui nāni quëwëñömö gote taadö goyöminate onguĩñängä incæ cadabodë æpæ iyænte næænte pö bee tengä adinque minatö tømengä miñæ tee empote goeda. ¹⁴ Tømengä æcönënö guicä adinque mänii oncö nē ěacä ingante äninque minatö, “Mönö Awënë nē Odömongä inte ĩmaĩ angampa. Bitö oncönë guicönë æcönënö ante, Bitö oncö, ante ämi guidinque botö nē ěmiñænāni tönö botö Patowa ææmæ bete cænguimöni, angampa.” ¹⁵ Ante äñöminate tømengä æmongapaa mäi odömöninque ñænæncö awæmpa nänö do cönöincö odömongä adinque minatö mänincönë mönö beyæ tömäa eyepæ cæcæminaimpa.

¹⁶ Angä ěñente tao godinque nāni quëwëñömö ponte ayöna, Itota nänö änö bai tömäa do cæte ongompa, ante adinque tömäna Patowa ææmæ ante cædatapa.

¹⁷ Gäwadecæ bayonte dote ĩnāni nāni cabo Itota miñæ godongämæ pönänitapa. ¹⁸ Ponte tæ contate cæncönönänite Itota,

—Nāwangä ante apænebo ěñeedäni. Mīni cabo incæ adocanque botö tönö ñöwo godongämæ cæncongä

incæ, Æncæðanimpa, ante botö imote odömonte pædæ godongingä ingampa.

¹⁹ Ante apænecä ëñëninque, Wæinente awædö, ante pönëninque tömengä ingante adocanque adocanque äninque tömänäni adoyömö,

—Botö imotedö ante dicæ apænebitawogaa.

²⁰ Äñönäni Itota wæætë,

—Önompo tipæmpoga go mëmïnaa iñömïni adocanque botö tönö guëa adotaca mi cæte cængä incæ tömengä në cæqingä ingampa. ²¹ Edæ dodäni Wængongui beyä ante näni yewæmongaï baï cædinque botö Waobo ëña-gaïmo inte cöwë wænte goquënëmo imodö anguënë. Incæte botö imote në odömonte godöngängä guiquënë tömengä nänö wæquinque cæqingä ingampa. Mäningä wii ëñate baï waa toquënengä incædongäimpa. ²² Ayä tæcæ cæncöñönäni Itota päö bæi ongonte äninque Wængongui ingante waa ate apænedinque päö pä äninque tömënäni inänite pædæ godö pædæ godö cæcantapa.

—Botö baö baï impa, ante pædæ pönömo äninque mïnitö Ao ante cæedäni.

²³ Äninque ayä bequïmæ owætaca bæi ongonte äninque Wængongui ingante waa ate apænedinque pædæ godöninque nënem pocä äninque tömänäni bedänitapa.

²⁴ Beyönäni tömënäni inänite apænedinque,

—Botö wepæ iïmæ baï impa. Wængongui do apænedinque, Botö pönö cæbo ate mïnitö Ao ämïni ininque mönö godongämæ waa cæte quëwengäimpa, angacäimpa. Nöwo adobaï miïne äninque apænebopa. Botö wepæ ante Ao ante ämïni inte mönö godongämæ waa cæte quëwengäimpa. Edæ nanguï inäni beyä gowequïmæ impa. ²⁵ Botö iñömö Awënë Odeye badinque ocæ ëmænte pöninque miïmæ botö beganca mänimæ yowepæ ñowo ämæwo bebo tamëñedäni, ante Itota apænegacäimpa.

*Pegodo incæ, Dicæ abogaa, apænequingä ingampa, ante
(Mäateo 26.30-35; Odoca 22.31-34; Wäö 13.36-38)*

²⁶ Ayæ Wængonguï ingante ämotamini ante tao godinque Odibowænquidi godänitapa. ²⁷ Goyönänite Itota iïmaï ante apænecantapa.

—Dodäni Wængonguï beyæ yewæmöninque, “Në aadingä ingante tacabo dæ wængä ate cæningäidi obegaidi wæætë panguimæ goquimpa,” ante nãni yewæmonte angainö bai cædinque botö dæ ämo beyæ guingo imonte wædinque tömämïni edæ näwæ goquimïni iminipa, ante awædö. ²⁸ Panguimæ gomïni incæte botö edæ ñäni ömæmonte Gadideabæ täno gote a ongöñömo mïnitö ayæ pödäni.

²⁹ Angä ëñente wædinque Pegodo guiquënë,

—Iñæmpa dæ ämi beyæ tömänäni guingo imonte badinque panguimæ godäni incæte edæ botö guiquënë cöwë panguimæ godämaï incæboimpa.

³⁰ Añongante,

—Bitö imite näwangä ante apænebo ëñëe. Nöwoönæ woyowotæ incæ tawadiya mempoga pedämaï iñonte bitö iñömö botö imotedö ante wadö ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante mempoga go adopoque anguimi imipa.

³¹ Angä ëñente wædinque Pegodo wæætë,

—Iñæmpa botö bitö tönö wæmo incæte mäninö ante cöwë änämaï incæboimpa.

Ante nanguï añongä tömänäni adodö ante apænegadänimpa.

*Guetëmänii iñömö Itota Wængonguï ingante apænecampa
(Mäateo 26.36-46; Odoca 22.39-46)*

³² Mänii godinque yabæ incæ Guetëmänii nãni añömö pöninque tömengä miñæ në godäni inänite Itota,

—Tæ contate ongöñömini botö godömenque gote Wængonguï ingante apænete pömoedäni.

³³ Äninqe Pegodo Tantiago Wäo mänimpodänique inänite ænte mäocä goyönäni Itota inömo nangui wæwente badinque guiñente wæcantapa. ³⁴ Ayæ tömënäni inänite,

—Botö wæwëmämo entawëninque pæmænte wæte wængui wædö. Minitö guiquënë tæ contadinque ëa-monca wänö cöedäni.

³⁵ Äninqe wædæ pö gote ædæ wæænte guidömëmæ ñongæninqe Wængongui ingante, Bitö Ao ämi botö caate wæquintedæ wii ba ate waa tobaïmopa. ³⁶ Äninqe, “Mæmpo, botö Wæmpo ëñëmi. Bitö tæi piñæmi inömi imipa. Bitö ti nä wænguimæ bai ö ænte bai cædinque botö imote edæ, Wænämaï incæbiimpa, ämi ininqe botö edæ waa tobaïmopa. Incæte botö änönö bai wii cædinque wæætë tömëmi änönö bai cæe,” ämopa.

³⁷ Äninqe tömënäni weca adodö ponte ayongä mö ñönäni adinque tömengä Pegodo ingante,

—Timönö edæ mömitawo. Botö tönö wänö conguënëmi incæ bitö adoque oda ganca incæ wii aacömii. ³⁸ Edæ, Mimöno waa cæinëmönipa, ante ewocayömiini baö aquiñö ëñamini inte wæntæye baminipa. Ininqe edæ minitö wänö cöninque nämä beyænque Wængongui ingante apænedinque edæ, Wii wënæ wënæ cæinëmöni bacæmönimpa, ante apæneedäni.

³⁹ Äninqe Itota wæætë wadæ godinque wëënë nänö äninö bai apænedinque Wængongui ingante adodö ante apænecantapa. ⁴⁰ Ayæ adodö ponte ayongä möwo möinente ædo ædo cædinque mö ñönäni acantapa. Acampa, ante wædinque tömënäni, Æbänö anguimöö, äninqe edæ pæ wëenedänitapa. ⁴¹ Itota wæætë mempoga go adopoque gote apænedinque ñowo adodö pöninque edæ tömënäni inänite,

—Ayæ edæ guëmante mö ñöminii. Edæ idæwaa. Ñöwo iinque cætimpä. Botö Waobo ëñagäimo inte edæ botö wæwenguïönæ do edæ ba ïninque në wënæ wënæ cædäni nempo në pædæ godömoncæ cædingä ïñömö botö ïmote do odömonte godongäi атакедäni. ⁴² Ñöwo edæ ængæ gantidinqe mönö gocæimpä. Botö ïmo në odömonte godonguingä ïñömö edæ obo pöni pongä tamëñedäni, angacäimpä.

Itota ingante bæi ongonte ænte godänipa

(Mäateo 26.47-56; Odoca 22.47-53; Wäö 18.2-11)

⁴³ Ayæ apæneyongä edæ Codaa wodi tömënäni näni, Dote, ante gocabo adocabo ïningä incæ ñöwo pongantapa. Do ïñömö, Wængonguï qui, ante në godönäni ñænänäni tönö në wææ odömönäni tönö në aadäni näni Picæncabo tönö wadäni ïnänite, Codaa miñæ goedäni, ante da godönönänimpa. Ñöwo ïñömö tömënäni näni në da godönäni inte tæiyænäni yaëmë nææante canta nææante Codaa miñæ pönänitapa. ⁴⁴ Doyedë ïñömö në odömonte godoncæ cæcä Codaa ïñömö tömengä miñæ poncæ cædäni ïnänite ïmaï ante wëenëñedë apænedingä ïnogäimpä. “Botö odömonte queë bemömo adinqe minitö wæætë, Tömengä ingampa, ante adinqe tömengä ingante bæi ongonte æninqe wææ cæte mäomini gocæcäimpä.” ⁴⁵ Ante do äningä inte Codaa ïñömö ñöwo Itota weca pöninque,

—Awënë në Odömömi ïmi.

Äninqe edæ waa cæte bai edæ queë bemongantapa.

⁴⁶ Mänömaï queë bemonte odömongä adinqe tömengä miñæ pönäni incæ Itota ingante pædæ gopo bæi ongonte ænänitapa.

⁴⁷ Wængonguï qui, ante në godongä ñænængä pöni ïnogä ingante në cæcä incæ mäniñömö ponte a ongonä adinqe Itota gäänë ongonä adocanque pædæ guiipote

yaëmë o togænte æninque mäningä nê cæcä ingante tæi päninque önömonca wangö tamoncacantapa. ⁴⁸ Adinque Itota iñömö ñowo pönäni inänite,

—Minitö iñæmpa, Bitö nê ö ænïmi imipa, ante bai cædinque botö imote canta tönö yaëmë næænte ö æncæte ante pömini awædö. ⁴⁹ Iñæmpa Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë iimö iñö iimö iñö apæñecöninque botö minitö weca a ongöñömote minitö edæ bæi ongönämaï ee aminitapa töö. Incæte Wængongui angä eñente nani yewæmongainö bai iinque baquinque ante cæcæimpa.

⁵⁰ Ante apæneyongante tömänäni edæ ëmö cæte wodii winönänitapa. ⁵¹ Adocanque edëningä guiquënë ömaacä inte yabæcooque ninocoo nani ancooque pönö winiyate Itota miñæ gocantapa. Tömengä ingante yao ongönänitapa. ⁵² Adinque tömengä wæætë gä tadongate weocoo ömaacä wodii winongacäimpa.

Në Apænte nani Änoncabo weca Itota ongongampa

(Mäateo 26.57-68; Odoca 22.54-55, 63-71; Wäö 18.12-14, 19-24)

⁵³ Wængongui qui, ante nê godongä ñænængä pönï inongä weca ænte godinque Itota ingante gönönäni gongænte ongongantapa. Ayæ, Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænäni tönö nê aadäni nani Picæncabo tönö nê wææ odömönäni tönö tömänäni pö bee bee bee tente godongämæ ongönänitapa. ⁵⁴ Pegodo guiquënë tömengä miñæ ayæ ayæ godinque, Wængongui qui, ante nê godongä ñænængä pönï inongä oncö yacömoyæ iñömö wäänë guiicantapa. Mäniñömö guidinque tömengä wææ wänönäni tönö gongapamö tæ contate a ootocongantapa.

⁵⁵ Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænäni tönö nê Apænte nani Änoncabo tömänäni, Mönö apænte ante wænömö wæncæcäimpa, ante cædinque, Itota nänö wænguinque wënæ wënæ cæcä ingampa, ante æcänö

nē adingä inte godö anguingää, ante ancaa diqui diqui miññonäni mänömainö ante nē angüenengä edæ dæ angantapa. ⁵⁶ Edæ nanguï inäni pöningue babæ apænedinque, Mänömaï cæcä atamönipa, ante apænedäni incæte adoyömö apænedämaï inäni inte wapiticæ wapiticæ änänitapa. ⁵⁷ Ayæ ate pancadäniya ængæ gantidinqe, Tömengä ingante apænte angæimpa, ante cædinque babæ wapiticæ ante äninque,

⁵⁸ —Iingä iïmaï ante apænecä ëñentamönipa. “Iincö Wængonguï tæiyæ waëmö oncö waodäni önompoca näni mäenönincö incæte botö cæbo wo tænguimæ wæænguimpa. Ayæ meönaa go adoönæque iñonte wacö wii önompoca mäenonguincö wæætë mäenoncæboimpa,” ante apænecä ëñentamönipa töö, ante tededäni.

⁵⁹ Incæte adodeque ante apænedinque adoyömö äninque tömënäni godömenque äninque wadö wadö wapiticæ ante apænedänitapa.

⁶⁰ Eñente wædinque, Wængonguï qui, ante nē godongä ñænængä pöni inongä guiquënë godongämæ ongönäni tönö tæcæguedë dibæ ongonte ængæ gantidinqe Itota ingante,

—Iñæmpa pæ wëenebii. Bitö æbänö cæbitapa, ante iinäni näni äninö ante bitö æbänö ämii.

⁶¹ Ante äñongante edæ Itota cöwë änämaï pæ wëenecä. Adinque nē godongä ñænængä pöni inongä wæætë godö äninque,

—Wængonguï mönö Waëmö inongä Wengä mönö Codito inongä ingampa. Bitö iñæmpa mäniimidö inömi imitawo.

⁶² Äñongante Itota iñömö,

—Ao. Mäniimodö inömo imopa. Ininque iincayæ ate botö Waobo ëñagaïmo inte Wængonguï nē Tæi Piñængä ingä tömëmængä inö tæ contabo adinque minitö ayæ ate botö öönæde boguimancodë pömo acæminimpa.

⁶³ Ante apænecä ēñente wædinque nē godongä ñænængä pōnī inongä iñömō piinte badinque, Ēñente awædō, ante bai cædinque edæ nāmā weocoo wānā ñæninque,

—Idæwaa, angantapa. Ñōwo wacā ingante, Itota wēnæ wēnæ cæcā atabopa, ante nē äincædongä ingante godōmenque diqui diqui mināmai ingæimpa. ⁶⁴ Tōmengä nāmā Wængonguī Wengä inte bai babæ godō tedewengampa tōö. Īninque edæ tōmengä babæ nānō ānewēnō ante do ēñēmīni inte edæ æbānō ante pōnēmīni.

Ante āñongante nē apænte ānāni tōmānāni edæ, Nānō pante wænguinque edæ ānewengampa tōö.

⁶⁵ Ante apænte ānāni ate edæ pancadāniya Itota tōmengā towæ tānongadinque tōmengä awinca weocoota pōnō ñāne cæmōninque tæi tæi pāninque tōmengä ingante,

—Æcānō pānaa, ante Wængonguī beyænque apænebi ēñēmōnie.

Ante badete toyōnāni wææ wānōnāni guiquēnē tōmengä ingante bæi ongonte tæi tæi pangadānimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa

(Mäateo 26.69-75; Odoca 22.56-62; Wäö 18.15-18, 25-29)

⁶⁶ Ayæ Pegodo guiquēnē yæipodē yacōmōñāa guīi con-tate ongōñongä onquiyængä, Wængonguī quī, ante nē godongä ñænængä pōnī inongä ingante nē cæcā iñömō adoyōmō pō guicantapa. ⁶⁷ Ponte ayongä Pegodo gongapamō ootocæ cæcā adinque onquiyængä ædæmō cōwā adinque,

—Māningä Nāatadeta iñömō quēwēnongä Itota tōnō bitō guēa cægōmitapa tōö.

⁶⁸ Angä ēñente wædinque,

—Dicæ. Bitō ānō ante æbānō āmīi, ante dicæ ēñēmogaa.

Äninqe tao yabædemö gäänë gongæñongä tawadiya wëenengä petapa. ⁶⁹ Ayæ wæætë Pegodo ingante adinque onquiyængä ññömö godongämæ ongönäni inänite,

—Mäningä adocabodäni ñningä inte ongongä ataque-edäni.

⁷⁰ Ante apæneyongä Pegodo wæætë, Dicæ bitö angänö ñmogaa, angantapa. Ayæ wantæ ate mäniññömö ongönäni adobäi,

—Ññempa Gadideabæ quëwëniimi inte bitö näwangä Itota tönö tee empo në pömi ñmipa töö.

⁷¹ Änäni ëñente wædinque Pegodo wæætë, Botö Wængongui ëñëñongä nöingä ämopa, ante Wængongui ëmowo ante babæ tedewëninque tömënanäni inänite wæætë,

—Mïni angantedö ingante dicæ abogaa. Dicæ abo ante bai änewëminipa töö.

⁷² Ante tæcæ änewëñongä ññontobæ tawadiya ayængä petapa. Ayængä pe ëñente wædinque Pegodo Itota nänö äninö ante pönengantapa. Itota do ññömö, “Tawadiya mempoga pedämaï ññonte bitö botö ñmotedö ante wadö ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante edæ mempoga go adopoque anguïmi ñmipa,” änongäimpa. Ante pönente wædinque Pegodo, Ñowo nänö pequinque do pecampa, ante wædinque Ca ca wægacäimpa.

15

Itota incæ Pidato weca ongongampa

(Mäateo 27.1-2, 11-14; Odoca 23.1-5; Wäö 18.28-38)

¹ Wængongui qui, ante në godönäni ññänänäni tönö në aadäni näni Picæncabo tönö në wææ odömönäni tönö tömënanäni ññömö në änäni ññönäni inte oodeoidi näni në Apænte Änoncabo ññönänimpa. Ñninqe mäniï ññö bay-onte tömënanäni, Æbänö cæquiï, ante pönente wædinque godongämæ pönëë cöninqe Ao äninque Itota ingante

goto winte töö æmænte ænte godinque odömāno awēnē
Pidato wodi nempo māo pædæ godōnāni ængantapa.

² Pidato guiquēnē tōmengā ingante,

—Oodeoidi Awēnē Odeyebi bitō imitawoo. Æñongante,

—Bitō tōmēmi änō bai botō māniimodō imopa, ante
Itota angantapa.

³ Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni
guiquēnē, Ìngā Itota ìñömō wēnæ wēnæ cæcampa,
ante wadō wadō ante pīinque Pidato ingante ancaa
änānitapa. ⁴ Änāni ēñente wædinque Pidato wæætē Itota
ingante,

—Ìñæmpa pæ wēēnebi. Bitō æpogadō wēnæ wēnæ
cæbi imipa, ante nanguī änāni apa quēwēē.

⁵ Æñongante Itota tōmēnāni nāni äninō ante cōwē
apænedāmaī ingā adinque awēnē gobedōnadodo wæætē,
Quiēmē bai pæ wēēnecā awædō, ante guiñente wæ-
gacäimpa.

Itota wæncæcäimpa, änānipa

(Mäateo 27.15-31; Odoca 23.13-25; Wäö 18.38-40, 19.1-16)

⁶ Māniimæ awēnē gobedōnadodo māniñedē wadepo
ìñō wadepo ìñō cōwē ïmaī cædongäimpa. Oodeoidi
ææmæ cæyönānite gobedōnadodo ìñömō, Nē tee mōnete
ongōnāni ìnānite adinque mīnitō æcänō ingante ämīni
ñimpo cæbo goquingää, ante änāni ēñēinque tō-
mengā tōmēnāni nāni äningā adocanque ingante ñimpo
cæcā godongäimpa. ⁷ Doyedē wadāni ænguī bad-
inque, Awēnē ingante wido cæcäimpa, ante cædinque
wænonte cæyönāni adocanque Badabato nāni änogā
tōmēnāni tönō godongämæ cædongā ìnogäimpa. Ìn-
inque awēnēidi nē wīwa cædāni ìnānite bæi ongonte
goto wināni ongōñōnāni Badabato adobai tōmēnāni tönō
godongämæ tee mōmænete ongōnogäimpa. ⁸ Ìnque
ñowo ìñömō wadāni tæiyænāni Pidato weca pōninque,

Cöwë bitö cædö bai ñowo adobai mönitö beyæ cæquimi ante wæmönipa. ⁹ Änani ëñëninque Pidato iñömö,

—Oodeoidi Awënë Odeye ingante pönö ñimpo cæbo abæ tawængä ænguimïnii. Æbänö cæbo ænguimïnii.

¹⁰ Edæ do iñömö Itota gomonga cæcä ate wædinque, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni incæ tömengä ingante piinte adönänimpa. Mäninö beyænque tömënäni Itota ingante bæi ongonte botö nempo ænte mämö pædæ pönönänimpa. Ante pönente wædinque Pidato, Oodeoidi Awënë Odeye ingante ñimpo cæbo goquingä, äminitawoo, ante ñowo angantapa.

¹¹ Ìnninge, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni guiquënë godongämæ ongönäni inänite apænedinque, Minitö Pidato ingante iimaï æedäni, änänitapa. Änani ëñëninque oodeoidi wæætë Pidato ingante, Wii bitö ängongänö ante ämönipa. Wæætë Badabato ingante ñimpo cæbi gocæe, ante änäni. ¹² Ëñëninque Pidato godö äninque,

—Ìnninge oodeoidi Awënë Odeye mini ängongä ingante æbänö cæquimoo, ante äminii.

¹³ Äñongante tömënäni ogæ tedinque,

—Awæ ñænquedimæ ämi cæte wænönäni wængæe töö.

¹⁴ Änani ëñente wædinque Pidato,

—Ìñæmpa quinö wænæ wænæ cæcantawoo.

Äñongante godömenque yedæ äninque adodö,

—Ämi awäa timpote wænönäni wængæe töö.

¹⁵ Ancaa änewëñönäni Pidato iñömö, Mäninäni piinämaï piyänë cæcädänimpa, ante cædinque Badabato näni äningä ingante godö ñimpo cædinque tömënäni nempo pædæ godongä ännänitapa. Wæætë edæ Itota ingante edæ Pidato wodi angä æmontai badöimenca tæi tæi pänäni ate ñænque quepote awäa näni gönonguinge edæ da godongä ænte godänitapa.

¹⁶ Pædæ godongä ate nē tontadoidi tömengä ingante töö ämænte wadæ godinque awënë gobedönadodo oncönē Podætodio nāni ancönē mangui guiiyongä tontadoidi bacabo Itota weca godongämæ äñete pönänitapa. ¹⁷ Pöninque tömënäni, Awënë ïmi inte awënë weocoo wëñacæbiimpa, ante bai cædinque badete todinque Itota ingante wæætē opatawæ ëmoncoo pönö da wëñadinque daa mongämenca æninque que cædinque, Awënë poganta, ante bai pönö daga wencadänitapa. ¹⁸ Ayæ Yæ yæ äninque,

—Badogaa, bitö oodeo awënë odeyebi ïpipæä.

¹⁹ Ante badete todinque cæwipaca ancaa tæi tæi pancadinque tömengäa towæ towæ tänongadinque da guicapote ædæ wææninque, Bitö Tæiyæ Waëmö Awënë ïmi amönipa, ante bai badete todänitapa. ²⁰ Ayæ iinque badete todinque tömënäni opatawæ ëmoncoo gä tadongadinque tömengä nämä weocoo da wëñadänitapa. Ayæ edæ tömengä ingante awæ timpote gönoncæte ante töö ämænte ænte tao mäodäni gogacäimpa.

Itota ingante awäa timpodäni wængampa

(Mäateo 27.32-44; Odoca 23.26-43; Wäö 19.17-27)

²¹ Mäniñedē Tidēne quëwënongä Timönö guiquënë Adecantodo tönö Odopo tömëna wæmpo ïnongä inte tömengä yabæque gote pönongäimpa. ïninque Itota ingante ænte godinque ayönäni mäningä Timönö ñowo wodo tebæ gocæ cædinque pongä adänitapa. ïninque tontadoidi, Bitö ægodöe. Itota ingante möni timpoquiwæ ænte mongænte goe, änäni ænte mongænte gocantapa.

²² Mänömaï godinque Godogota nāni äñömö mönö tededö “Ocatainö” iñömö Itota ingante ænte pönänitapa. ²³ Mäniñömö pönäni ate wadäni, Nantate beyæ becæcäimpa, ante cædinque biinömæ nāni wædænque ti nämæ tönö miidapæ nāni änömæ adoyömö wempo

cædëninque pædæ pönö cæyönäni tömengä önonque yædæ bedinque edæ bedämaï ingantapa. ²⁴ Ayæ tömengä ingante awæ ñænquedimæ nani ænte pöniwäa töö godöninque pönö timpodisque wææ tiwadinque ængæ gantidënanitapa. Ængæ gantidënäni ate wægöñongä tömënäni wæætë tömengä weocoo ini ante, Æcänö quince nö ta adisque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante wææntodöninque adocooque adocooque ænänitapa.

²⁵ Edæ nænque tömantadæ æñonte mäniñedë incæ tömengä ingante iinque timpote edæ ængæ gantidënäni wægongacäimpa. ²⁶ Ayæ, Itota wæncæcäimpa, ante quinqante apænte änänii, ante tömänäni ponte adisque ëñencædänimpa, ante yewæmöninque, “Oodeoidi Awënë Odeye inongä ingampa,” ante yewæmöninque awæmpaa wo cædänitapa. ²⁷ Ayæ wada në ö ænte quëwëniina inate adoyedë tömengä tönö adocanque tömëmæ inö adocanque dipæmæ inö godö timpote gantidëdäni wægongadäimpa. ²⁸ Ininque, Në ëñënämaï cædäni nani cabo tönö tömengä adocä ingampa, ante Wængongui angä ëñente nani yewæmongainö bai ñöwo iinque bagatimpa.

²⁹ Ayæ wodo pænta në godäni guiquënë Itota ingante godö babæ ante badete todinque pica pica cædinque,

—Bitö iñæmpa Wængongui tæiyæ waëmö oncö incæ bæ tate wo ëwëninque mëönaa go adoönæque iñonte do mænonguimi inte edæ, ³⁰ o togæmpote o togæwate ti wæëninque edæ quëwëmæwe.

³¹ Ayæ, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö në wææ odömönäni adobai nani cabo nämäneque godongämæ badete todinque,

—Tömengä, Wadäni quëwencædänimpa, ante waa cæcantawoo. Nöwo iñæmpa. Nämä beyænque eyepæ cæcampa diyæ quëwëngüingää. ³² Idægoidi awënë odeye ingä iinque tömengä ti wæænte gocä adisque mönitö

wæætē, Tömengä näwä Codito ingampa, ante pönēmaī wædō.

Ante badete toyönäni nē ö äna tömengä tönō godongämæ timpote wægöna incæ adobaī Itota ingante pīininque wēnæ wēnæ ante badete togadaimpa.

Itota wængampa

(Mäateo 27.45-56; Odoca 23.44-49; Wäö 19.28-30)

³³ Tæcæbæcä pönī bayö tömämæ iñontobæ wēmō badinque ayæ ayaönäa wæiganca mä mämonte bai inimpa.

³⁴ Ininque ayaönäa wæiyonte Itota nanguī pönī yedæ äninque, “Edoi, Edoi, nēma tabatāni,” äninque mönō tededō, “Botö Wængonguiñaa, botö Wængonguiñaa, ædō cæte botö imote ëmō cæte gobyaa.”

³⁵ Ante wæcä ëñëninque godämæ ongönäni guiquënë, —Æ. Ediya wodi ingante aa pecä apa.

³⁶ Äñönäni adocanque do pogodo gote önætämō ænte pöninque biñömæ bai önömænque äninque aa bedonte næäëninque edæ, Becæcäimpa, ante cædinque cæwipaca pædæ æänongantapa.

—Ee aquënë quëwëedäni. Ediya wabänö ponte o togænte pædæ wæänongä abaimpa.

³⁷ Angä ate Itota iñömō wæætē ogæ äninque edæ æmæwo guëmäninque wængacäimpa. ³⁸ Ininque edæ Wængongui tæiyæ waëmoncönë weocoo odemö näni wææ wodöincoo adoyedë önönæca inö tæcæguedë pönī tænguimæ wæantapa. ³⁹ Mänömaī ogæ äninque do wængä adinque tontadoidi awënë capitäo guiquënë,

—Nawangä impa. Ingä iñömō Wængongui Wengä ingainö ante pönenguënë, angacäimpa.

⁴⁰ Ayæ onquiyänäni Mäadiya Mäagadadënä näni änongä, Otite tönö Tantiagomö badä Mäadiya, Tadömee, mänimpodäni adobaī oo gote gomö a ongönänitapa.

⁴¹ Tömënäni iñömō Gadideabæ quëwengäñedë Itota miñæ

gote pönö waa cædinäni inte ñöwo pö gobæ ongöningue pömö adänitapa. Itota Eedotadëë pö æñongante wadäni onquiyænänique godongämæ tee empote pöninäni inte ñöwo pöninque a ongönänitapa.

Itota wodi baö ini mäo daga wënanipa

(Mäateo 27.57-61; Odoca 23.50-56; Wäö 19.38-42)

⁴² Oodeoidi näni, Gäwadecæ ba ate guëmanguïönæ inguimpa, ante näni täno cæönæ ingatimpa. Ìninque gäwadecæ oo ba ate wædinque, ⁴³ Adimatea iñömö quëwëningä inte Ootee, Wængonguï Awënë Odeye nempo mönö æyedënö quëwengäimpa, ante wänö conte bai quëwëngäimpa. Tömengä oodeoidi näni Apænte Äincabo adocä inongä inte ñænængä inongäimpa. Tömengä iñömö Pidato weca ñöwo guiñenämaï pö guidinque, Itota wodi baö pönömi ænte wëmoe, angantapa. ⁴⁴ Angä ëñëninque Pidato, Wa. Wabänö wængäi, ante pönente wædinque awënë capitäo ingante äñete pongä adinque, Do wængäi. ⁴⁵ Äñongante edæ, Dobæ wængäimpa, ante apænecä ëñëninque Pidato wæætë Ootee ingante, Itota wodi baö ini o togænte æmäwe. ⁴⁶ Angä ëñëninque Ootee iñömö edæ waëmö weocoo nino näni änoncoo godonte æninque Itota wodi baö ini wi æmpote wææ wi æwadinque pædæ wæænonte ænte gocantapa. Ayæ mänincoo wïni wïni caate dicamontaa wointatodë guidö ñö cæte daga wëninque dicabo edæ da pænæ pönö tee mönogacäimpa. ⁴⁷ Mänömaï cæyongante Mäadiya Mäagadadënë näni änongå tönö Otite badä Mäadiya mänimpodaque tömengä ingante näni da wëniñömö adatapa.

16

Itota do wëningä inte ñäni ömæmonte quëwengampa

(Mäateo 28.1-10; Odoca 24.1-12; Wäö 20.1-10)

¹Tömēnāni guēmanguiönæ iinque go ate Mäadiya Mäa-gadadēnā nāni ānongā tönō Tantiago badā Mäadiya tönō Tadōmee tömēnāni iñōmō, Itota wodi baō öni pæcæimpa, ante cædinque ogui waqui godonte ænānitapa. ²Ænte ate wacā tēmāna baquinque ñāō tæcæ bayonte iināni do godinque nænque tæcæ mæ awæ nānō tamōñedē Itota wodido pōninque, ³nāmāneque ānānitapa.

—Dicabo nāni moncadodinsa æcānō tæi piñængā inte pōnō da tæñæna ate mönō guite aquii. ⁴Ante wædinque go gongænte pōmo ayönāni dicabo ñænængade pōni nāni ānina incæ dobæ dicabo ñænængade pōni do da tæñæi a öñō adānitapa. ⁵Adinque tömengā wodido wäänē guite ayönāni edēningā bai ingā doyæncōo nāmænta èmon-coo wēñate tömēmæ inō tæ contate a ongongā adinque onquiyænāni wæætē edæ ancai guiñente wædānitapa. ⁶Edēningā iñōmō,

—Guiñente wædāmai iedāni. Minitō, Itota Nāatadeta quēwēningā ingante edæ wadāni awæ timpodāni ate nē wæningā ingante edæ diqui diqui mīmīni awədō. Tömengā edæ dobæ ñāni ömæmonte tao gocäimpa. Iñōmō edæ dæ angampa. Iñtodē nānō öñontatodē iñōmō edæ önontatoque ii ataqeedāni. ⁷Ayæ Pegodo tönō tömengā nānō nē emiñænīnāni tömānāni inānite gode ante apænedinque mīnitō nē adīmīni inte iimāinō ante apænecæmīnimpa. “Itota iñōmō tāno Gadideabæ godinque a ongöñongante mīnitō adoyömō godinque tömengā nānō āninō bai godinque tömengā ingante acæmīnimpa,” ante gote apænedāni.

⁸Ante apæncä ēñēninque, Æbānō ante mänōmai angää, ante ancai guiñente do do wæate wædinque on-quiyænāni iñōmō Itota wodido abæ tawæ tao wodii winönānitapa. Guiñente wædönāni inte tömēnāni

wadäni inänite bee tēninqe apænedämaï pæ wēēnegadänimpa.

Itota ingante Mäadiya Mäagadadēnä acampa

(Wäö 20.11-18)

⁹ Itota tōmēnāni nāni guēmāniōnæ go ate iimō baänæque do ñāni ömæmonte pō a ongōñongante Mäadiya Mäagadadēnä tänocä agacäimpa. Iingä onquiyængä iñömō wēēnēnedē wēnæidi tiæte ganca ināni enempoyongante Itota wido cædongäimpa.

¹⁰ Nōwo iñömō Itota miñæ nāni quēwēnincabo ayæ ca wæwēñōnānite Mäadiya Mäagadadēnä incæ tōmēnāni inänite mäo apænecantapa. ¹¹ Itota ayæ miingä ingä atabopa, ante apæncä eñēninqe tōmēnāni wii pōnēnānique ongongadänimpa.

Wada tōmengä nänō nē emiñænina Itota ingante adapa

(Odoca 24.13-35)

¹² Mänōmaï wii pōnēnāni ate tōmēnāni nāni Itota miñæ godincabo incæ mēnaa idömæ gote ayōna Itota incæ wacä bai bate cægongä adatapa. ¹³ Ate wædinque tōmēna wadæ godinque Itota miñæ nāni godincabo wadäni inänite apænedinque, Mänōmaï cægongä atamōnapa, äna eñēninqe edæ cōwē pōnēnämaï ingadänimpa.

Tōmengä nänō da godōināni inänite Itota angampa

(Mäateo 28.16-20; Odoca 24.36-49; Wäö 20.19-23)

¹⁴ Ayæ ate onte ganca ināni nāni Itota miñæ godincabo cænte tedete a cōñōnāni Itota pō a ongongä adänitapa. Tōmengä iñömō, Minitō pōnēegade impa. Wadäni, Itota do edæ ñāni ömæmonte cægongä atamōnipa, ante apænedäni eñēninqe minitō mimō ömædēmīni inte wii pōnēmīni, ante Itota piingacäimpa.

¹⁵ Ayæ tōmēnāni inänite, “Wængonguï nänō badongaināni inguipoga tōmäo quēwēnāni iñōnānite

mīnitō botō imotedō ante māo tōmānāni inānite watapæ apænemīni ēñencædānimpa. ¹⁶ Edæ æcānō wede pōnēninque æpænē guiida tōmengā botō godō æmo beyænque quēwencæcāimpa. Wæætē nē pōnēnāmaī ingā guiquēñē tōmengā nānō apænte pante wæquinque pōnēnāmaī ingampa. ¹⁷ Botō cæbo ate nē pōnēnāni adobaī edæ iīmaī mā cædāni adinque wadāni do ēñencædānimpa. Botō emōwo apænedinque tōmēnāni wēnæidi inānite wido cæcædānimpa. Ayæ wadāni tōmēnāni tededō mā tedecædānimpa. ¹⁸ Ayæ tæntæ bæi ongōnāni incæte wænguīmæ bedāni incæte wēnæ wēnæ badāmaī incædānimpa. Ayæ caate wædāni inānite gampodāni ate do waa bacædānimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Itota incæ öönædē æicampa

(Odoca 24.50-53)

¹⁹ ĩnque tōmēnāni inānite apænecā ēñēnāni ate edæ Wængonguī öönædē ængō cæcā æidinque Wængonguī tōmengā nānō tōmēmæ inō mōnō Awēñē Itota iñōmō tæ contagacāimpa. ²⁰ ĩnque tōmengā nānō emiñænīnāni wæætē edæ tōmāmæ wadæ godinque wabæca māo wabæca māo apænedāni ēñēnānitapa. Mōnō Awēñē incæ cæcā ate tōmēnāni mā cædāni adinque nē ēñēnāni wæætē, Nō impa, ante wægadānimpa. Māninque ante yewæmonte impa.

Wængongui nänö Apænegainö
New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

